

RECORDURI & CONTRASTE

CEL care s'ar încumeta a face o statistică a recordurilor nebunești realizate în domeniul extravaganțelor, ar întreprinde desigur o operă uriașă, ar bate un record.

Spicuiind la întâmplare, cităm recordul fumătorilor — adică, a sute de țigări consumate una după alta, fără întrerupere; trebuie să pomenim apoi de doamna care deține recordul balansoarului — ale cărei oscilări le-a suportat ore la rând, mai mult decât oricine — de recordul tot de durată al sărutului, bătut de doi îndrăgostiți; de recordurile gastronomice, de cel al frecării scândurilor — care are cel puțin un rezultat practic și înșfășit, spre a nu păcătui și noi prin interminabil, vom încheia cu recordul individului care are la activul său cel mai mare număr de arestări.

Dar marile și adevăratele recorduri le găsim în natură și în știință, și multe din cele ce se clasează în acest ultim domeniu sunt de cel mai mare folos tehnologic — adică vieții umane.

Clădiri, mașini și alte creații ale industriei, bat anual recorduri în forță și dimensiune, dar e mai mult decât probabil că recordurile naturii vor rămâne în vece neegalate, pentru că natura este cadrul în care omul trăiește, servindu-se de elementele pe care i le pune la dispoziție.

Cine nu știe că cel mai înalt pisc din lume este Everestul în masivul Himalayei, care se spune că s'ar ridica cu vreo 8400 metri dela pământ — deși nimeni nu l-a putut urca până'n vârf? Océanele la rândul lor, ating adâncimi amețitoare: există un punct, lângă insulele Filipine, unde fundul coboară cu mult sub 11500 metri.

Fluviul cel mai lung din lume e cel for-

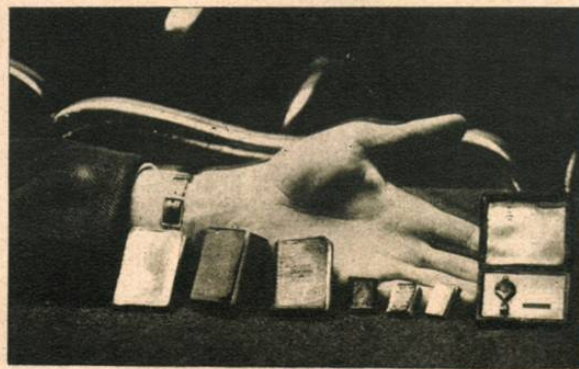
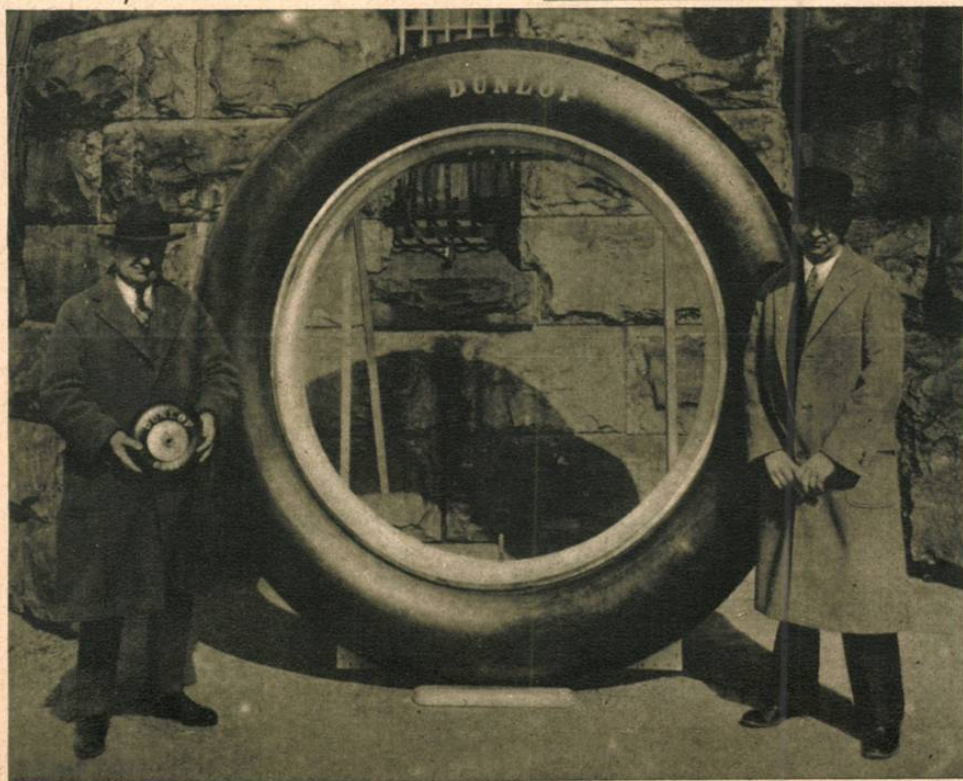
mat de combinația Mississippi-Missouri, care trece de 6500 km.

Trecând acum la înfăptuirile oamenilor, se știe că cea mai înaltă clădire din lume este „Empire State Building”, din New-York, iar cea mai mică, este probabil faimoasa casă de păpuși, aparținând reginei Maria a Angliei.

Cel mai mare vapor din lume este „Normandie” eșit de curând din șantierul Franței, care se întinde pe o lungime de 330 metri; iar cel mai mic, este un model complet echipat și în perfectă stare de funcționare, care n'are mai mult de 30 cm. lungime. Această miniatură a apărut nu de mult la o conferință a șantierelor londoneze.

Un mecanic englez anume Beale a construit acum un an o locomotivă electrică de 2.50 cm. lungime, ce trece cu ușurință printr'o verighetă. Motorul cântărește abia o sută de grame, dar pus în mișcare, face vre-o douăsprezece mii de revoluții pe minut.

Cea mai mare uzină producătoare de electricitate din lume, este East River, aparținând Com-

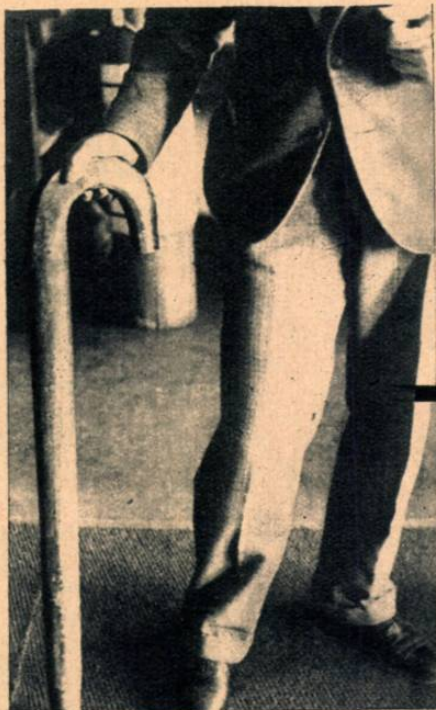
paniei Edison din New-York. Randalmentul său, când se vor fi pus în funcțiune toate mașinile, se va ridica la aproximativ un milion de cai putere. Dar cea mai mare uzină din lume, utilizând forța căderilor de apă, va fi la Dnieprostroy, în Rusia. Inginerii americani cari lucrează la instalarea ei, spun că va avea un randament de 750.000 cai putere.

Cele mai mari becuri electrice sunt cele întrebuițate ca faruri de semnalizare pentru aeroplane și consumă 10 kw. de curent electric — cam de vre-o 250 de ori cât becul obicinuît de 40 wați, întrebuițat în case. Dar cele mai mici, pe de altă parte, sunt becurile care încap pe gâtul unui om și de care medicii se servesc pentru a examina sau fotografia interiorul stomacului.

Una din cele mai formidabile realizări ale omului este uriașul plug acționat de vapori, care taie și răstoarnă o brazdă de 90.000 kg. pământ dintr'odată. Dacă presupunem că un muncitor ridică 9 kg. de pământ într'o săpă, acest plug imens va fi echivalent de efortul a 280.000 oameni. Dacă presupunem iarăși că un bărbat etc în medie o înălțime de 1.80 m., un muncitor care să depeșe un efort de proporțiile celor 280.000 de indivizi, ar trebui să aibe o înălțime de 398 metri — capul său ar ajunge deci în vârful renumitului Empire State Building, din New-York și ar ocupa o întreagă stradă din această metropolă.

Institutul geologic din Washington posedă cel mai mare aparat fotografic din lume. Cântărește aproape trei tone și face clișee de orice mărime — dela 8-10 cm. până la mai bine de un metru pătrat. Un copil de opt ani încapă și se plimbă comod în obiectivul său care are 2.80 m. lungime și aproape 1.50 înălțime. Acest gigantic aparat e întrebuițat de geologii și topografuli institutului la copierea diferitelor hărți și desene în care cea mai mică alterare ar distruge prețioase eforturi științifice.

Și acum prin contrast, cel mai delicat instrument științific este un mic tub vid fabricat în laboratoarele Companiei Generale Electrice din Schenectady, New-York. Se spune că acest tub înregistrează un curent electric slab de șase electroni pe secundă. Acești electroni sunt atât de mici și atât de numeroși, încât, dac'ar putea lua proporțiile unor picături de apă, cantitatea numerică ce circulă într'un bec obicinuît în decurs de o secundă, ar echivala cu toată apa care s'a perindat pe Niagara într'o sută de ani.

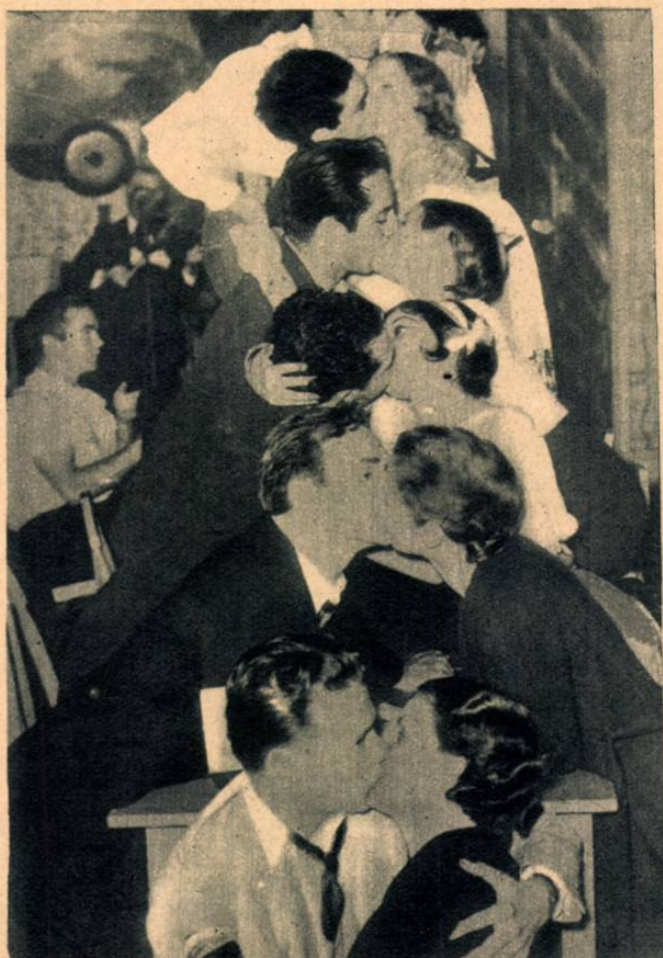
Se crede că cea mai mare carte din lume — la propriu — este o biblie ce cântărește 492 de kg. opera unui tâmplar din Los Angeles, anume Louis Waynai. Acest volum are 8048 de pagini: când se deschide, o lățime de 2.64 m. și un metru lungime. D. Waynai a tipărit singur acest uriaș volum, cu litere montate în niște stampile de cauciuc și lucrând câte 8-14 ore pe zi, l-a terminat în doi ani.

Se spune că biblioteca publică din Cleveland posedă un volum a cărui suprafață n'are mai mult de $\frac{1}{4}$ dintr'un centimetru pătrat și o grosime atât de neînsemnată încât împreună cu alte două miniaturi similare, încapă comod într'o linguriță obicinuîtă. Aceste cărți nu se pot citi decât cu ajutorul unui microscop.

Un baston cât un picior.

Casa de jucărie case pentru pisici sunt case adevărate.

Un record în America: „cine sărută mai mult“

Cum în aceeași ordine de idei printre oameni, faimos este „Gigantul Irlandez” numit O'Brien al cărui schelet se află astăzi la „Hunterian Medical Museum” din Londra și se spune că a avut, pe când trăia, 2.44 înălțime.

Regnul vegetal prezintă și el specii de diferite mărimi, variând de la organismul microscopic, ce nu poate fi văzut cu ochiul liber până la nufărul regal ale cărui frunze au o lățime de 1.50 m. și pot suporta greutatea mai multor copii. E o plantă tropicală a cărei cultivare s'a făcut cu succes într-o seră special amenajată, la Londra.

Dar toate aceste extreme de gigantic și infim ne par nimicuri pe lângă cele descoperite de savanți în univers.

apă, și de două ori mai greu decât plumbul. Se spune însă că în unele stele există substanțe de 40.000 de ori mai grele decât apa. Cea mai ușoară substanță, pe de altă parte, este hidrogenul, întrebuințat adesea la umplerea baloanelor.

Cel mai formidabil sgomot din câte s'au auzit vre-odată a fost detunătura produsă cu ocazia erupției vulcanului Krakatoa din Strâmtoarea Sunda, în 1883, și care s'a auzit pe o distanță de trei mii de mile. Cele mai slabe sgomote sunt probabil cele făcute de insecta care se mișcă în sânul unui fruct, sau al unei plante. Aceste sunete au nevoie de amplificatoare electrice pentru a deveni perceptibile și sunt înregistrate de niște aparate extrem de sensibile — nici un om nu poate fi prezent la aceste in-

tere, atâta vreme cât durează, este mai teribilă decât reumatismul, guta și toate celelalte. Din fericire, aceste dureri sunt numai momentane.

Medicii cari au făcut intense studii asupra durerii, înclină însă să dea titlul de „culminantă acuitate” durerilor altei boli, care din fericire e foarte rară și se numește „nevralgia trigeminală”. Se caracterizează prin dureri repetate într-o parte a

capului sau a feței și pe care victima le compară cu niște cuțite, clești și alte fiare înroșite, înfipte în os. Durerile acestora sunt atât de sfâșietoare, încât doctorii consideră necesar să le amortească cu ajutorul narcoticelor, pentru a salva viața sau rațiunea suferindului. Din fericire, metodele de ușurare a durerilor și de vindecare a acestei boli au făcut mari progrese. R.

Mătasea de cusut și de butoniere Gütermann

Avantajele mătasei de cusut se găsesc în calitățile mătasei naturale.

Mătasea de cusut este mătasea pur toarsă din cea mai bună calitate.

Mătasea de cusut nu se decolorează.

Mătasea de cusut nu reacționează intemperiilor.

Mătasea de cusut are lustrul natural.

Mătasea de cusut se găsește în peste 600 culori.

Mătasea de cusut este efțină.

Mătasea de cusut este moale, elastică și se acomodează la cusătura hainei.

La întrebuințarea

Mătasei de cusut ochiurile nu se rup.

Cusăturile mătăsurilor și a stofelor de lână fiind cusute cu mătase la vopsire se colorează la fel.

Fiți atenți cu ce sunt cusute hainele Dvs.

A economisi la ață este o economie greșită.

Mătasea de cusut nu poate fi înlocuită

Întrebuințați mătasea de cusut Gütermann, fiind cea mai bună
Gütermann & Co. S. A. Română, București

Cine își stăpânește nervii

își stăpânește soarta! Cine își stăpânește nervii, are cea mai bună garanție că va eși învingător în greua luptă a vieții, mergând fără șovăire spre țintă. Întăriți-ți cu

Bromural - Knoll -

al cărui efect calmant și tonic e totdeauna sigur. Preparatul e complet inofensiv și nu duce niciodată la obișnuință.

Se găsește în farmacii și drogerii în tuburi cu 10 și 20 tablete.

Knoll A.-G., Fabrici chimice, Ludwigshafen/Rin.

În ceea ce privește imensitatea, diametrul noului de stele din care face parte sistemul nostru solar e evaluat la o sută de mii de ani lumină. Dacă există alte grupări mai mari decât aceasta, nu se știe, dar cert e că distanțe colosale le despart. Cea mai depărtată nebuloasă descoperită până acum se află la 300.000 de ani lumină de pământ (un an lumină înseamnă 300.000 km.×60 sec.×60 minute×24 ore×365 zile).

Dar și în domeniul infinitului mic, știința a trecut cu mult dincolo de cei mai mici germeni vizibili sub cele mai puternice microscopie. A conceput teoria invizibililor atomi și electroni — și va descoperi de sigur particule de energie și mai mici decât acestea.

Recordurile de viteză descoperite de savanți sunt tot atât de uimitoare. Într'un atom de hidrogen, spre exemplu, se crede că există electroni ce se învârtesc atât de repede, încât fac mai mult de șase milioane de bilioane de revoluții complete într-o secundă. Cheltenham Flier, trenul care face 82 de mii pe oră, cel mai rapid aparat de cinematografiat care produce 100.000 de imagini pe secundă sau chiar iuțeala fulgerului în comparație cu viteza electronului ce evoluează în lăuntrul unui atom sunt de mii de ori mai mici.

Cea mai grea substanță de pe pământ este, după savanți, rarul metal ce se numește osmiu, o simplă curiozitate științifică. Acest metal e de 22 de ori mai greu decât un același volum de

registrări deoarece bățile inimii și circulația sângelui prin artere fac un sgomot de vre-o zece ori mai puternic, decât sgomotele care trebuiesc măsurate.

Alte extreme afectând celelalte simțuri, n'au fost niciodată studiate atât de intens ca sgomotele și lumina, dar se știe că există substanțe chimice care impresionează gustul mai mult decât cele obicinuite. Una din acestea este „oltilaldehida-alpha-antiandoxima”, și e de vre-o 2000 de ori mai dulce decât zahărul. Substanțele pentru care gustul are o mare sensibilitate sunt alcaloidele, ca stricnina, din care o cantitate prea mică spre a fi descoperită la o analiză chimică e percepută de gust.

Ceeace afectează mai puternic simțul olfactiv se presupune a fi moscul.

De mult, în lumea preistorică, mirosul și gustul au fost de mare folos strămoșilor omului, ajutându-i să-și aleagă hrana. Dar timpul acela a trecut de mult. Câteva din cele mai prețuite alimente moderne au foarte puțin gust și sunt aproape lipsite de orice miros.

În sfârșit, mai e o extremă ce interesează atât știința cât și omul în mijlocie, și asupra căreia s'a discutat foarte mult. Care e cea mai acută durere? Durerea de măsele, durerile de urechi și durerile de cancer, la ultimile etape, ar concura în primul rând pentru acest titlu. Vin apoi durerile reumatice și durerile gutei. Victimele boalei de inimă, numită angina pectoris, spun deasemeni că această du-

Pagina FEMEII

Ce ușor ne-am putea face acum singure îmbrăcămintea noastră

DE 20 de ani mă preocupă arta cusutului. Încă copilă fiind, mi-a plăcut să cos rochițe păpușilor mele și mă simt fericită că astăzi, îmi pot coase singură dela rochița simplă până la cea mai elegantă rochie.

Ca fetiță încă, am fost instruită cum să înfilez ața la mașina de cusut Singer și mi s'au dat îndrumările principale pentru lucrul la mașină ca: aranjarea materialului sub picioruș, oprirea ușoară a mașinei, regularea tighelului și a tensiunii potrivite a firului, cât și importanța ungerii regulate a mașinei și a așezării corecte la mașină, când lucrăm.

Sute și mii de metri am cusut pe aceeași veche mașină Singer și simt o adevărată plăcere, văzând cum coase și astăzi atât de exact.

Obişnuiam să cos mult și în timpul nopții și puneam un covoraș sub mașina mea veche pentru ca sgomotul ei, să nu fie auzit de părinții mei, cari insistau să mă culc, căci ochi-mi obosiți aveau nevoie de odihnă.

Anul trecut, am avut ocazia să-mi pot alege un cadou între o mașină electrică de cusut Singer, nouă și un aparat de Radio. Desigur, am ales mașina de cusut și vreau să vă istorisesc acum despre noua mea plăcere.

Mi-era dragă mașina mea veche și chiar astăzi, ea coase perfect. Dar cea nouă a fost pentru mine ca o jucărie nouă, cași un tren electric, mare, pentru un băiețuș dornic de joc. Mașina electrică fiind portativă, o pot scoate afară pe verandă, sau s'o duc în camera de lucru, ori s'o transport la etaj și ori-unde în casă. În timp ce cos, cineva din familie îmi citește. Copiii îmi istorisesc despre filmele văzute sau despre școală; vecinii vin și mai stau de vorbă și în tot acest timp eu pot coase înainte, datorită faptului că noua mea mașină nu face nici un sgomot.

Mănuesc aparatele tot așa de ușor ca foarfecile și pot face tivuri, încrețituri și pliseuri cu cea mai mare ușurință, folosindu-mă de aparatele ce se găsesc în cutia mașinei.

Motorul nu face nici un sgomot; lampa din spatele mașinei luminează perfect, în orice loc sau colțisor aș lucra, și astfel pot lucra tot felul de lingerie, perdele, rochii, șorțuri, șervete și atâtea și atâtea lucruri de cări o casă are nevoie.

Cu noile mașini Singer, cusutul a devenit foarte plăcut, mai ales dacă comparăm mașina actuală cu cea de acum 20 ani și ținem seama de perfecționările ce i s'au adus.

Astăzi mai fiecare femeie are în casă un jurnal de mode. Chiar dacă ar locui la țară, departe de oraș, ea știe tot așa de bine ca și femeia dela oraș, ce se poartă și ce o îmbracă bine.

Tiparele moderne sunt atât de perfecționate și cuprind toate explicațiile necesare, încât femeia își poate alege orice model, și-l poate executa, urmărind lămuririle cuprinse în tipar.

În fiecare sezon apar Țesături cu desene tot mai frumoase și în culori tot mai atrăgătoare, din materiale moi și mătăsoase, încât e o adevărată plăcere să le mănuești.

Dar ceea ce este cu adevărat o noutate și ce ne dă adevărata satisfacție, este însăși mașina de cusut modernă Singer. Ea se mănuește ușor, coase atât de repede și liniștit, își îndeplinește lucrul ce-i ceri cu atâta ușurință, încât lucrezi la ea cu plăcere. Ceea ce mai înainte părea un lucru greu și plicticos, cu mașina nouă este o jucărie. Rândurile de cusături se formează pe nesimțite, iar cu ajutorul aparatelor ingenioase ce sunt la mașină, se pot face lucrările cele mai artistice, în mod mai perfect decât cu mâna și într'un timp mult mai scurt. Tivuri, cute, încrețituri, pliseuri, paspoluri etc., etc., toate aceste garnituri ce înfrumusețează îmbrăcămintea, se fac ușor și repede, deoarece mașina modernă Singer le execută ca un simplu tighel.

Sper că și Dv. vă veți folosi de mașina de cusut Singer modernă ori de câte-ori veți avea de cusut ceva și cu cât o veți folosi mai des, cu atât vă va deveni mai dragă și veți găsi posibilități noi de lucrat pe ea. Ca și mine, veți găsi că mașina de cusut vă este o prietenă nedespărțită, care vă dă posibilitatea să faceți lucruri utile și frumoase pentru acel carl vă sunt dragi și ca să vă înfrumusețați locuința.

MARY

Printemps de Paris

FARMECUL PARISULUI
ESTE INCHIS ÎN NOUL
PARFUM ȘI PUDRĂ

PRINTEMPS
DE PARIS

creațiunile subtile ale
casei BOURJOIS

Flaconul model mare	Lei 330
Flaconul obișnuit	Lei 200
Flaconul pentru poșetă	Lei 60
Pudră	Lei 90

Printemps de Paris BOURJOIS

BOURJOIS

BOURJOIS
PARIS

Acum o lună arătam cu 10 ani mai bătrână

„Aveam sbărcituri în jurul ochilor și a gurii, pori dilatați și simptome de molesire care mă îngrijorau.

Astăzi tenul meu este în toate privirile tot așa de plăcut ca al drăgălașei mele fiice care debutează în lume. Aceasta se datorește cu totul descoperirii uimitoare a profesorilor de la Facultatea de Medicină din Viena care au găsit că „pielea poate mânca”. Ea poate să absoarbă substanța nutritivă și să o transforme în țesuturi vii și sănătoase. Nu e vârsta înaintată care produce sbărciturile și molesirea, ci alimentarea insuficientă a pielii. Aflând de alimentele prescrise de acești medici celebri și aplicându-le, am putut să mă fac în patru săptămâni mai tânără cu zece ani. Doresc ca orice femeie de peste 25 ani să poată cunoaște aceeași bucurie.”

Garantăm contra 500.000 lei că Crema Tokalon, celebra crema de Paris, conține elementele nutritive de care, după zisa acelor renumite autorități, pielea Dv. are trebuință pentru a rămâne tânără. Aceste elemente sunt: untdelemn și smântână predigerate, emulsiuni de extracte vegetale și gălbenuș de ou, combinate în Crema Tokalon după o formulă științifică. Deja în prima noapte veți constata o îmbunătățire abia de crezut. Aplicarea ei continuă dă un ten de tinerețe și de frumusețe permanente care rămâne fraged și fără nicio sbărcitură. Crema Tokalon, culoarea roză, trebuie aplicată seara înainte de culcare. Crema Tokalon albă (absolut neunsuroasă) se întrebuințează dimineața. Se garantează succesul, altfel banii se restituie.

De vânzare la toate farmaciile, drogheriile și parfumeriile din țară. Noi prețuri reduse: Crema Tokalon, culoarea albă, de la Lei 50.—, Crema Tokalon aliment, culoarea roză, de la Lei 60.—.

CRĂCIUNUL ȘI REVELIONUL

CU EXCURSIILE

„REALITĂȚII ILUSTRATE”

la Paris și pe Riviera Franceză.
21 Decembrie—6 Ianuarie.

Condițiuni speciale pentru călătorie parțială și pentru grupuri pe categorii și profesii.

Program bogat de vizitări.

Conducerea: d. Octavian Moșescu.

Informațiuni la „Realitatea Ilustrată”, secția Turism, str. C. Mille No. 7.

...vi se restituie banii

dacă vă declarați nemulțumiți cu revista „realitatea ilustrată”, numărul de Crăciun, care apare la 20 Decembrie în 40 de pagini, cu un album de fotografii al evenimentelor anului 1933, un calendar pe 1934 și articole senzaționale.

puteți deci cumpăra „realitatea ilustrată” fără nici un risc.

Numărul de Crăciun al revistei „Realitatea Ilustrată”

La 20 Decembrie se pune în vânzare la toate chioșcurile din țară, numărul de Crăciun al revistei „Realitatea Ilustrată”, care va constitui cel mai frumos dar de sărbători și va fi o adevărată revelație.

Acest număr va apare în condițiuni tehnice excepționale, tipărit la foto-rotogravură, în două culori, și va cuprinde 110 pagini cu un extrem de variat material redacțional. În cuprinsul acestui număr, cititorii vor găsi cele mai senzaționale reportagii ilustrate, schițe, humor și o serie întreagă de articole semnate de cei mai renumiți scriitori.

Numărul cuprinde în supliment un volum de 80 pagini cu evenimentele anului 1933, prinse prin obiectiv și un calendar săptămânal de birou sau perete.

Numărul special de Crăciun al „Realității Ilustrate” se vinde în toată țara cu 20 de lei exemplarul.

In numărul de Crăciun
„REALITATEA ILUSTRATĂ”
lansează un concurs care va stârni senzație
„Femeia cu forme pline”

tip Mae West

PREMIUL I—10.000

Câștigătorii celor 50 de excursii gratuite
la Viena și Paris, oferite de revista
„Realitatea Ilustrată”.

Revista noastră fiind sub tipar în ziua tragerii numerelor câștigătoare pentru cele 50 excursii gratuite, rezultatul tragerii prezidată de d. col. Gabriel Marinescu, prefect al Poliției Capitalei va fi publicat în ziarul „Dimineața”, și în „Realitatea” care apare în ziua de 20. Câștigătorii vor fi avizați imediat telegrafic.

Aceste 4 elemente

cari au creat renumele

APEI DE COLONIA Jockey Club

- 1 esențele alese de parfum
- 2 amestecul minunat
- 3 alcoolul pur și concentrat
- 4 distilarea în interval suficient

sunt protejate

de flaconul sigilat
și eticheta de
garanție

Această apă de Colonia precum și celelalte două produse Lady, — CHAT NOIR și PERLE DE PARIS, — se vând numai în flacoane originale, sigilate cu eticheta de garanție.

A apărut în editura Națională Ciornei, romanul d-lui Virgiliu Monda: „Testamentul domnișoarei Brebu”. Roman de acțiune, mister și iubire desfășurat între colinele Brașovului și țărurile feerice ale Bretaniei, această carte este un imn vieții și dragostei.

SLUGI ȘI STĂPANI

SWIFT a fost un mare satiric englez. Una dintre operele sale celebre este: „Arta de a-și fura stăpânii”, unde sub pretext că ține cu servitorii, și că dă sfaturi folositoare acestora, a făcut o spirituală critică a societății engleze de pe vremea lui. O foarte interesantă lucrare a făcut și Octave Mirbeau, cunoscutul scriitor, cu simpatii anarhiste, scriind „Journal d'une femme de chambre”.

Servitoarea, din romanul lui Mirbeau, ascultând pe la uși și privind pe gaura cheii, povestește în „jurnalul ei” tot ce a avut prilejul să vadă și să audă prin casele stăpânilor, pe unde a slujit.

La noi nu s'a ivit încă scriitorul de geniu, care să descrie slugile contemporane și nici interesanta epocă, specifică țării noastre, de după fanarioți, când atâtea slugi boeresti, furându-și stăpânii și profitând de anumite vicii ale acestora, ajunseseră să le ia locul.

Verbul „a ciocoi”, înseamnă a linguși cu înjosire, a se pleca cu umilință, a fi târător și servil. Vechea slugă, *ciocoiul*, plecat și smerit cu cei mari, era trufaș cu cei mici... Scriitorii din veacul

Slugile în trei aspecte diferite ale existenței lor. Așteptând angajamentul pe bănci și pe la garduri și plimbându-se sărbătorea spre raiul fericirii.

O anchetă prin localurile din București frecventate de servitori.

trecut întrebuințează expresia: „Se ciocoi la unul și la altul”. În zilele noastre cuvântul *ciocoi* nu mai însemnă „slugă”, ci „boer”.

— Mă duc la ciocoiu — spune țăranul când se duce la curte, la proprietarul și mai ales la arendașul moșiei, ca să se socotească.

Chiar târgovețul, când spune azi vorba „ciocoiu”, nu se gândește la vechea slugă, din veacurile trecute ci la boerul de azi.

Asta e de altfel soarta cuvintelor: unele decad, iar altele se urcă în rang. „Jupâneasă” însemna odinioară soția boerului, pe când „doamnă” era titlul exclusiv al prințesei domnitoare. Azi „jupâneasă” i se spune unei servitoare: „jupâneasa din casă”. „Doamnă” poate fi ori ce cucoană de mahala. Iar „madamă” i se spune azi ori cărei femei din popor... Tot astfel a degenerat și cuvântul „șef”.

— Ei, Șefule! — poți să-i strigi și unui măturător de stradă. Pe de altă parte cuvântul de oară „ciocoiu” a devenit nobil. De la ciocoi vechi ne-a rămas următoarea formulă de terminare a scrisorilor, azi cu totul părăsită.

„Al domniei-voastre prea supus și plecat servitor”.

Sau salutarea aceasta, care se mai aude din când în când: — *Sluga plecată* — și care la începutul secolului era întrebuințată cu prilejul despărțirii dintre două persoane, cari își strigau „sluga” pe un ton jovial cași cum ar spune: „la revedere amice”.

SLUGILE DE AZI

Am întâlnit un vistavoiu al unui general, care se lăuda că a strâns mai bine de 20.000 lei de când e „ordonanță” la București.

— Totul e să fii deștept! — spunea el — „uneori e de mare folos să știi să te pui bine cu tânăra cucoană...”

Dar de obicei ordonanțele militare sunt niște nenorociți schavi.

Cunosc servitori civili și servitoare — uneori perechi — cari au case și pământ la țară, la dânsii, în valoare de sute de mii de lei. Servitorii lasă acolo pe alții să îngrijească de gospodăria lor și vin să se bage câțva timp slugi la București, „ca să facă parale”.

Servitoarea nu plătește chirie, n'are grijă de lemne și nici de coșnița zilnică. Dimpotrivă, de pe urma unor mici combinații

cu băcanul, cu olteanul, etc., servitoarea deșteaptă reușește să facă zilnic anumite economii, care se cifrează cel puțin la zece, douăzeci, cincizeci de lei pe zi, după bogăția sau prostia stăpânului.

O servitoare deșteaptă nu fură, dintr'odată, o sumă mare, căci știe că riscă să aibă de-aface cu poliția sau parchetul.

Este foarte răspândit însă obiceiul furtului micilor sume zilnice, de neobservat, din buzunarul „domnului”, care nici odată nu știe, în mod precis, cât a avut în buzunar. Iar dacă observă vre-o mică lipsă, își închipue că a uitat pe ce a cheltuit. Doamna, de asemenea, poate avea obiceiul să uite mici sume pe colțurile meselor sau prin sertare.

În schimb, o servitoare, cât de proastă, va da din când în când stăpânei sale câte-un leu, doi lei sau cinci lei, din pungă, bani pe care va pretinde că i-a găsit „pe când mătura prin casă”.

În modul acesta se câștigă încrederea stăpânului, cari fiind ciu-piți zilnic, cu sume ce le consideră neînsemnate, ajung să fie jefuiți, în realitate, cu sute de mii de lei, cari în cursul anilor se transformă în câte-o frumoasă gospodărie undeva, prin Transilvania.

HAINELE SERVITOAREI

Servitoarea nu are de obicei nevoie de haine, căci primește daruri de la stăpâna ei.

Ciorapii și în genere rufăria se poate purta în comun. Cele mai multe cucoane nu bagă de seamă.

Unele servitoare, înainte de a intra la un stăpân, se interesează de mărimea gulerelor ce poartă domnul. Amicul servitoarei poartă de obicei cămășile, ciorapii mănușile și chiar ghețele domnului. La vreo petrecere, seara, servitoarea mai îmbracă și câte-o rochie de a cucoanei...

Dar asemenea împrumuturi sunt cam primejdioase. O servitoare inteligentă reușește să-și facă o garderobă proprie.

Iată un sistem:

Astă toamnă servitoarea mea mi-a ascuns o mănușă. Când a venit iarna, am găsit numai una. Am căutat-o zadarnic prin toate părțile:

— Arunc-o și pe asta! — i-am spus.

Peste câțva timp, mi s'a părut că recunosc mănușile mele în mâinile unui vizitator, pe care l-am văzut îndreptându-se spre camera servitoarei mele.

După același sistem poate dispărea un ciorap al doamnei, etc. Nu mai vorbesc despre batiste sau alte lucruri mărunte, a căror socoteală e greu de ținut.

Un procedeu abil este și acesta: — servitoarea ascunde o haină de iarnă în timpul verei, sau una de vară în timpul iernei. Poate ascunde chiar vre-un cîș brătară sau altă bijuterie care observă că nu e întrebuințată. Dacă, după câțva timp stăpânii observă lipsa și fac gălăgie prea mare, atunci bineînțeles că obiectul se poate „găsi” de către „credincioasa” servitoare. Dacă însă nu sunt nori prea amenințători la orizont, dacă nu există nici o primejdie serioasă, atunci servitoarea sau servitorul poate păstra obiectul ascuns, îl poate vinde, dărui unui amic sau îl poate ține, dacă-i place prea mult, că să-l poarte când va intra la alt stăpân.

O ȘCOALĂ DE SERVITORI

Poate că ar fi bine să fie! De fapt servitorii își dau lecții unii altora fără să existe o școală oficială.

Ei se întrucesc în diferite părți ale orașului, pe unde vin, — de obicei — și fel de fel de oameni fără nici un căpătâi... Acolo fiecare povestește ce știe despre stăpânii lui.

Literatul, care ar asculta, ar putea aduna un bogat material documentar despre familiile moderne bucureștene.

În asemenea localuri, servitoarele se împrietenesc cu diferiți pungași și de multe ori „vând pontu”, adică informează pe aceștia despre averea stăpânului, obiceiurile lor, zilele când sunt mai mulți bani în casă, etc.

Mulți servitori sunt și în slujba poliției secrete; adică poliția se servește de dănsii pentru a culege informații asupra locuitorilor vreunei case suspecte.

Vara, locul de întâlnire, de predilecție al servitorilor, este grădina Sf. Gheorghe. Primăria a scos toate băncile de acolo, dar nu a putut gonii pe servitori. Ei stau ore întregi, în picioare, prin grădina sau pe trotuarele din jur. În zile de Duminică și sărbători se văd, uneori, sute de servitori pe acolo. Duminică, după prânz, vin și la Cișmigiu.

Se mai întrucesc, în zilele de sărbători și prin diferite alte părți ale orașului: prin curți dosnice de dans, pe la capătul căii 13 Septembrie, pe la Antrepozite etc.

În apropiere de aceste curți sunt de obicei cășori și alte asemenea distracții populare.

Iarna, sunt anumite localuri cum e de pildă „sala Constructorilor” din Bulev. Maria, în apropiere de Colina Mitropoliei, cari adăpostesc servitori. În clădirea citată sunt mai multe săli, sus și jos. Prin diferite colțuri ale sălilor cântă câte-un mic taraf de lăutari cu instrumentele sau din gură.

Uneori, în aceeași sală, cântă mai multe tarafuri de odată, pe rând mușterii vorbesc, strigă, râd, se ciartă. E un sgomot infernal, cam greu de suportat pentru o ureche mai sensibilă.

Servitorii mai au și diferite cluburi prin unele camere dosnice ale cărciumilor de la periferia orașului.

SFATURI PENTRU SERVITORII TINERI

— E mult mai greu să fii servitor decât stăpân — mi-a spus unul dintre frecventatorii acestor cluburi.

„Dacă unii stăpâni s'ar îmbrăca în haine de servitor, nu i-ar angaja nimeni; iar dacă chiar ar găsi vre-o slujbă, a doua zi ar fi dați afară”.

„Un servitor trebuie să fie deștept, îndemănat și să ție minte toate.

„El n'are voie să răspundă nimic stăpânului, chiar dacă-i dă poruncile cele mai fără de cap... Dar de făcut va face numai aceea ce va vrea...”

Un servitor „cu experiență” mi-a spus următoarele:

— Mulți stăpâni se cred foarte arătoși, dacă au ghețele lucioase ca oglinda.

„Astfel un stăpân îmi reproșă că nu știu să fac ghețele, ca lustritorii de pe stradă... De atunci, înainte de a i le duce, le frecam cu capătul vre-unei perdele de plus, din cele ce erau în salonul lui. Acum dau sfaturi servitorilor mai tineri, că e foarte practic să se frece ghețele cu perdelele ce atârnă pe la ferestrele boerești. Stăpânul vanitos, fiind încântat de zelul și îndemnarea servitorului său, dă în asemenea cazuri și câte un bacșiș.

CÂND SERVITORUL VREA SĂ PLECE

— Spre a învăța minte pe stăpânii cicălitari, e bine să le spui toate mojițiile, punându-le pe spinarea altora — îmi spune interlocutorul meu.

„Astfel dacă cucoana te trimite îndărăt cu o carne, ce are prea multe oase, te vei întoarce îndărăt, tot cu dânsa, fără a mai da pe la măcelar, dar vei aduce răspunsul:

— Mi-a spus măcelarul: „da cucoană n'are oase”? sau vre-o altă mojiție... Se poate spune orice mojiție stăpânului, adăugând cu blândețe și seninătate: „Așa a spus măcelarul... sau băcanul... olteanul... sau cucoana de alături...”

Când un servitor vrea să plece va face cele mai mari încercături, supărând în toate felurile pe stăpâni: Va preda zăpăcit scrisorile cu cari îl însărcinează domnul, va spune fel de fel de minciuni prin vecini. E bun și sistemul de scrisori și telegrame trimise „de acasă”, de la țară, prin cari servitorul e vestit că „un copil e rău bolnav” sau că „i-a murit taica” și așa mai departe.

„În caz că stăpânul amână sau face greutăți, servitorul sau servitoarea pot deveni cât de obrasnici și grosolani. Servitoarea poate eși în mijlocul curții sau pe trotuar și acolo să strige în gura mare fel de fel de vorbe insultătoare, să plângă în hohote, că a fost dată afară fără să i se plătească leafa, etc.

„Un bun mijloc este de a plictisi pe stăpâni, făcând toate treburile pe dos”.

SERVITORII MECANICI

Trebuie să recunoaștem că a fi servitor, adică a fi mereu la dispoziția altui om e într'adevăr greu și penibil. Rolul de servitor e ingrat de mulțori. Sunt și mulți stăpâni răi, proști, cicălitari și necinstiți, cari socotesc că servitorul e un fel de sclav, de a cărui suflă nu trebuie să se ție seamă și pe cari poți să-l maltratezi cum vrei.

Progresele tehnice tind însă să ne scape de această situație, întrucâtva nedemnă pentru omenire, ca unii oameni să fie stăpâni, iar alții slugi.

Azi — de pildă — servitorul nu mai are nevoie să scoată apă de prin puțuri și să care cu donițele... Nu cară nici lemne pe scări... A început să nu facă nici focul... Nu mai curăță lămpile și nu mai tae cu foarfecile mucerile lumânărilor, așa cum se făcea acum o sută de ani.

E destul să sucești un mic robinet din perete ca apa să se sue singură la orice etaj. Aproape toate casele din București au lumină electrică. Caloriferul, ascensorul, crematoriul de gunoae în fiecare casă, vacuumul care suge praful, fierul electric de călcat, mașini electrice de gătit, telefon prin toate casele... toate aceste invenții și altele tind să desființeze meseria de servitor.

Azi chiar servitorii au drept slugi, aceste docile mașini. O slugă nu mai aleargă cu un comision de la un capăt la altul al Bucureștilor, ci ia în mână receptorul telefonic, mai harnic și mai prompt ca orice servitor în carne și oase.

Va veni o vreme când omenirea va scăpa de această situație umilitoare și penibilă de a fi împărțită în slugi și stăpâni. Stăpânii nu vor mai avea a se plânge de „acești dușmani și spioni plătiți de dănsii”, iar servitorii nu se vor vedea excluși din rândul „oamenilor” chiar de către legi, cum e cazul legii electorale, care nu admite dreptul de vot pentru slugi.

Technica face progrese uimitoare și nu vor trece decât puțini ani, până când ori ce serviciu în casă va fi îndeplinit numai de mașini, astfel că fiecare om, chiar cel mai modest, va fi stăpân, servitorii dispărând cu totul, pentru totdeauna.

Cum ne mirăm azi de vremea sclaviei, așa se vor mira oamenii în viitor, cum de au putut exista în secolul al XIX-lea: slugi și stăpâni.

ALEX. F. MIHAIL

PRIMUL INSTITUT COSMETIC MEDICAL

Sub conducerea efectivă a unei doamne doctor dermatolog, specializată la Paris în boli de piele și cosmetică

Str. REGALA 4, etaj
Colț str. Academiei. Telefon 3.14-11
MASAJUL MEDICAL al feței și tratamentul special contra ridurilor, seboreea (pielea grasă), acnea, puncte negre, negi, etc. Înlăturarea pistriilor și petelor, distrugerea părului de prisos, prin electrocoagulare.

APARATE și instalațiuni electrice moderne.

CONSULTAȚIUNI gratuite pentru îngrijirea feței Miercuri între orele 11—12 a. m.

MODA ZILEI

A-ți vopsi părul este azi o necesitate; este Moda care aranjază culoarea părului după persoana de ori-ce vârstă. Cel mai necesar este însă de a alege vopseala care intru-nește atât prin calitatea nevătămătoare, cât și prin reușita nuanței. Aceasta stimă Doamnă, este renumitul

„HENNÉ L'ORIENTOL” și „KIVA L'ORIENTOL”

Închid introdus în toate centrele lumii. De vânzare la coaforii din orice oraș. Reprezentant și Depo- zitul pentru România

Parfumeria „LILA S” București
37 Str. Smărdan. 37 Telefon 378/52

Dispărut

TEX HARDING

16) Pe urmele colonelului Fawcett, dispărut de opt ani în pădurile braziliene

Povestirea Tanei

Când îmi terminasem toate pregătirile pentru călătoria mea în Guyana, îmi rămânea un ultim lucru de făcut, să-mi iau rămas bun de la Tana. În săptămânile cât n'am văzut-o, se schimbaseră foarte mult. Era mai tăcută și mai misterioasă ca mai înainte și pasul cu care m'a întâmpinat în hall-ul casei mici în care locuiam, nu mai era pasul șovăitor al unei fete mici, sălbatice. Tana devenise o femeie. Nu pot să spun dacă am observat atunci toate atât de clar, numai în amintirea mea văd toate așa cum le povestesc acum. Săptămânile pe care Tana le-a petrecut singură în tovărășia unei europene culte, n'au putut desigur să treacă fără s'o influențeze. Vocabularul ei a devenit mult, mult mai bogat. Vorbise aproape perfect portugheza. Prin „perfect“ vreau să spun că te făcea să înțelegi și ce-ar fi vrut să exprime. E delăsă să înțeleg că după concepțiile noastre nu vorbea decât foarte prost. Aveam sentimentul că odată cu posibilitatea de a se face înțeleasă, ochii Tanei căpătaseră cu totul altă expresie. Poate că acest sentiment isvoră numai din faptul că d-na W. o familiarizase cu mersul și cu purtarea unei europene.

M'am înțeles ca d-na W. s'o ia pe Tana la dansa în aceeași zi în care se fixase plecarea mea; însă fetei să nu i se spun că plecasem definitiv.

Îmi mai rămăseră trei zile până să-mi iau rămas bun de la Tana. În aceste trei zile am fost aproape tot timpul împreună cu fata. Stăteam amândoi în grădina unde Tana imita toate glasurile păsărilor, făcând bae la strandul din Nicteroy și ne plimbam cu automobilul sus, prin munți.

Știa Tana, simțea că acestea sunt ultimele noastre zile?

Azi știu, căci în dimineața zilei a doua, Tana îmi aduse din casă bastonul de bambus cu hieroglifice, „fetișul“, bagheta magică. Știa că mă intrigase pe mine cunoștințele ei despre monogramul „R. R.“ și acum voia să-mi facă un dar, spunându-mi ce era cu acest monogram.

Două zile la rând îmi vorbi Tana și în același timp se juca prin nisip, scărta cu bagheta magică figuri care trebuiau să-mi lămurească ceceea ea nu-mi putea povesti. Eu am scris atunci lui Jimmy Burnes tot ce mi-a povestit Tana, și scrisoarea către Jimmy Burnes o relatez aici așa cum mi-am întipărit-o, când i-am scris-o lui Jimmy.

*

„Eu sunt Tana, fiica lui Acunca. Tatăl meu Acunca, este tatăl tuturor oamenilor, cari locuiesc de partea cealaltă a munților Albaștrii, pe acele movile, la a căror vedere erai aproape să te înnece atunci când ai stat la granițele patriei mele. Așa ai spus tu singur. Tatăl meu Acunca este tatăl tuturor oamenilor cari aud când îi strigă „Yayajja“. El locuiește toți pe movilele de dincolo de munții Albaștrii. Tatăl meu Acunca e mai mare decât toți ceilalți bărbați și pielea lui era are o culoare deschisă ca cerul. El știe cum se desgroapă din pământ bronzul roșu, din ce se compune focul soarelui, și o arată copiilor săi, ca să vadă și ei că el e un fiu al soarelui.“

Mama mea e Mana. Ea se svăcolește încolo și încolo când aduce pe micii Yayajja la lumina soarelui. Ea râde când stă culcată pe pământ și când micul Yayajja lovește pereții trupului ei.

Tatăl meu Acunca a făcut o casă din bețe de bambus și pământ. Acoperișul e țiguit. În vârf atârnă carnea și peștele din care mâncăm, când ne e foame. Tot în ea atârnă și capetele dușmanilor Yayajj-ilor.

Capetele sunt preparate de oamenii cari se pricep la aceasta, în vremea când apele cresc.

Soarele se ridică din apă și apoi cade iar înapoi în apă. Soarele e focul și apa mănâncă focul. Apoi e noapte, atât timp până se naște un nou foc. Apa mănâncă focurile noi născute, atât timp până când se poate ridica singură. Când se ridică apa, e bine să faci o tăietură în pomul cel mare care e mijlocul casei lui Acunca, tatăl meu.

Când tăietura a fost făcută, trebuie aprinse focuri pentru ca apa să-și sugă din nou pântecul, să-și micșoreze malurile, spre a putea din nou să înghită focurile noi.

Când apa scade iar, Yayajj-ii se bucură și mănâncă din carnea și peștele din coliba lui Acunca.

Carnea și peștele îl aduc bărbații, fiii lui Acunca și chiar Acunca care acum nu mai trăiește.

Mama mea Mana cunoaște un pom care are la rădăcină pământ roșu. La acest pom se duc nevestele Yayajj-ilor și îngroapă focuri în rădăcina lui. Apoi bagă capătul unui băț în locul unde a fost focul și-l freacă în mâinile lor. Bățul se umple astfel de pământ roșu. Pământul roșu îl întind femeile pe lemne, pe care tatăl nostru Acunca și fiii săi le aruncă după păsările văzduhului cu puterea care le vine din gură, și lemne din acestea aruncă și după pești, în apă. Peștii și păsările nu se mai pot mișca, de îndată ce sunt nimerite de lemnul cu pământ roșu.

Copiii tatălui meu Acunca au doi dușmani. Unul dintre dușmani este Yayajj-ul care nu locuiește pe movilele, dincolo de munții Albaștrii. El locuiește pe pământul de lângă apa din care se înalță soarele. De la acest Yayajja a plecat tatăl tatălui meu Acunca, mai înainte cu multe, multe ape crescute.

Când fiii tatălui meu Acunca întâlnesc pe Yayajj-ii din vale, le trimt cu ajutorul gurii lor, lemnuri unse cu pământ roșu, și le iau jos capetele. Bărbații bătrâni însă, știu când apa crește și scade, ei

bagă capetele dușmanilor într-o apă, în care se află plante din pădure. Capetele devin atât de mici, că pot fi agățate în vârful colibei, între carne și pește.

Yayajj-ii din vale sunt dușmanii noștri, fiindcă știu că pământul roșu din pământul pe care mama mea Mana îl cunoaște, e mai bun decât pământul roșu pe care-l cunoaște mama lor.

Celălalt dușman al Yayajj-ilor de pe movile este omul alb a cărui piele e mai deschisă decât aceea a tatălui meu Acunca. Acești oameni sunt ca tine și ei poartă un fulger pe șold pe care nu-l mănuiesc cu puterea gurii ci cu puterea mâinii lor, mai departe decât pot Yayajj-ii să arunce lemnul cu pământ roșu. Dece omul alb e dușmanul nostru nu știu. Tatăl meu Acunca ne-a povestit că mult înainte de patru zeci de ape crescute, au venit în munții noștri șase bărbați albi. În onoarea lor războinicii noștri s'au vopsit și i-au întâmpinat cu strigăte de bucurie. Bărbații albi însă au îndreptat asupra noastră, încă din depărtare, fulgerul, astfel că mulți dintre războinicii au căzut morți la pământ. A durat mult până ce au putut fi omorâți, într-o noapte.

Asta era singura vizită a oamenilor albi, de care-și putea aminti tatăl meu. Craniul căpitanului lor atârnă în coliba tatălui meu între pești și carne.

Apoi veni ziua când am încetat să râd, ca mama Mana. Când eram în vârstă de douăsprezece ape crescute, au venit Yayajj-ii din vale, și-au răpus pe frații mei și pe tatăl meu Acunca, fiul soarelui. Cinci femei și trei fete au dus cu ei din munți în vale. De atunci am trăit la Yayajj-ii din vale, unde m'ai găsit când am trebuit să mă duc la „Tiki“.

Yayajj-ii de pe movile, dincolo de munții Albaștrii unde am crescut eu, divinizează sfîntenia soarelui și a lunii. Apoi bărbații coboară la râuri, imediat ce apele au scăzut, și divinizează apa. Yayajj-ii din vale, la cari am locuit, se roagă la divinitatea șarpelui „Tiki“. El este tatăl râului și o rudă a soarelui care se ridică în fiecare dimineață din apa râului.

Toate surorile mele care-au venit din munți cu mine, au fost aduse în casa femeilor. Eu am fost adusă în casa fetelor intangibile. Fetele intangibile sunt acele care sunt date șarpelui „Tiki“. În fiecare an, una din noi era dată șarpelui. Era întotdeauna aceea pe care o găsisem că e mai demnă. Cine poate fi dat șarpelui „Tiki“ e fericit, căci „Tiki“, tatăl râului, căsătorește pe fata cu zeul care scoate în fiecare dimineață soarele din apă și-l ridică pe cer.

Menirea noastră este să devenim miresele zeului soarelui și am fost crescută pentru această menire, de tatăl cel mare, care era pe lângă mine, când eram să fiu dată șarpelui „Tiki“, și care s'a prăbușit imediat ce te-a văzut pe tine, când ai sărit din pasărea cea mare spre mine, pe mal.

Trăiam dorindu-l pe tatăl meu Acunca și mă bucuram că devin mireasa zeului soarelui, cum îmi era hărăzit în anul când tu și prietenul tău ați venit din cer la noi.

Atunci trecuse de o apă crescută, de când a apărut în pădurile în care locuiam, fetișul „R. R.“

Bărbații cari au fost la vânătoare, au adus din pădure semnul „R. R.“ unde era scârlat într'un pom. Ei povesteau că fetișul aparținea unui tânăr războinic alb care se afla în pădure împreună cu un alt războinic alb și un om bătrân. Acești trei bărbați erau probabil la fel cu oamenii de cari ne-a povestit tatăl meu Acunca. Și aceștia purtau fulgere la solduri.

Printre Yayajj-ii din vale se răspândi mare temere când bărbații găsiră fetișul „R. R.“, căci mulți credeau că moartea fulgerătoare venise să-i caute.

Războinicii noștri observară pe bărbați și aduseră tot mereu fetișul „R. R.“ din pădure. Noi am învățat să scârțiem acest fetiș în bastoane de bambus, pe care noi și băieții le pregăteam pentru luptători. Ei își întipăreau acest semn, rostogolind bastoanele pe corpul lor și astfel purtau fetișul tânărului războinic alb în jurul lui în pădure.

Într-una din zile, războinicii au venit și ne-au spus că cei doi tineri războinici ai bătrânului alb, ar fi greu bolnavi, și că bătrânul alb ar fi trist, fiindcă-și pierduse caicul. Bătrânul alb ar fi sfâșiat de ghimpi și foarte slab. Ar fi încercat să omoare fiarele cu fulgerul din șold dar fulgerul nu l-ar mai fi ascultat. Atunci războinicii Yayajj-ilor au știut că puterea fetișului „R. R.“ trecuse la ei.

Apoi soarele se ridică și apuse de vreo câteva ori și într-una din zile războinicii noștri aduseră pe cei trei bărbați în lagărul nostru, îi adăpostiră în coliba rezervată pentru a găzdui pe mireasa zeului soarelui. În ajun de-a fi dată lui „Tiki“. În această colibă rămăseră bărbații trei zile și femeile noastre îi îngrijiră, până când nu mai aveau, cum făceau când au venit la noi.

Apoi în seara zilei a treia începu serbarea, care avea să se termine atât de îngrozitor pentru tatăl omului, care a căzut lângă tine la pământ, când ai sărit din pasărea de argint.

Tată ziua au fost răsăte și muzică, și seara ni s'a îngăduit și nouă fetelor să eșim afară pe locul, lângă colibă, unde zăceau cei trei bărbați albi. În mijlocul locului sta piatra pe care ședea tatăl tuturor Yayajj-ilor din vale. De jur împrejur ardeau focuri și femeile mai bătrâne aduseră cazane și plantele pe care tatăl meu Acunca le pune în apă, când voia să micșoreze capetele dușmanilor săi, ca să le poată atârna în coliba sa între pești și carne. Cei trei războinici străini fură aduși în acel loc în fața bătrânului tată, care în acea seară purta pe piept o placă de aur, prin care se putea vedea că era rudă apropiată cu soarele, ca și tatăl meu Acunca. El vorbi cu cei trei bărbați, dar eu n'am putut să aud ce-au vorbit, fiindcă stăteam în dosul colibei, unde până atunci stătuseră războinicii. Am văzut cum

oamenii noștri au ridicat în sus pe cel mai tânăr dintre cei trei războinici și apoi l-au lăsat pe jos pe piatră în fața tatălui tuturor Yayaj-lor din vale. El ridică cuțitul de soici, pe care-l ținea în mână și se rugă cu glas tare, astfel am putut auzi cu toții ce spunea, că ruga spitalului și feteșul celor trei războinici să se coboare în spiritul războinicilor noștri și apoi se întâmplă că bătrânul alb trase fulgerul din sold și-l aruncă asupra tatălui nostru, cu toate că oamenii noștri spusese că bărbatul alb nu mai are nici o putere asupra fulgerului. Atunci fiul tatălui Yayaj-lor din vale sări și-și infipse cuțitul în gâtul bătrânului războinic alb. Și toți ceilalți infipseră cuțitele lor în cei doi războinici tineri, și fiul bătrânului luă placa cea mare de aur de pe pieptul tatălui său, și agăță de gâtul său, astfel ca să putem vedea că și el e rudă de aproape a soarelui. Apoi se așeză pe piatră unde stătuse tatăl său, se ridică și începu să se roage tare. Celor trei războinici li s'au tăiat capetele și creierul bătrânului om alb l-a mâncat ruda de aproape a soarelui. Fiecare dintre războinicii noștri au mâncat din carnea celor trei războinici și a fost o serbare care a durat până dimineața și până la prânzul zilei următoare.

Eu însă am intrat în coliba care era destinată să găzduiască fetele care sunt miresele zeului soarelui. În podeaua acestei colibe am găsit zgâriat noul fetiș „R. R.”. Fiindcă am fost prima care am văzut ultimul fetiș al războinicilor albi, noul tată al indienilor din vale spunea că eu urmează să fiu dată lui „Tiki”. Am vrut să mă duc la „Tiki” și am venit la tine, care ai venit din cer când e mai înalt decât soarele, înainte să fie mâncat de apă.”

*

Aceasta e povestirea Tanei și când mă gândesc la ea, văd încă micul foc arzând pe care l-am aprins noaptea pe muntele de lângă Nicteroy, unde am stat împreună cu Tana în ultima mea seară. Apoi am mers încet cu automobilul spre vale și-am intrat imediat în odaia mea, ca să pot scrie ceea ce am repetat aci din povestirea Tanei. Încă în aceeași noapte am trimis o telegramă lui Jimmy Burnes iar a doua zi dimineața țineam în mână o telegramă a mamei lui Jimmy: „Jimmy prăbușit Duminică trecută, grav rănit”. Când, seara, am părăsit casa mea din Nicteroy, spre a întreprinde călătoria spre Guyana franceză, când am trecut pentru ultima oară pe plajă, unde stătea lumea elegantă din Rio de Janeiro știam că Jimmy murise. Singurul prieten, din ceasul în care era să fiu împușcat în fața unei lăzi de portocale, la Mexico, era mort. Camaradul pentru care merita să sori prin cer în iadul verde, strălucitul tânăr pentru care aflarea adevărului asupra lui Fawcett și povestirea Tanei, însemnau îndeplinirea unui ideal, nu mai trăia.

Ceea ce am știut și ceea ce știu e oare adevărul asupra lui Fawcett? Această întrebare a pătruns în viața mea abia pe când zăceam bolnav în Europa, și când lângă patul meu fu adusă o ladă care îmi fusese trimisă din Virginia la Nicteroy iar de acolo m'a urmărit prin toată lumea. Lada purta ca expeditor numele prietenului meu Jimmy Burnes, iar sora care a deschis-o a pus conținutul lăzii pe patul meu. Erau ciorapi de mătase și pantofi pentru o femeie. Erau darurile pe care Jimmy Burnes voia să le facă tinerei Tana, fetei pe care am împiedecat-o să devie o mireasă a cerului.

Am trecut prin mâinile mele bolnave stoffele mătăsoase, și atingându-le am înțeles că trebuia să desgrop din sufletul Tanei cu totul alte lucruri, decât adevărul asupra soartei unui om bătrân.

— SFARȘIT —

UN NOU ROMAN:

„CALEA VĂCĂREȘTI”

de I. PELTZ

Marea editură „Cultura Națională” a tipărit noul roman al scriitorului I. PELTZ: „CALEA VĂCĂREȘTI”.

E o carte masivă, în două volume, scrisă în chip dramatic menită să intereseze straturile largi ale cititorilor de literatură bună.

În acest roman nimic nu e superficial tratat sau inutil; oamenii sunt vii, pasiunile puternice și viața redată cu o naturală impresionantă.

„CALEA VĂCĂREȘTI” — care se află de vânzare la toate librăriile din țară, va însemna, desigur, un succes și pentru autor și pentru editură.

„Însemnările unui ofițer de poliție”

de Coriolan Bărbat

D. Coriolan Bărbat scrie civilizat, cu multă îngrijire și cu o cizelată spontaneitate. D-sa are imagini într'adevăr ingenioase. Lectura volumului este interesantă, pentru că deși încadrată în literatura polițistă, ea ne înfățișează subiecte adânc umane și lasă să se desprindă autentice calități de analiză, un minuțios simț de observație și un stil civilizat, elegant și fin.

D. Coriolan Bărbat

D. C. Bărbat mai anunță un volum de foiletoane și polemici: „Probleme sociale”, un fragment de roman din vremea iobăgiei: „Groful” și un roman de spionaj: „Spioana”.

DOAMNELORI Pentru Îngrijirea Tenului D-voastră, consultați specialistă diplomată din Paris și Viena, la Coaforul François, strada Edgard Quinet 7. Vopșitul părului și Ondulațiunile permanente, ireproșabile.

- Pentru îngrijirea tenului, întrebuințați cremele Three Flowers Richard Hudnut.
- Pentru a da obrazului o expresie naturală de frăgezime, aplicați fardurile Three Flowers Richard Hudnut.

Vedeți această cutie?

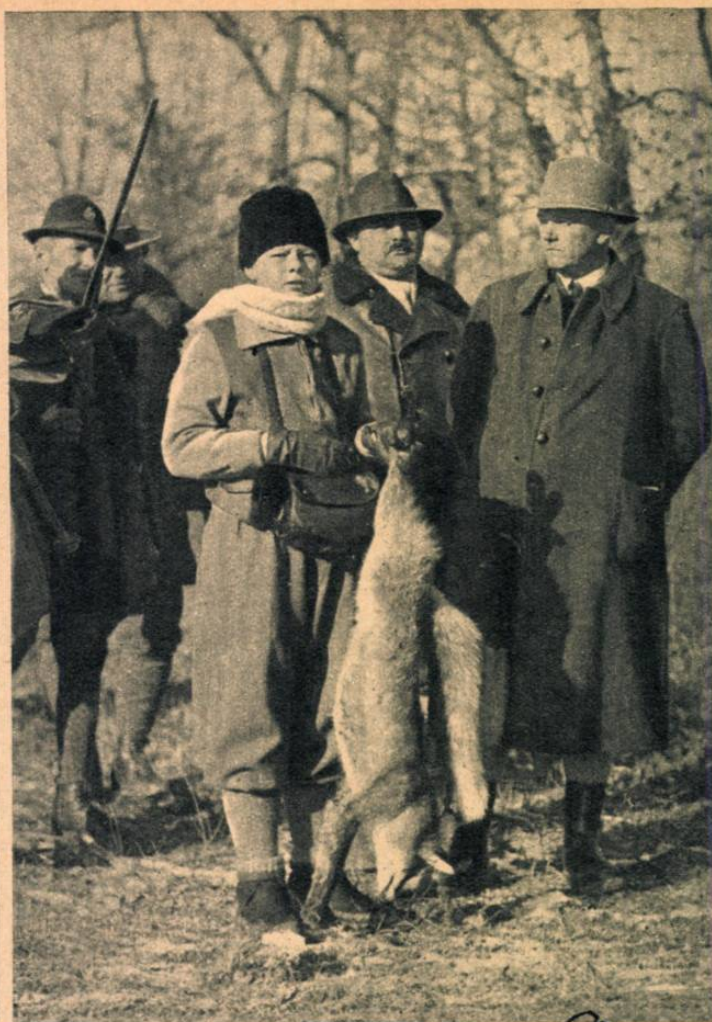
E nelipsită din budoarele femeilor din înalta societate din Paris și din New York

Într'adevăr, Pudra Three Flowers Richard Hudnut este favorizată de toate femeile din înalta societate din Paris și din New York. Faima acestei pudre se datorește minunatelor ingrediente din care e compusă. Ingrediente cari o fac extrem de fină și de aderentă. Introdusă de un scurt timp în România, Pudra Three Flowers Richard Hudnut și-a câștigat imediat sufragiile femeilor distinse, acele femei cari știu să deosebească o pudră superioară de una ordinară. Pudra Three Flowers Richard Hudnut se vinde în toate nuanțele, în cele mai bune drogherii.

Pudra+three flowers
RICHARD HUDNUT

Vânătoarea regală dela Timișoara

Săptămâna trecută s'a desfășurat la Timișoara, la Casa Verde o vânătoare regală.

În fotografiile noastre vedem pe Regele Carol și Voevodul Mihai în trăsură. Voevodul Mihai ținând a-lărnă o vulpe împușcată, un fazan prins și invitații Regelui la vânătoare.

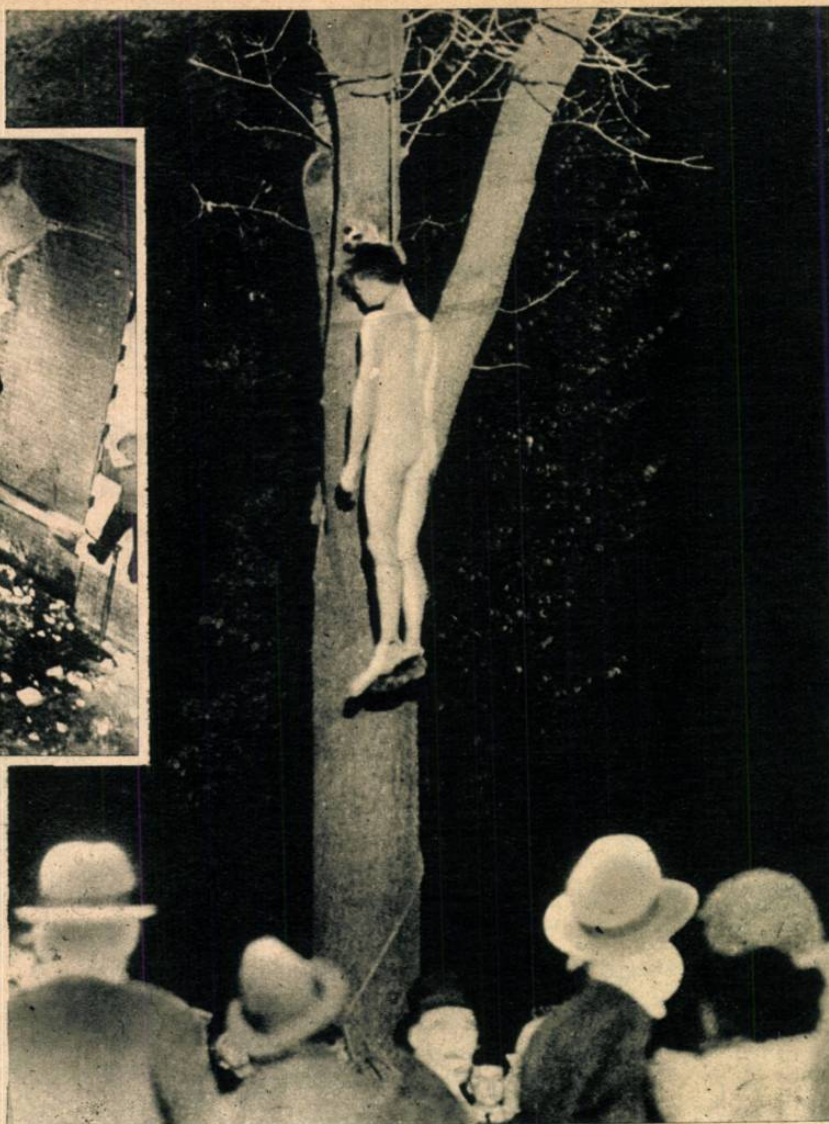

In veacul al XX-lea

Americanii, cari fac baie în fiecare zi, știu carte cu toții, au cel mai înalt standard de viață și se consideră cei mai civilizați oameni din lume, au dovedit de curând că toată civilizația — cel puțin a unei părți însemnate dintre ei — nu-i decât foaia de staniol ce învelește pornirile crude moștenite de la bandiții cari au colonizat noul continent, până'n veacul trecut. Iată o ispravă recentă: la San José (California) se aflau închiși doi indivizi, un negru și un alb, acuzați de a fi ucis pe Brooke L. Hart, fiul unui milionar american. Mulțimea — fără să aștepte sentința justiției — a pătruns cu forța în închisoare, a scos pe cei doi și i-a linsat.

Fotografiile pe care le publicăm vor rămâne ca pete de rușine pe veacul nostru.

CUPON DE JOCURI
No. 359

Numele și prenumele .....

Adresa: .....

BIBLIOTECA

REALITATEA ilustrată

BIBLIOTECA
UNIVERSITĂȚII

ANUL VII. No. 360
21 DECEMBRIE 1933

Moș CRĂCIUN

SUFLETELE frumoase rămân cele mai adesea ascunse. Unele trăiesc anonime în umbra generozităților lor iar altele au existat atât de obscur și în vremuri atât de îndepărtate, încât nu le cunoaștem decât din binefacerile ce radiază fără încetare din faptul că au trecut pe acest pământ. Sfinții cari au învățat pe cei mari să se amestece cu cei mici, pe cei înțelepți cu cei simpli, pe cei bogați cu cei săraci, arareori s'au bucurat de cinstirea pe care semenii lor au dat-o poezilor, oamenilor de stat, principilor și regilor. Ei au însă un regat invizibil, și răspândesc în lume darurile Domnului. Lor le datorim înfrângerea tiraniei și a cruzimei, ideea păcii și a faptei bune.

Un astfel de sfânt a fost Nicolae, Episcop de Myra, a cărui aniversare a început a se sărbători dela 6 Decembrie 326, după Chr. Varietatea numirilor sub care e cunoscut, dovedește imensitatea influenței sale. În latinește i se spune, Sanctus Nicholas; în italiană, San Nicolo, sau Nicola di Bari; în germană, der Heilige Nicolaus, sau Niklas; în olandeză, St. Nicolaas sau Nicolaes iar la englezi a devenit Santa Claus, identificându-se cu Moș Crăciun.

*
E sfântul copiilor, în special al școlarilor, al fetelor fără zestre, al marinarilor, al călătorilor și al neguțătorilor. E mare erou național al vechiei Rusii, patronul districtului francez Brie, al Veneției, al Freiburgului și al multor altor orașe și cetăți, în special al celor situate pe coaste, constituind porturi marine sau centre comerciale. Dacă sfântul Gheorghe reprezintă cavalerismul, Sfântul Nicolae e cu marea masă a poporului. El înfrunghiează democrația. Captivul și sclavul altor țări, dincolo de orizonturile noastre se unesc cu văduva și orfanul în preamărirea lui. Nici unui sfânt din calendar nu i s'a închinat atâtea biserici, capele și altare.

E inutil să încercăm o verificare istorică a carierei sale. Cultul lui e tot atât de întins pe cât de înegurate li sunt originile. Multe din cele ce se povestesc despre el sunt în fond legende. Dar în fiecare din aceste legende există un sâmbure de adevăr. Se spune astfel că un episcop, purtând acest nume, a fost iubit și venerat în biserica răsăriteană pentru pietatea și generozitatea lui.

Se mai spune c'ar fi fost persecutat de către împăratul roman Dioclețian, pentru credința sa și ținut în închisoare până la venirea lui Constantin, care l-a eliberat, dar că în cele din urmă, ar fi murit ca martir. Unii istorici susțin c'ar fi fost de față la celebrul sinod dela Niceea. Nimic nu vine să certifice însă aceasta, și numele lui nu apare printre episcopii chemați la acel sinod.

Sfântul Nicolae s'a născut la Patara sau Panthera, un oraș în provinciile Lycia din Asia Mică. Părinții săi erau creștini, vârstare ale unei familii ilustre. Tatăl său, un neguțător foarte bogat, avea nenumărate vase ce duceau mărfuri dela un capăt la altul al lumii. În copilărie, sfântul a iubit cu patimă marea. Ii simția chemarea în sânge și aștepta cu nerăbdare clipa în care avea să plece în larg, comandând o corabie a sa, proprie. Și la vremea când trebuia să se decidă asupra drumului pe care avea să-l ia în viață, se declară pentru navigație. Zadarnice au fost implorările părinților și avertismentele profesorilor. Tânărul rămase neclintit în hotărârea sa, așa că în cele din urmă tatăl cedă. Viața aspră a mării îl oțeli desăvârșindu-i personalitatea, dar curând își dădu seama că ea era departe de ceea ce visease el.

La moartea părinților săi, secerăți de ciumă, Nicolae se pomeni stăpânul unei averi colosale. Cei cari se așteptau să-l vadă apărând în viața politică sau în cea mondenă, fură decepționați. Fetele de măritat aruncau în zadar ochiade tânărului patrician din Patara. După o îndelungă perioadă de reflecție, el îmbrățișă viața preoțească, împărțindu-și averea la săraci și dedicându-se cu trup și suflet oamenilor și lui Dumnezeu. Se spune c'ar fi întreprins odată

o călătorie spre Țara Sfântă, în cursul căreia s'a stărnit o furtună. Căpitanul corăbiei i-a implorat atunci ajutorul și preotul s'a rugat cu atâta căldură, încât marea s'a potolit imediat.

La întoarcerea sa din Palestina, Sfântul Nicolae s'a mutat la Myra, unde-a început o viață de binefacere și smerenie. Dar ochii credincioșilor erau asupra lui și când episcopul orașului muri, insistă ca modestul preot să fie ales în locul defunctului. Timpul cât a păstorit el e plin de miracole: a hrănit pe cei săraci, a scăpat districtul de foamete și pe cetățenii nevinovați dela pedepse nedrepte. Dar niciuna din aceste binefaceri nu l-a putut pune la adăpost de furia păgânismului ce reînvia.

Politicianii complotau, poporul dase frâu liber patimilor și instinctelor, fiarele se sfâșiau ca oamenii și oamenii ca fiarele —

spun cronicile vremii. În tot acest timp, episcopul își îngrijia cu dragoste turma, și când un bețivan l-a întrebat în ce găsia multumire, pe o vreme atât de turbure, el i-a răspuns: „Am fericirea supremă”. Care e aceasta? l-a întrebat atunci cheflul cinic. „Fericirea pe care ți-o aduce puțința de-a dăru” a răspuns sfântul Nicolae, la care criticii săi au protestat, spunând că era nebun.

Dar fără a stăruii prea mult asupra detaliilor carierei sale, trebuie să știți că nici un om de rangul lui n'ar fi putut rămâne, sub Dioclețian, credincios ideii creștine, fără a se expune răsunărei tiranului. Rătăcit, poporul roman primi represaliile împăratului și astfel se născu în fiecare cetate și în fiecare oraș, strigătul „La lei cu creștinii”. Inchișoriile erau tixite de ei, iar circurile luminate cu trupuile lor, transformate în torțe vii. Noi cei cari sărbătorim în liniște și siguranță nașterea Mântuitorului, cu greu ne putem imagina în toată grozăvia lor torturile cu care Nero, Domnațian și Dioclețian au urmărit pe strămoșii noștri spirituali. Ei au murit spre a ne lăsa nouă cea mai mare dintre libertăți. Sfântul Nicolae se prenumără printre ei. Ales episcop, după cum am văzut, de către credincioși pentru sufletul său nobil și pentru marea-i iubire de oameni el și-a urmat calea sub cele mai teribile persecuții, iar când i-a sunat ceasul morței, era desprins de orice preocupare pământească.

A.

Farmecul începe să dispară la femei odată cu ivirea părului alb

ELIXIRUL DE PĂR
HEINZELMÄNNCHEN PHYSICHRON

Preparat eficient contra albirii părului
Această apă de păr, întrebuintată cu succes, nu este un preparat de vopseli. Părul natural și sănătos se obține prin procedură biologică. Părul aspiră această apă de cap și acest nutriment redă în scurt timp părului alb culoarea lui sănătoasă de mai înainte. Afară de aceasta, fortifică rădăcina părului, el devenind frumos și des.

ELIXIRUL de PAR PHYSICHRON produce creșterea părului și împiedică albiria lui până la vârsta cea mai înaintată:

Singurul Preparator: Heinrich Mnnchen, Viena. Prețul Lei 120.
Depozitul General: Farmacia „Minerva”, Oradea, Piața Unirii 5

Intrebuintati

Mentholol

EGGER

oprește

TUSEA RAGUSEALA

26 g. la farmacia și drogueria

de CRĂCIUN*

redevenim *

COPII

Există în seara de
ajun a Crăciunu-
lui o clipă când
focul își potolește
văpaia și capătă
licăriri de taină,
când în jurul nos-
tru se lasă o lini-
ște adâncă. Becu-
rile electrice, a
căror strălucire
rece vine dealun-
gul sârmelor fine,
străbătând intu-
nerecul vântuit de
zăpadă, revarsă o
lumină puternică
în care totul se

conturează precis, fără compro-
misuri.

Intrebuințăm electricitatea din
motive de economie domestică
și pentru marile înlesniri pe care
această misterioasă forță le-a
adus în viața noastră de toate
zilele — e cea mai minunată des-
coperirea omenirii — o recunoș-
te dar nu armonizează cu
această oră de meditație și visare.

Am pus deci pe masă niște
sfeșnice vechi de argint, ce
poartă lumânări de diferite mă-
rimi și culori. Pe acestea leaprid,
Copiii privesc fascinați flacăra
mică ce încolțește în vârful fie-
căreia din ele; ascultăm sfârâitul
surd al celei care se topește.
Flacăra moare o clipă, redu-
cându-se la un punct de-un al-
bastru întunecat, pentru a se
ridica apoi plină și pură, o lacri-
mă palpitândă. Stingem acum
lămpile și camera se estompează
— tot ce e precis și urât a dispă-
rut; frumuseții stranii și necuno-
scute își fac timide loc.

Ne strângem în fața focului și
privim în tăcere cum se prăbușesc
castelele de jar. Am luat pe
genunchi o carte veche și citesc
cu glas tare cunoscuta poveste a
lui Moș Crăciun.

Il vedem iarăși haina lungă și roșie tivită cu hermină; și întocmai ca în alți ani, sărim la fereastră spre a privi scânteierile albastrii ale zăpezii sub lumina de hipnoză a lunii. În suflie ne răsună cristalin și cald clinchete de clopoței însoțite de strigătele vasele ale mult așteptatului musafir.

C tesc întreaga poveste, sub forma-i primitivă — versiunile moderne ne par intolerabile. Și apoi, cu o sărutare și un „noapte bună“, copiii se strecoară în păturile lor, cu speranța că această promptă supunere le va aduce drept răsplătă, jucăria visată.

„Nici că se poate o nebunie mai mare“ a exclamat un prieten într'un moment de sinceritate, după retragerea cop.ilor și după ce urmărise cu o uimire tăcută tot acest ritual — „Decât să nutrești ficțiunea — să îmbăcești mințile copiilor cu basme“.

Acest prieten al meu e un om cum se cade, un cetățean util, și ceace contează mai mult, un om de afaceri, până acum foarte favorizat de noroc. Uneori poate fi elocvent și chiar convingător. În afară de această profesie de predilecție două idei și anume: infamia de a nega toate aceste credințe frumoase ce vin să ne coloreze viața și profunda convingere că această țară nu-și va îndeplini men. ea decât atunci când cetățenii săi vor fi cu toții niște negustori cu capetele limpezi. Or, în cazul acesta, mica noastră ceremonie i se pare fără sens, ba mai mult, pernicioasă.

Recunosc și eu că e naivă, dar ea are pentru noi farmecul nenumăratelor amintiri, reînviind atâtea alte crăciunuri, cu alte ființe în jurul unui foc mort și ei de mult...

Dacă aș vrea însă ca înțeleptul meu prieten să afle adevărul, ar trebui să-i mărturisesc că întregul nostru cerc, are acum îndoeli precise cu privire la veriditatea poveștii citite, dar nici unul din noi n'ar admite-o pentru o lume întreagă, fiindcă am crescut cu sentimentul că există o realitate în cele nevăzute, și în vreme ce dorim sincer, multe din lucrurile bune ale vieții, obținând chiar parte din ele, avem certitudinea că n'am putea trăi dacă n'ar fi să simțim fiorul misterului și vraja celor pe care le știm în jurul nostru dar nu pot fi văzute, pipăite sau gustate.

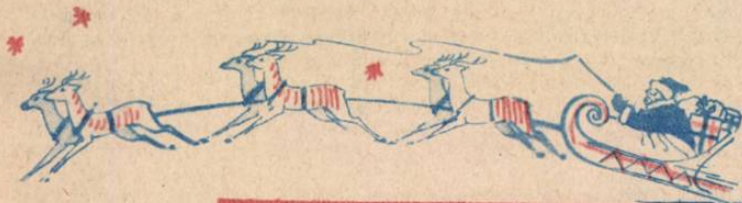
Și acum, când în camera copiilor a murit orice sgomo. comorile încep să iasă de prin ascunzătorile lor. Pungi de foiță colorată, de diferite mărimi imi stau cuminiți în nainte, așteptând să fie umplute. Lucrez pe îndelete, fără grabă, împachetând cu calcul fiecare obiect, în cât mai multe foi de hârtie, pentru a prelungi plăcerea despachetatului. Undeva pe la mijlocul pungei pun darul cel mai dorit, acesta, neîmpachetat, aproape de suprafață.

Și iată, operația a luat sfârșit. Acum, ca și în alți ani, tradiția a fost redusă la o viață de câteva ore, ficțiunea a venit să încante niște minți copilărești și înc'odată, stăm tăcuți și mulțumiți în jurul pomului ce aromește răcoros, încărcat de podoabe.

Dar să vedem mai întâi ce se numește ficțiune? Să fie oare faptul că oamenii pot iubi și că le place să facă daruri, și acel sentiment atât de cald, de minunat și de misterios ce însoțește acest gest? Asta numești d-ta ficțiune stimatul meu prieten? Dar bine, crezi cu foarte multă surință în lucruri cu mult mai fluide și mai greu de controlat, cum e de pildă infailibilitatea păre. ilor d-tale, infailibilitatea partidului politic din care faci parte, omni. potența banului și iminenta prăbușire a civilizației noastre, dacă d-fa și alții ca d-ta nu vor prelua cârma. Nu dragul și stupidul meu prieten, Crăciunul nu e o ficțiune și unul din puținele lucruri permanente ce pun omenirea la adăpost de oameni ca d-.

Și spune-mi dragul meu, acum că stăm de vorbă în această seară de Moș Aj, unde vezi irealul împotriva căruia tunai și fulgerai?

E. C.

LYON'S

BUCHUREȘTI • LIPSCANI 38 (COLT ȘELARI)

Mătasea de cusut și de butoniere Gütermann

Avantajele mătasei de cusut se găsesc în calitățile mătasei naturale.

Mătasea de cusut este mătasea pur toarsă din cea mai bună calitate.

Mătasea de cusut nu se decolorează.

Mătasea de cusut nu reacționează intemperiilor.

Mătasea de cusut are lustrul natural.

Mătasea de cusut se găsește în peste 600 culori.

Mătasea de cusut este ef. tină.

Mătasea de cusut este moale, elastică și se acomodează la cusătura hainei.

La întrebuintarea

Mătasei de cusut ochiurile nu se rup.

Cusăturile mătăsurilor și a stofelor de lână fiind cusute cu mătase la vopsire se colorează la fel.

Fiți atenți cu ce sunt cusute hainele Dvs.

A economisi la ață este o economie greșită.

Mătasea de cusut nu poate fi înlocuită

Întrebuințați mătasea de cusut Gütermann, fiind cea mai bună
Gütermann & Co. S. A. Română, București

NU, IISUS n'a fost HITLERIST!...

atâte, să-l elogieze. Eiucid numai în cazuri bine determinate, când pornesc la atacul dușmanilor sau primesc atacul vre-unui trib vrăjmaș, și atunci lupta este mai cavalească decât în Germania, de oarece adversarii sunt în momentul luptei pe un picior de egalitate în fața morții, fiecare asasin riscând să fie asasinat.

În Germania s'a asasinat în toată siguranța că victimele nu vor riposta. Au fost în primul rând scoase afară din lege, ca niciun fel de brutalitate împotriva lor, să nu fie pedepsită, apoi — dacă mai era nevoie — „dușmanii” care nu cereau decât să li se dea voe să nu asasineze, au fost închiși în lagăre de concentrare. Aci au fost masacrați savanți, cu o răbdare de asasini de mare artă, împiedecați de prea multă vreme să-și potolească instinctele, spre a nu se folosi cu toată voluptatea de împrejurarea pe care o așteptau, pentru care trăiau.

Despre ororile din Germania hitleristă s'au scris volume întregi și s'au publicat numeroase albume fotografice. Dar numărul lor impresionant e neindestulător. Viața n'a încăput toată niciodată în cărți, și fiecare fugar își poate povesti un roman de atrocități în stare să înfioare și imaginația unui Dostoievski, care a cunoscut totuși ocnele din Siberia țaristă.

Ce amestec are Iisus, blândul, bunul profet din Galileia în acest deluviu de sânge, care amenință să treacă și în alte țări?

Cum de s'a putut lua crucea pe care Iisus a pățimit pentru mântuirea oamenilor, drept simbol al unor crucificări în masă, mult mai îngrozitoare decât crucificarea de câteva ore care a avut loc pe Golgota?... Pentru suprimarea profetului iubirii de oameni, Iisus, două mii de ani de regrete, de plângeri și de rugăciuni n'au fost de-ajuns ca să acopere fapta, mai mult a timpului și moravurilor de atunci. Și este chemat Iisus, ca să sanctifice azi o barbarie care se petrece în mijlocul Europei, atâtea veacuri după moartea în rușine a inchișitorului Torequemada?...

Nu, Iisus n'a fost hitlerist!... Oricum am întoarce doctrina creștină, orice tălmăcire am da psihologiei lui Iisus și învățăturilor lui, este cu neputință unei minți normale să extragă o recomandare a asasinării, a jafului, a brutalizării oamenilor de altă credință politică și religioasă, să prevadă o creare și o administrare a lagărelor de concentrare. Niciuna din bisericile depe suprafața pământului care purced de la Iisus, fie ele calvine, protestante, evanghelice sau catolice, nu poate primi pe Hitler ca pe un mântuitor

și nu poate vedea în temperamentul unui posedat ca Goering, ministrul Prusiei, un nou Apostol al creștinătății.

Cine este creștin, adică cine crede într'adevăr în învățăturile creștinești, a căror iubire merge până la ertarea celui care greșește și la adorarea dușmanului, cine a simțit în adâncul conștiinței lui câtă sublimă moralitate — neatinsă încă de nicio altă doctrină religioasă — se află în porunca de a întoarce să fie lovit și celalt obraz după ce întâiul a fost palmuit — nu poate să fie hitlerist.

Nimeni nu poate fi împiedecat în aceste vremuri turburi, să-și dea drumul instinctelor sălbatece pe care omenirea cu atâtea greutate le-a zăgăzuit — mai cu seamă dacă instinctelor de asasinat li se adaogă o titulatură așa — zicând „nobilă”. Oricine poate fi brutal, fiară, incendiator, omorător de bătrâni, jupuitor de copii, palmuitor de femei cu prunci la sân, dacă declară anticipat, ridicând o mână, că își iubește patria — făcând dintr'un sentiment natural, comun tuturor oamenilor, un merit excepțional.

Dar pe Iisus, nu, nu trebuie să-l amestecăm în această sângeroasă nebulă a veacului. N'avem dreptul să-i denaturăm în asemenea hal credința, încât cu numele lui să întronăm un sistem de barbarii pe care el cel dintâi le-ar combate, căci pentru aceasta, pentru umanizarea și înfrățirea oamenilor a fost sortit să trăiască și să pătimească pe acest pământ.

În religiile străvechi ale Asiei Centrale se mai pot găsi profeți și credințe care să justifice asasinarea unor adversari de altă credință; sunt poate ritualele unui Gingiskan sau ale unui Atila. Ivirea acestor mentalități la Berlin, poate că s'ar explica prin izbucnirea sângelui hunilor de altădată, în urmașii prusaci ai zilelor noastre.

Iisus, nu, în niciun caz nu poate justifica metodele altaice sau mexicane ale hitlerismului!

Iar ura împotriva evreilor care în alte veacuri se putea justifica prin creștinism, în vrăji, prin acuzații de omor ritual sau prin învinuirea de a crea capitalismul și civilizația contemporană, azi nu se poate pune nici măcar la adăpostul lui Iisus.

Iar cei care totuși au crezut că fac faptă creștinească batjocorind și brutalizând pe evrei — mai cu seamă pe acei dintre ei care nu sunt în stare să se apere și să asasineze la fel — au uitat împreună cu admiratorii lor acest mic amănunt: că Iisus însuși pe care cred că-l slujesc este tot o mlădiță a rasiei judeice, nu numai o mlădiță de sânge, dar o creație a religiozității și doctrinelor morale evreiești. Iisus este numai unul din numeroșii profeți care au pus poporul evreu, prin concepția lui morală, alături de romani, creatori dreptului și alături de greci, creatorii artei și științei.

Acest Iisus, pe care mulți îl cred ca fiind însuși izvorul antisemitismului este prin originea lui trupească, prin caracterul învățăturilor și idealismului lui — așa cum se poate vedea din toate documentele existente, profane și religioase — un copil al lui Israel.

Asasini evreilor să asasineze mai departe dacă vor; dar să nu uite și cel puțin să recunoască acest adevăr elementar, că dacă Iisus, în numele căruia asasinează azi, ar reveni pe pământ, l-ar asasina și pe el.

F. ADERCA

JURNAL DE BORD

din raidul București- Malakal (Africa)

DUPĂ ce ne-am făcut toate preparativele și cumpărăturile de care aveam nevoie, în dimineața zilei de 3 Noiembrie 1933, la orele 6.20 decolăm din Chartum, cu direcția Kosty.

Vremea e cea obicinuită de toamnă în Egipt: păclă, vizibilitate proastă de dimineață. Luăm altitudinea de 1500 metri. Când ajungem la El Douem se observă o vegetație tot mai abundentă, pământul devine mai ospitalier, de unde dela Ghaza (în apropiere de Cairo) și până aci — în afară de albia Nilului — terenul cât puteai cuprinde cu ochii era pustiu și sterp.

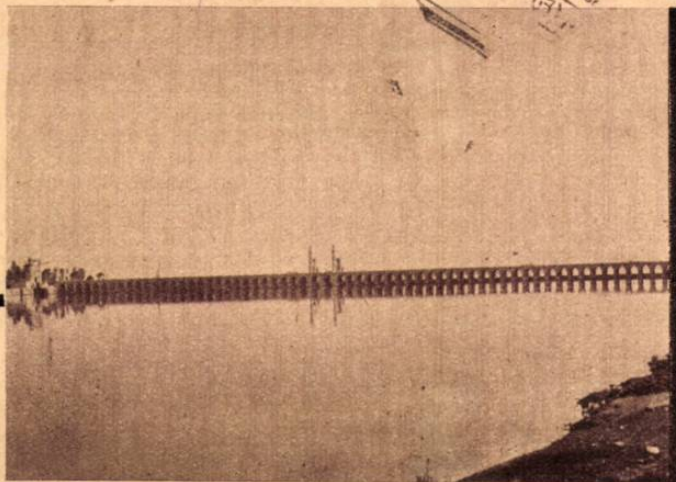
Aterisăm la Kosty, la 14.20. Terenul e bun, dar am avut șansa că n'a plouat, căci pe vreme de ploaie nu se poate decola, pământul fiind argilos.

La Kosty facem cunoștință cu adevărata rasă neagră, cu acei negri cari n'au suferit influența albilor. Stau aproape goi în jurul nostru, negri cum e cărbunele, înalți, slabi și mai fiecare are câte o luncie în mână. Sunt mult mai puțin sălbateci decât am fi bănuț noi. Strânși împreună ne privesc fără să spuie un cuvânt. Cerându-le prin semne să ne ajute, ne dau cu multă bunăvoință concursul. Totuș scandalul izbucnește când se întrec care dintre ei să se ofere spre a face de pază noaptea la avioane. Hărmălaie mare, scandal, vorbele repezite, gesturi, parlamentări de tot felul de tot soiul, din care nu înțelegem nimic, dar nu ajung la încăerare. Punem capăt acestei scene dând câte un mic bacșiș aceluia cari se pretind destinați pentru paza avioanelor și că li s'ar fi uzurpat drepturile. Merită să notăm că unul dintre acești negri care a primit o monedă de un piastru dela Ivanovici, a venit puțin mai târziu să restituie banii pe motiv c'ar mai fi primit dreptul său odată. Negrul a făcut patru kilometri pe jos, ca să restituie șase lei. Vor fi oare toți negrii în felul acestuia?

La Kosty suntem conduși la casa de adăpost în două serii,

Piramida lui Keops

Barajul dela Assuan

După aterizarea la Gaza în Palestina. O caravană se îndreaptă spre Jaffa

Tip de copil la Kartum

câte trei, cu o mașină Ford, cârpăcită și legată toată cu sârmă, capotă, motor, ampi. ... prietarul mașinei e un negru de vreo 40—50 ani, care știe bine franceza. Casa de adăpost e o clădire de zid și piatră, care are câteva camere și plasă deasă de sârmă la uși și ferestre, spre a nu lăsa să treacă țânțarii și muștele innăuntru. De aci încolo sunt muște țefe și țânțari cari dau friguri galbene. În casă o căldură innăbușitoare. Drept mobilă o masă, un lavabou de tablă, câteva scaune și paturi împletite din bambus. Cu toată plasa de sârmă, pentru mai multă siguranță, noaptea dormim sub mustichere. În casă se mai găsesc câțiva englezi veniți cu o misiune oarecare.

Suntem chinuți de sete din pricina căldurii și spre a nu bea apa de aici, care ar putea să ne îmbolnăvească, cerem limonadă; dar

pe langa ea e proasta, e calda si scumpa. Desinfectam si apa de baut, turnand in ea cateva picaturi de hipoclorit.

Cu toata paza noastra iantarij tot au isbit sa patrunda in casa si sub mustichere si seara ducem un adevarat rasboi cu Flit, amoniac si apa sarata. In acelaș timp marim doza de chinina, incepand a lua cate patru pastile pe zi.

Locuințele negrilor din Kosty sunt extrem de murdare si de tot sarace. Dealtfel negri trasesc intr'o murdarie definitivă. Roiuri de muște li se așează pe față, in jurul nasului si al gurii si se pare ca negri nu dau nici o atenție acestui fapt, căci nu gonesc muștele decât la intervale lungi. Noi deabia răsbim să le alungăm din jurul nostru si să le ucidem pe care putem, cu ajutorul unei apărătoare de sarmă. Resthouse-ul — casa de adăpost — e construită de guvernul englez pentru străinii si coloniștii cari eventual trec pe aci. Intreaga întreținere a acestor locuințe este subvenționată de guvern. Sunt câte doi, trei negri bine dresați, cari slujesc in aceste case. Cât de greu ar fi pentru călători, fără aceste locuințe.

Masa care ni se servește nu ne e tocmai pe plac, pentru că bucatele se fac cu seu de berbec si carnea — dacă se întâmplă să fie, — e tot de berbec, are un miros special si pentru noi e neplăcută la gust.

Pentru tot ce oferă casa de adăpost, se plătește o taxă fixată de guvern, taxă care deși nu este exagerată, nouă ni se pare că e mare in raport cu ce ni se oferă. E mare poate din pricina valorii scăzute a leului.

Din pricina căldurii înăbușitoare hotărîm să dormim afară, scoatem paturile cu mustichere cu tot. In vreme ce in pustiu nopțile erau răcoroase, la Kosty e cald si in timpul nopții.

La Kosty, la fel ca si in Chartum, constatăm dimineța cu surprindere — că după ce am alimentat complet avioanele, a doua zi găsim in fiecare rezervor o lipsă de 15 litri de benzină. Lucru pe care nu l-am înțeles la Chartum il pricepem la Kosty: din pricina căldurii, benzina se evaporase.

Tot căldura face ca multe din calitățile avionului să se piardă: aparatele urcă mai greu, fug mai încet, consumă mai mult, turajul motoarelor se mărește vrând nevrând. In astfel de condițiuni se înțelege că raza de acțiune a avionului scade, ești obligat să faci escale mai dese, ceea ce antrenează pierderi de vreme, taxe de aterisaj si garaj si numeroase cheltuieli in plus. Iar dacă se întâmplă nenorocirea să fi nevoit să ocolești o furtună de nisip sau ploaia, adesea se poate întâmpla să rămâi in pană de benzină cine știe pe unde, dacă nu ai totdeauna grija unei rezerve de cel puțin o oră-două.

Dela Kosty înainte sborul este obligatoriu pe anumite traecte, si trebuie anunțat totdeauna din timp. Această obligație are de scop de a se da posibilitatea să fi căutat si găsit in caz de aterisare forțată. Altminteri ar fi imposibil ca cineva să aibe pretenția să fie găsit. Riști ca cel puțin trei săptămâni să rămâi cine știe pe unde, până vei fi găsit, E cazul unui aviator german, care sburând după compas si rămânând in pană a tre-

dun sa aștepte o luna aproape până când a fost găsit, iar salvarea sa a costat 800.000 lei. Iată pentru ce, spre a ușura sarcina stăpânitorilor coloniilor —

obligați din punct de vedere umanitar să ajute pe aviatori — e absolut necesar să se respecte obligațiunile impuse.
(Din pricina abundenței de

materie n-am putut publica in acest număr tot sfârșitul jurnalei de bord. Urmează in „Realitatea Ilustrată” 361).

PE ZI CE TRECE MAI MULTĂ GRAȚIE MAI MULTĂ FRUMUSEȚE...

iată efectul Dragelelor W-5.

Grăția si frumusețea voastră feminină nu poate fi înlocuită cu farduri si creme, ele trebuiesc să fie un produs natural al organismului Dv.

Dragelele W-5 contin hormonii necesari regenerării pielii, sub influența lor ridurile dispar, frăgezimea si catifelarea apar imediat ca rezultat al unor secreții interne reinviate, iar efectul este durabil. Intrebuintarea Dragelelor W-5 este un progres stiintific, nu o metodă cosmetică.

BON DE COMANDĂ

Vă rog să ne trimiteți in mod gratuit o broșură stiintifică (discret) o cutie conținând 60 buc. a lei 480 prin ramburs. O probă pentru lei 20 in mărei postale pentru porto.

Cele ce nu doriți se vor șterge
Numele Orașul si județul

Cereți la principalele farmacii
si droguerii broșura explicativă
Gratuită.

Reprezentanța si depozitul

București VI

ARTHUR WEISBERG

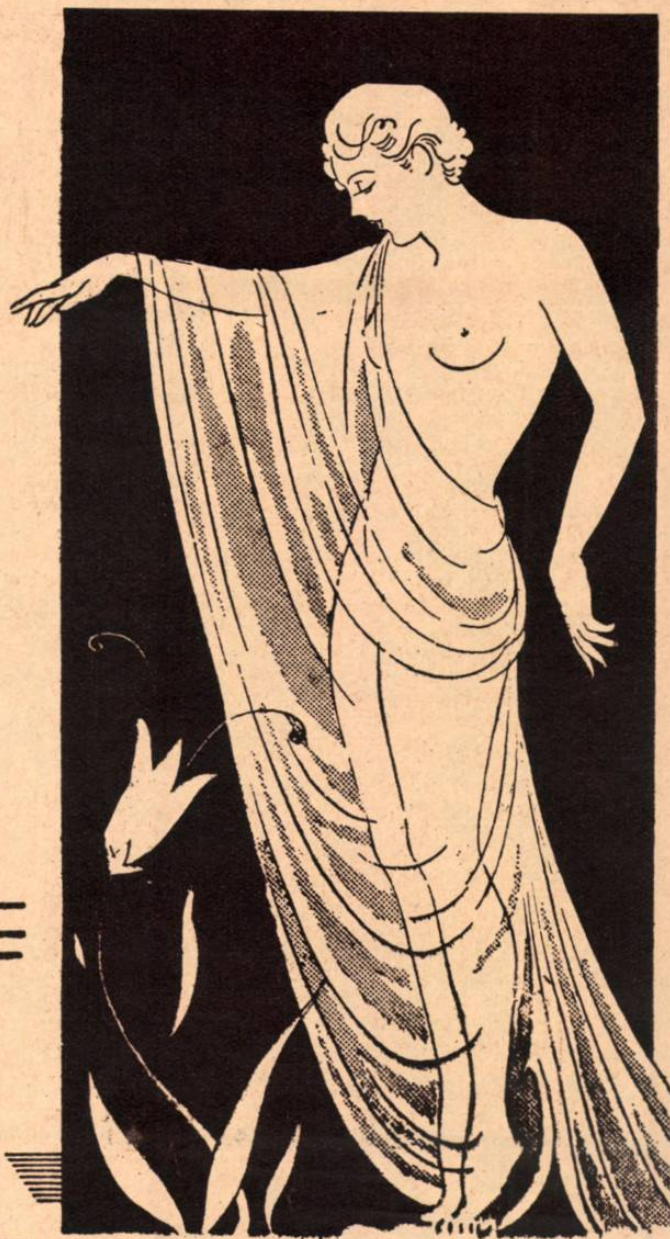
Schitul Măicilor, 8. — Telefon 3.21.64

Comenzi provincie livrează exclusiv
„TITUS”, Cernăuți

DRAGELELE

W-5 REGENEREAZĂ PIELEA

PALTON

Pentru

Lei
2950

PRIVITI
LUMEA
ELEGANTĂ
EA SE IMBRACĂ
LA
alba

MANTOU CU BLANĂ

Pentru

Lei
1800

alba bucurești
BULEVARDUL ELISABETA 2.
IN PALATUL CERCLUI MILITAR

In sens propriu, viteazul care asemenea sfântului care-a ucis balaurul cu șapte capete, se luptă cu vârcolacii. Deocamdată lupta e în toi. Dar nici dânsul nu va mânca vâlcii și nici vârcolacii nu-l vor mânca pre el. Într'un viitor mai mult sau mai puțin apropiat, vor mânca împreună.

I. G. DUCA

O MUL zilei! sau în stil ziaristic: *arbitrul situației*. Conversiune, cupon, echilibru bugetar, curente extremiste, revizionism... În locul lui, n'aș fi primit puterea.

N. TITULESCU

Z EUL Mercur! Mercur: (Larousse illustré pg. 1458) „Mesager al zeilor și el însuși zeu al elocinței, al comerțului și al sburătorilor”. Minunată analogie mitologică Zeu al elocinței a fost și continuă a fi. Cu comerțul a avut o trecătoare contingentă, în calitate de ministru de finanțe. Zeu al zborului, sau conform mitologiei contemporane (rog a se scuza anacronismul) al călătoriilor. Intruchipează admirabil cunoscuta statuă a lui Ioan de Bolonia. Glob-troter, cu caduceul păcii în mână, alergând pe o roată cu aripi, emblema căilor ferate.

MARIA VENTURA

O altă vedetă internațională. Toți banii pe care-i câștigă făcând tragedie la Paris, îi cheltuiește montând comedii muzicale la București.

DR. VAIDA VOEVOD

(cântec popular)
„Și învârt roata morii
Iar morarul meșter bun
Trage din lulea tutun!”
Va mai veni oare vre-odată
apa la moară?

PRINCIPELE VALENTIN BIBESCU

C ONSTITUȚIA a desființat titlurile de nobleță, dar acesta și l-a recucerit în regatul văzduhului. Sboară de douăzeci de ani. A făcut semețe raiduri continentale. A suferit accidente grave. Are avere și continuă. Este președintele unei organizații mondiale aviatice. De ce le spun? Ca să se știe.

COL. GABRIEL MARINESCU

C REATORUL sensului unic. Dacă a întins prea mult sistemul acesta, este pentru că acesta este omul. Nu-i place să meargă în două direcții. Principiul, sau mai bine zis obiceiul acesta, îl are din război. Când o pornea în vreo direcție, era complet interzis ca altcineva să vie în direcție contrară. Prima oară unde-a aplicat sensul interzis a fost la Mărășești. După aceea l-a aplicat la

București. A fost ceva mai greu, dar tot a isbutit.

Excesiv de amabil și binevoitor cu semenii și colaboratorii săi. A creiat un cămin al gardienilor publici, unde aceștia pot găsi repaos și întremare. Cu același spirit de sollicitudine a înlesnit și d-lui Iuliu Maniu o plimbare pe Coasta de Azur.

A introdus inovații nu numai în poliție, dar și în filologie. A desființat cuvântul „vardist”. Revuiștii au primit o lovitură grozavă din această cauză.

A introdus titrații în personalul polițienesc. Nu m'am mirat. A desființat suflatul nasului dând mânuși sergenților de stradă. Nu m'am mirat.

A pus pe șofeuri la respect. Nu m'am mirat.

Dar într-o zi m'am adresat u-

nui agent cerându-i o informație asupra unei străzi. Nu numai că mi-a dat-o, dar m'a și salutat...

Asta n'aș fi crezut-o!

ION MIHALACHE

A refuzat ce-a refuzat, dar n'a avut încotro și-a trebuit să primească. Omul s'a împotrivit. A intervenit, s'a rugat, a alergat în sus și'n jos, a protestat dar n'a fost chip.

Zadarnic a încercat argumente, zadarnic a dezvoltat teorii, zadarnic a vrut să-și înduioșeze prietenii, n'a găsit nici ascultare, nici îndurare. Văzând că nu-i merge, a cerut amânări, a scos certificate medicale, a reclamat cazul la palat, a plâns,

dar până la urmă tot a trebuit să primească.

Ce, frate?...

Să fie șef de partid!

SMARANDA BRAËSCU

R ECORD mondial. Infruntând primejdii și greutăți, care au fost la timp descrise, fata aceasta ne-a adus plocon, fără să contribuim cu nimic altceva, decât cu certificatul de naștere, un titlu invidiat de glorie universală, un record omologat de forul internațional.

Ce folos că meritul și devotamentul nu sunt omologate în țara românească!

*Alegeți la timp aparatul
„Super Inductance”
dorit, pentru a putea
lua parte
la programul
ales de
Crăciun*

Un program de Crăciun fără precedent și un aparat Philips „Super Inductance” veritabil... există un cadou mai frumos de Crăciun?

PHILIPS

Dacă vreți să faceți un dar frumos, practic, și instructiv rudelor sau cunoscuților dv.

Abonați-i la Realitatea Ilustrată

revistă pentru toți

Abonamentul pe un an (52 numere) 400 lei, pe șase luni (26 numere) 200 lei.

Radic Lumophon S.A. București
 Telefon 3-68-88 • CAL. VICTORIEI 86 • Vis-a-vis Palatul Regal

Noi toți atestăm

că Tabletele Togal s'au dovedit neîntrecute la

**Reumatism | Sciatică | Nevralgii, Răceli
 Gută | Gripă | Dureri de cap**

Dacă mii de medici, între cari și profesori de seamă, recunosc în mod cu totul deosebit efectul bun al Togal-ului, atunci și Dv. îl puteți întrebuința cu încredere! Togal dizolvă acidul uric, are efect imediat și mai are și avantajul că este cu totul nevinovat pentru stomac, inimă și celelalte organe ale corpului. Tabletele Togal s'au răspândit atât de mult numai grație recomandărilor celor vindecate! **Togal nu poate fi înlocuit!** O încercare vă va convinge și pe Dv. Le găsiți la farmacia și droguerii. Lei 52.—

Tabletele Togal sunt un produs elvețian.

Să aveți totdeauna

în casă.

FOTO M.G.

Premiul de virtute Alexandru Mavrogeni

roase alte personalități, a avut loc Duminică festivitatea înmânării premiului de virtute Alexandru Mavrogeni de 150 lire sterlinge decernat d-rei Artemiza Nicolau, funcționară la Cădăstru.

Laureata a fost socotită vrednică de această cinste prin viața ei exemplară de cinste și devotament. Ea crește cu cele mai mari sacrificii șapte nepoți orfani.

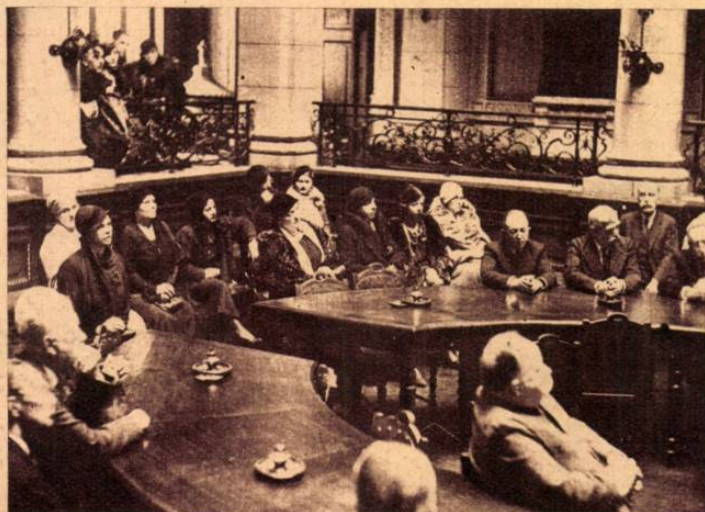
A luat cuvântul la această solemnitate impresionantă d-nii Mrazec, președintele Academiei preotul Nicolae Popescu și patriarhul Miron Christea, care au relevat însemnătatea premiului și meritele laureatei.

Cuvintele calde și însuflețite ale oratorilor au fost ascultate cu o reculegere desăvârșită de către numerosul auditor, care a aclamat atât pe vorbitori cât și pe merituosă d-ră Nicolau.

În ședință solemnă a Academiei în fața tuturor membrilor aceste înalte instituțiuni culturale, precum și a Patriarhului Miron Christea, a ministrului Greciei și a nume-

D-ra Nicolau deținătoarea premiului de virtute

Ședința solemnă de la Academia pentru decernarea premiului de virtute

In U. S. A. și mai și ca la noi

PE firmă era scris: JOHN THOMPSON, publicitate, reclame prin radio și ziare, afișe, lansări de firme și produse noi, propagandă electorală.

„Amicii prietenilor noștri sunt amici noștri”, deci d-nul John Thompson, căruia-i fusem recomandat călduros de un prieten comun, mi-a dat binevoitor toate relațiile dorite.

propagandă pentru aceste trei — Da, am preluat întreaga orășe și te asigur că vom avea majoritatea.

Sunt un om cinstit și mă voi ține de toate angajamentele luate. Republicanii mi-au oferit 15.000 de dolari și era cât pe aci să lucrez pentru ei. Când au venit democrații și mi-au dat 18.000. Reușita democraților e sigură, din pricina crizei. O să-ți explic eu mai târziu ce vreau să spun cu asta.

„primilor yankei”, unde un personaj de seamă voia să-i comunice un plan, în legătură cu propaganda electorală.

Cluburile americane nu sunt cluburi politice: ele sunt al doilea sau uneori primul cămin (ca importanță) al cetățeanului care se respectă.

Am fost deci nevoit să părăsesc biroul. Eram dealtfel satisfăcut de ceea ce aflasem dela d. Thompson și am avut prilejul în zilele următoare să verific în totul spusele sale: în Statele Unite desmățul politicianist e mai mare ca la noi.

Roosevelt poate n'ar fi isbutit în alegerile din iarna trecută, dacă... n'ar fi fost criza. Da criza!

Să nu se creadă cumva că alegătorii și-au făcut raționamentul:

„Hoover patru ani de zile n'a isbutit să creeze prosperitatea. Să încercăm cu Roosevelt!”

Nu! Dacă n'ar fi existat criza, probabil c'ar fi fost reale Hoover, pentru că nimeni n'ar fi răvnit la posturile oficiale. Din pricina crizei însă și în special din pricina crizei de credit, cu atât mai gravă în America cu cât în vremurile de prosperitate se făcuse abuz de credit — mulți oameni rămași datori și fără ocupație vedeau o salvare în posibilitatea unui angajament la stat.

În Statele Unite toate funcțiunile publice sunt politice. Când vin republicanii toți funcționarii dela ministru plenipotențiar sau secretar general, până la ușier sau sergent de stra-

dă, se schimbă, căci până și cele mai umile posturi sunt politice.

Se cuvine să menționăm o particularitate a Statelor Unite.

Din pricina abundenței de mărfuri și a concurenței între comercianți, de îndată ce agenții și negustorii află — sau mai bine zis aflau — că cineva a ocupat o funcție, are de lucru și capătă salariu, îl coplesiau cu toate ofertele imaginabile, pentru vânzarea de lucruri în rate. Omul ajungea în cele din urmă că avea de plătit întreg salariu, pentru acoperirea ratelor. În această abundență de credit trebuia să căutăm pricina pentru care efectele crizei au fost atât de dezastruoase în U. S. A. Toată prosperitatea întreprinderilor se sprijinea pe plata regulată a ratelor de către nenumărații debitori. Când aceștia n'au mai putut plăti, întregul organism economic s'a prăbușit. Toți câți au rămas fără lucru nu-și mai puteau plăti datoriile și în consecință nici întreprinderile nu mai puteau acoperi conturile lor la bănci. Cei cari erau în situația fericită de-a avea de lucru și un salariu, singuri continuau să-și plătească datoriile.

În preajma alegerilor, democrații au început să se agite. Mulți dintre ei au adresat creditorilor lor următorul speech:

„Îți datorez bani și n'am nici o posibilitate să-ți plătesc. Votează pentru democrați și fă propagandă pentru ei. Dacă reușese democrații, voi obține

cutare post și voi fi în măsură să-ți plătesc”.

Acest nou gen de presiune electorală a prins. Micul negustor care vedea în reușita democraților posibilitatea de-a scăpa de faliment, intrând în posesiunea banilor pe cari îi avea de primit și cari constituiau deocamdată creanțe dubioase, au făcut presiuni pe lângă întreprinderile mai mari unde, la rândul lor, datorau bani și iată unul din principalele mijloace care au determinat reușita lui Roosevelt.

Măria Sa Ciolanul în și mai mare onoare ca la noi!

nic. constantin

Dar apropo! Ce spui de discursul nostru la Radio?

— Da tocmai voiam să'ntreb de când se află Roosevelt în oraș?

— Cum să fie în oraș?! El imprimă plăci și noi transmitem plăcile. Discursul de aseară a făcut un efect extraordinar. Să vezi mâine: am o idee strașnică! Voi lansa un concurs cu 1000 de dolari premiu. Bani îi dăm primului care Sâmbătă, când îi voi suna la telefon, în loc să răspundă „Hallo!”, va pronunța următoarele cuvinte: „Trebue să alegem pe Roosevelt!” Înțelegi ce propagandă colosală! În felul acesta cel puțin 500.000 de oameni vor face reclamă pentru mine. Orice câteori, Sâmbătă, cineva va auzi telefonul, se va gândi: Stai, o fi John Thompson cu premiul lui și va face propagandă pentru Roosevelt. Eu bineînțeles că n'o să încep să telefoniez decât pe la trei după amiază. Îți închipui toată lumea se va interpela cu propoziția mea de propagandă!

Domnul Thompson a continuat timp de 15 minute să-mi explice toate planurile sale.

Și poate monologul său — căci eu n'am pronunțat în acest interval decât două, trei monosilabe — ar fi continuat, dacă noul meu prieten n'ar fi fost chemat de urgență la clubul

TOTUL pentru IMPODOBIREA CAMINULUI Dv.

COVOARE

Covoare plus. 180-270 Lei 1285 b.
Covoare lută 2/3 Lei 375 b.
Preșuri lută dela Lei 55 b.
Cocos 1-a dela Lei 115 b.

LINOLEUM

Linoleum 200 cm. lat. Lei 110 m.
Linol. cu bord. toate lăț. Lei 40 m.
Mușamale mese, 80 cm. Lei 48 m.
Mușamale Duck 130 cm. Lei 94 m.

STOFE de MOBILE

Stofe mobile, dela Lei 150 m.
Moaruri, dela Lei 200 m.
Damascuri dela Lei 260 m.
Mocheturi și plus. dela Lei 250 m

PERDELE

Rodieuri perdele Lei 155 m.
Bonnesfemme 150-250 Lei 250 b.
Cuverturi rețea 180/220 Lei 390 b.
Pânză transparentă Lei 59 m.p.

LUCA J. NICULESCU

CAL. MOȘILOR 5 • Tel. 35308

P R E M I I L E

„Realității Ilustrate“

Miercuri dimineață, la orele 11 jum., s'a procedat în localul redacției „Realitatea Ilustrată” și în prezența autorităților, la repartizarea premiilor acordate de revistă cititorilor ei, și conținând din 50 călătorii gratuite, la Viena și Paris.

Au eșit la sort următoarele numere:

15143, Viena.	15675, Viena.
21943, Viena.	07648, Paris.
04833, Viena.	17789, Paris.
25859, Paris.	25751, Viena.
08019, Viena.	04352, Paris.
04038, Paris.	02908, Viena.
17725, Viena.	02152, Paris.
14666, Viena.	08184, Viena.

30467, Paris.	25369, Viena.
15755, Viena.	29305, Viena.
07360, Viena.	04382, Viena.
26320, Paris.	14689, Viena.
14017, Paris.	14682, Paris.
15136, Viena.	31216, Paris.
34971, Viena.	02038, Viena.
21543, Viena.	20102, Viena.
24340, Viena.	15905, Viena.
35304, Viena.	13903, Viena.
03605, Viena.	12183, Viena.
15324, Paris.	04419, Viena.
04951, Viena.	14374, Viena.
26950, Paris.	21211, Paris.
04489, Viena.	27110, Viena.
00568, Viena.	32009, Paris.
23975, Viena.	14062, Viena.

S'a încheiat apoi următorul proces-verbal.

Comisiunea tragerii excursiilor gratuite în fața urnelor

Subsemnații, membri în Comisiunea care urma să deearnă premiile — 50 călătorii gratuite în străinătate — acordate de revista „Realitatea Ilustrată”, ne-am întrunit astăzi 13 Decembrie 1933, la orele 11 jum., în localul revistei „Realitatea Ilustrată”, str. C. Mille nr. 9-11, și am procedat la tragerea premiilor în felul următor:

În șase urne făcute din carton, s'au introdus în primele cinci numere, și anume: în prima următoarele patru cifre: 0, 1, 2, 3, în celelalte patru, în fiecare cifrele dela 0 până la 9 inclusiv. Aceasta întrucât prima urnă avea să indice zecile de mii, și s'au distribuit cititorilor „Realității Ilustrate” numere până la 39.000 inclusiv.

Urna șasea conținea 35 de buletine cu indicația Viena și cincisprezece buletine cu indicația Paris.

S'a procedat apoi la tragerea în felul următor: se scotea pe rând din fiecare urnă câte o cifră, alcătuindu-se astfel un număr de cinci cifre, și maximum care putea fi alcătuit era 39.999, apoi din urna șasea buletinul care indica premiul ce urma să fie acordat acestui număr câștigător.

În acest fel s'a obținut următoarele numere câștigătoare, pentru Viena: 15143, 21943, 04833, 08019, 17725, 14666, 15755, 07360, 15136, 34971, 21543, 24340, 35304, 03605, 04951, 04489, 00568, 23975, 15675, 25751, 02908, 08184, 25369, 29305, 04382, 14689, 02038, 20102, 15905, 13903, 12183, 04419, 14374, 27110, 14062.

Iar pentru Paris: 25859, 04038, 30467, 26320, 14017, 15324, 26950, 07648, 17789, 04352, 02152, 14682, 31216, 21211, 32009.

După efectuarea repartizării premiilor, am încheiat prezentul proces verbal iscălit de membrii comisiunii de tragere.

Delegatul Poliției Capitalei
Tomescu

Directorul revistei „Realitatea Ilustrată”
Nic. Constantin

Delegatul Ministerului Muncii
Inspector Anton Mânzatu

București, 13 Decembrie 1933.

AVEȚI DINȚII CEI MAI ALBI CE I-AM VĂZUT VREODATĂ

Metodă științifică de a curăța mai bine și mai repede, dinții pătați și fără strălucire... Redați dinții mai albi... Încercați-o

Veți vedea cum KOLYNOS face, în câteva zile, să apară dinții mai albi și mai curați. KOLYNOS dă dinților o dublă curățire care este imposibil de obținut cu o pastă de dinți obicinuită. 1: Spuma sa pătrunde în toate crăpăturile, acoperă întreaga suprafață a dinților și distruge milioanele de germeni. 2: Face să dispară petele și pelicula galbenă care acoperă dinții. Nici nu vi-ați dat bine seama și vă găsiți în fața KOLYNOS.

KOLYNOS

CREMA DENTIFRICE

PHOSPHATINE FALIÈRES

FĂINA ALIMENTARĂ ATÂT DE CUNOSCUTĂ, CARE DĂ COPILULUI, SUB FORMA CEA MAI PLACUTĂ, TOATE PRINCIPIILE NUTRITIVE ȘI VITAMINELE NECESARE PENTRU DESĂVÂRȘITA LUI DESVOLTARE.

PHOSPHATINE FALIÈRES USUREAZĂ CREȘTEREA DINȚILOR ȘI ÎNTĂRIREA OASELOR. DĂ FORȚĂ ȘI SĂNĂTATE. CONVINE ȘI ANEMICILOR, BĂTRÂNILOR ȘI CONVALESCENȚILOR.

Nu există decât o Phosphatină:
PHOSPHATINE FALIÈRES
(Marca depusă) De vânzare pretutindem.

CITIȚI „LECTURA

Pétrole Hahn

**Inlesnește
ondulațiile, făcând
părul mătăsos.**

**Curăță mătreața
Miros plăcut**

Ferțiți-vă de imitațiuni

KURLASH

Aparat de curbat genele 200 lei

Gene false, de neobservat 150 "

Madix p. adunbrii gene și sprincene

60 "

Crema pt. creșterea genelor 100 "

La DORTHEIMER, cal. Victoriei, 50

Cereți noul catalog

*Gheșarii, tigri monștri culcați în văi de mănți
Cu capetele-ntinse, cu ochii 'nchiși sub frunți
Bătute de-uragane și albite de ninsoare,
Când nu lucesc de-albastrul oșelului în soare...*

*Crispați ca 'ntr'un teribil coșmar gheșarii dorm
Și-abisuri nesfârșite se sapă multiform
In trupurile tragic și aprig frământate
De parcă ar fi orașe întregi cutremurate!*

*Dorm astfel de milenii... Cât timp vor mai dormi
Cu ghiarele ascunse sub ei? Și ce va fi
Când deșteptați din somnul lor straniu deodată
Vor năvăli în haite spre lumea-nspăimântată?*

AL. VIȚIANU

O zi pierdută

urmează unei nopți de insomnie. Toate îți merg anapoda, ești rău dispus, morocănos și nemulțumit. Nervii trebuie să fie echilibrați — iată cheia pentru activitatea rodnică al oricărui om. Dacă vrei s'o păstrezi, recurge la

tabletele Bromural «Knoll»,

calmantul și somniferul cu efect sigur și inofensiv, al cărui renume mondial e bine stabilit.

Se găsește în farmacii și droguerii
în tuburi cu 10 și 20 tablete.

Knoll A.-G., Fabrici chimice, Ludwigshafen/Rin.

**sistemul
nou!**

**perfecționează
săpunul de dinți**

creând o cutie nouă, practică, economică și elegantă.

Această cutie se fabrică în 6 culori diferite permițând fiecăruia să-și distingă cutia sa personală.

Ea nu-și pierde luciul prin întrebuințare, deoarece odată cu schimbarea rezervei, o simplă spălare cu apă îi redă tot lustrul

Nettoyage . . . . . Lei 100
Indepărtarea punctelor
negre . . . . . „ 130

Massage facial . . . . . „ 200
Massage în abonament . . . . . „ 150
Epilațiune feții . . . . . „ 60

Produse
și
Metode

TABAN

O INCERCARE

VA VA CONVINGE DE
EFICACITATEA PRODUSELOR
ȘI METODELOR NOASTRE

Cremă Lichidă curăță și hră-
nește obrazurile uscate — se
aplică de preferință seara la
culcare . . . . . Lei 200

Loțiunea III (de supleț) cati-
fează și hrănește pielea —
foarte recomandabilă pentru
curățirea obrazului și foarte
eficace sub crema de zi Lei 160

Loțiunea VI (calmantă și slab
astringentă) întrebuintarea re-
gulată clarifică tenul, îndepăr-
tează pete și imperfecțiuni
. . . . . Lei 180

Loțiunea IV (astringentă) spe-
cială pentru pielea grasă și
peau d'orange — închide porii
și înlătură punctele negre
. . . . . Lei 150

Loțiunea XII (antiridă și tonică)
întărește mușchii slăbiți și
înviează obrazul . . Lei 180

Antiridul I îndepărtează cutele
și umflăturile din jurul ochi-
lor foarte eficace . . Lei 50

Pudră Nettoyanta curăță tenu-
rile acneice și granuloase re-
generează pielea, înlătură o-
rice impurități . . . Lei 150

Crema Eglantine ideală pentru
întreținerea și hrănirea pielii
normale . . . . . Lei 80

NU NEGLIJAȚIA CERE
SFATUL SPECIALISTEI
CARE VĂ VA INDICA
CELE NECESARE SPE-
CIAL TENULUI D-STRĂ.

TOATE ARTICOLELE COSMETICE
ȘI DE PARFUMERIE
CU PREȚURI DE CONCURENȚĂ

POUR VOUS MADAME

Victoriei 28 (vis-à-vis de Legația Rusă)
Telefon 3-09-60

CONSULTAȚIUNI GRATUITE

Apărați-vă sănătatea și cereți
pretutindeni SCOBITORILE

„S U N“

singurele HIGIENICE

REPREZENTANT

CAROL WECHSLER

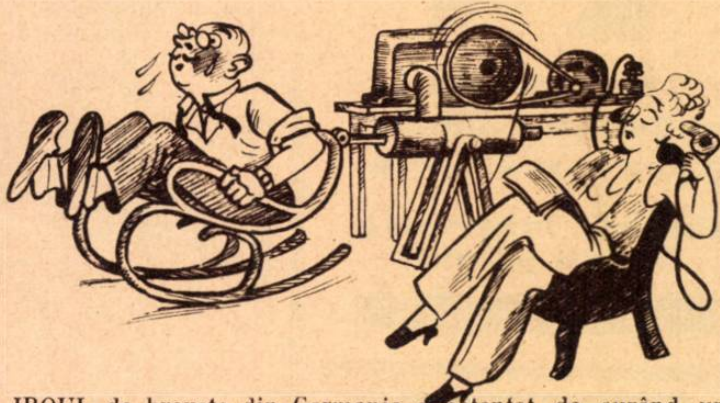
Calea Moșilor No. 25 Etaj, — București

CROȘETE LUMINOASE

UN inventator ghiduşar, pentru a împăca
pe duduile, care au pasiunea croșetatu-
lui chiar și în timpul când asistă la un
spectacol de cinematograful, a născocit croșete
cu vârfurile luminoase. Aceste croșete luminea-
ză suficient pentru a permite croșetarea și
destul de slab pentru a nu stânjeni pe vecini.

SCAUNUL MIRACULOS

BIROUL de brevete din Germania a patentat de curând un
scaun-balansoir, special pentru bărbații însurați. Acest scaun,
legănându-se, acționează prin mișcările lui un aspirator, care
la rândul lui, pune în mișcare un electro-motor. La acest motor pot
fi bransate diverse aparate electrice, ca aspiratori de praf, uscători
de păr, precum și alte aparate casnice.

După cum vedem, capul familiei, instalat comod în acest fotoliu-
balansoir, în orele sale de tabiet, reușește în același timp să legene,
nu numai copilul, ci întreg... menajul.

DRICUL AERIAN

DE câțva timp a avut loc primul „convoi funebru aerian”, care
a străbătut în văzduh cursa dela Londra la Helsingfors.

Fiul unui negustor bogat, mort subit la Londra, a fost
transportat în patrie într'un aeroplan, în timp ce o escadrilă de
avioane îndoliate, în năframe cernite și coroane funebre, au înso-
țit dricul aerian. Aceasta, după dorința expresă a tatălui tânărului
decedat.

O MANICURĂ ORIGINALĂ

ÎN America, domnișoarele
sportive obicinuesc să-și
manifeste preferințele lor
pentru așii unui club de foot-
ball într'un mod cu totul origi-
nal. Ele își vopsesc unghiile ce-
lor trei degete din mijloc ale
măinii, cu cele trei culori deose-
bite ale clubului respectiv.

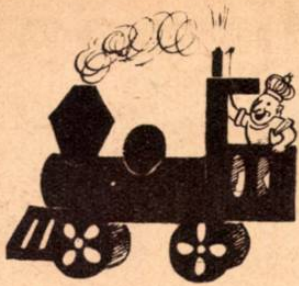
ATENȚIE LA STRADIVARIUSI!

SOVIETELE au declarat ca pro-
prietate a Statului, nu numai dia-
mantele și perlele, ci chiar și in-
strumentele muzicale aparținând bogă-
tașilor isgoniți. În chipul acesta, Statul
sovietic a ajuns să posede vreo 150 de
viori și violoncele extrem de scumpe.
Artiștii remarcabili sunt recompensați în
Rusia prin faptul că li se „împrumută”
aceste instrumente.

Actualmente, doi ruși, „copii minune”, cutreeră întreaga țară cu
două viori Stradivarius, fiecare având o valoare de vreo 40 mi-
lioane de lei. Bineînțeles, că în toate aceste turnee ei sunt însoțiți
de mai mulți agenți ai G. P. U.-ului, pentru ca nu cumva, Doamne
ferește, să se nămpe ceva... viorii.

DUCELE PE LOCOMOTIVĂ

PE vremea când Spania era încă un regat, ducele de Saragossa, un grande la Curtea regelui Alfons al XIII-lea, obicinuia să conducă locomotiva trenului regal. După expatrierea regelui, firesc ar fi fost, ca ducele să-l însoțească în exil. El nu s'a putut hotărî însă la aceasta, întrucât brevetul său de conducător de locomotive nu era valabil în străinătate. A preferat deci să renunțe mai degrabă la viața de la Curte, decât la conducerea locomotivei. O bucată de vreme a încercat să se desobicinuiască de pasiunea sa, conducând automobile. În urmă însă și-a dat seama că lucrul nu era cu puțință, și astfel ducele a încercat o bucurie neînchipuită, când i s'a confirmat de curând brevetul de conducător la trenurile accelerate.

COȘARII PROTESTEAZĂ

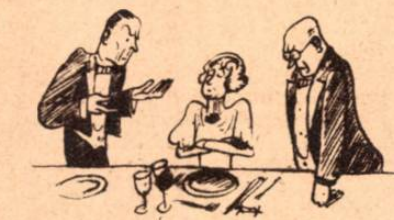
IN Anglia, încălzitul și gătitul cu gaz aerian face progrese din ce în ce mai mari. Deaceia, la un congres recent al specialiștilor englezi, în materie de gaz, a apărut și o delegație a coșarilor, compusă din 12 inși în ținută... neagră de gală. Aceștia au protestat cu energie împotriva întrebuințării tot mai mari a sobelor cu gaz în Anglia. „Avem din ce în ce mai puțină funingine” rosti cu indignare șeful delegației, expunând punctul de vedere al coșarilor. „Aceasta ne va duce în curând la rezultatul că nici coșarii nu-și vor mai putea exercita meseria și nici copiii lor n'o vor moșteni, așa cum s'a obicinuit întotdeauna, în breasla noastră”.

O MOȘTENIRE DE 2000 DE ANI

IN India, în Iubbalpore, genealogii obicinuesc să aducă materiale și documentele cu diuimul, relative la istoria unor familii. Aceste documente datează uneori de acum 2000 de ani. Acum, Maharani din Imlay Kirti-Bay au o ceartă pentru moștenire cu neamurile lor; obiectul moștenirii e compus din 99 de sate împreună cu pământurile corespunzătoare. Acest diferend nu poate fi tranșat, decât dacă se lămurește unele situațiuni din istoria familiei, petrecute în decurs de... 2000 de ani.

DOAMNA RECALCITRANTĂ

bind: „Nu, eu nu mă scol pentru el. Destul m'am sculat pe vremuri. Ii sunt doar mamă...”

PARTITURA AUTOMATĂ

UN ceasornicar din Renania a realizat o invențiune, care scutește pe muzicanți de plicticoasa sarcină de a învăța mereu paginile la note. Colțurile paginilor sunt prevăzute cu capse metalice și un magnet, care acționat la momentul potrivit al partituri, printr-o ușoară apăsare de picior, întoarce pagina.

HERMELINA STINDAR AL NOBLEȚII

LA o licitație de blănuri, care a avut loc de curând în Rusia, a fost o cerere foarte intensă de blănuri scumpe din hermelină. În special, din partea ofertanților englezi. Cu acest prilej, s'a aflat că pe vremea când existau încă preșcripțiuni de îmbrăcăminte pentru diferitele ranguri de nobleță și hermelina era rezervată în special reginelor, regina Mary a Angliei — ca un semn al înaltei demnități — obișnuia să lase să se poarte înainte-i, la marile solemnități, două mantale de hermelină.

Lasă anii să treacă și rămâi frumoasă

Nu vârsta, ci neglijența, fac ca o femeie să pară bătrână. Dacă ați acorda numai zece minute zilnic îngrijirii tenului Dvoastră, ați păstra cu siguranță farmecul tinereții până la sfârșitul vieții.

Orice femeie poate să obțină un ten admirabil urmând sfaturile înțelepte ale Elisabetei Arden, care dovedește zilnic sutelor de femei din lumea întreagă că tinerețea este un dar ce-l pot păstra totdeauna. Metoda ei, care a reușit cu succes pretutindeni, va face minuni și pentru Dvoastră. **Curățarea feței**, după metoda Arden, face să dispară toate impuritățile cari sunt una din cauzele principale ale unui ten urât. **Tonificarea**, menține pielea limpede, sănătoasă și fragedă. **Alimentarea**, face să dispară creșturile, catifelează tenul și rafinează porii.

Din momentul ce a-ți obținut un ten limpede și catifelat, restul este ușor. Vă veți ocupa de Dvoastră câteva minute seara și dimineața. Numai o efortare continuă are valoare: mai bine zece minute în fiecare zi, decât două ore odată pe săptămână.

În parfumeriile principale veți găsi o copie instructivă a metodei Arden, care vă explică cum trebuie să întrebuințați fiecare din preparatele ei pentru a obține cele mai bune rezultate. Tot în aceste magazine veți găsi și aceste preparate:

CLEANSING CREAM (Cremă pentru curățatul tenului). Curăță admirabil pielea fără să provoace iritații.

ARDENA SKIN TONIC (Ardena tonic al pielei). Tonifică, fortifică și purifică tenul, dându-i o aparență strălucitoare.

VELVA CREAM (Crema Velva), conservă tenul limpede și catifelat.

ORANGE SKIN FOOD (Cremă nutritivă Orange). Face să dispară creșturile. Indispensabilă pentru alimentarea unui obraz slab sau care începe să-și piardă contururile.

ELIZABETH ARDEN
LONDON 25 OLD BOND STREET WI

NEW YORK

PARIS

BERLIN

ROME

(Toate drepturile rezervate)

Incercați Această Nouă Rețetă Pentru Piele

Dr. Stejskal, profesor la facultatea de medicină din Viena, a făcut uimitoare experiențe clinice cu extract de biocel (obținut din animale foarte tinere). Femei de 55 — 72 ani au văzut sbârciturile lor dispărând cu desăvârșire în timp de șapte săptămâni (vezi darea de seamă detaliată în Jurnalul Medical din Viena). Mușchii moleșiți și slăbiți ai obrazului devin fragezi și țepeni și tenul vestejit întinereste repede. Femei de 50 ani pot acum arăta de 30 și pot obține un ten pentru care multe fete tinere ar putea să le invidieze.

Îngrijindu-vă pielea cu acest prețios extract de biocel care redă tinerețea, Crema Tokalon, aliment pentru piele, culoarea roză, celebra Cremă de Paris, o nutrește în timp ce dormiți. Aplicați-o seara înainte de culcare.

Dimineata întrebuițați Crema Tokalon, culoarea albă (neunsuroasă). Ea suprimă porii dilatați și coșurile și face pielea cu 3 grade mai albă în 3 zile.

De vânzare la toate farmaciile, drogheriile și parfumeriile din țară. Noile prețuri reduse: Crema Tokalon, culoarea albă, de la Lei 50.—, Crema Tokalon aliment, culoarea roză, de la Lei 60.—.

PRIMUL INSTITUT COSMETIC MEDICAL

Sub conducerea efectivă a unei doamne doctor dermatolog, specializată la Paris în boli de piele și cosmetică

Str. REGALA 4, etaj
Colț str. Academiei. Telefon 3.14-41
MASAJUL MEDICAL al feței și tratamentul special contra ridurilor, seboreea (pielea grasă), acnea, puncte negre, negi, etc. Înlăturarea pistriilor și petelor, distrugerea părului de prisos, prin electrocoagulare.

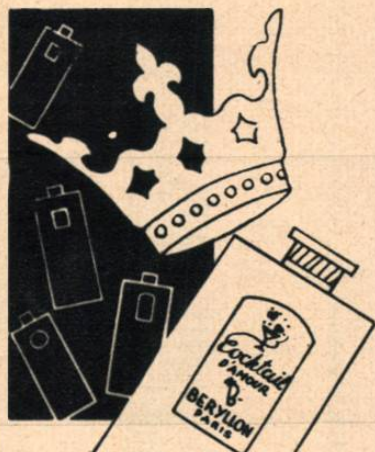
APARATE și instalațiuni electrice moderne.

CONSULTAȚIUNI gratuite pentru îngrijirea feței Miercuri între orele 11—12 a. m.

S. BARASCH

COAFOR DE DAME
REGALA 9

Coafat, Manieură, Tuns Lei 30
Vopsit părul 150. Permanent 200. Instantanee cu cea mai bună vopsea pentru păr.
De vânzare la Drogherii și Farmacie

Elle règne sur toutes

Quelle EAU DE COLOGNE choisir?
Il en est tant! Essayez „Cocktail d'amour”, l'eau de cologne à 82°, au parfum indéfinissable, très en vogue à Paris.

DE CRĂCIUN

Nu uitați pe copii!

(Tărăncuță din Ghirova-Basarabia)

Neapărat da...

Nu există nici o îndoială asupra aparatului și lamei, ce trebuie să întrebuințați: Numai „Gillette”... care de un sfert de veac stă în fruntea tuturor fabricatelor de aparate și lame de ras. Toți acei cari țin să fie bine bărbieriți, să se servească numai de lamele de ras „Gillette”. Lame „Gillette” cu tăetura lungă se potrivesc la toate aparatele Gillette, atât de tipul nou cât și de cel vechi.

CHELIA

vă amenință și pe DV...

DACĂ

părinții sau bunicii au pierdut și dâșii părul!

Nimeni nu vrea să-și piardă părul pentru că un păr bogat este o adevărată prodoabă care contribuie la buna înfățișare a omului. Când veți fi pierdut tot părul, când rădăcina lui va fi moartă, nimeni și nimic nu vă mai poate ajuta.

Aceste neplăceri, le puteți preveni

căci datorită unei noi descoperiri științifice puteți opri la timp căderea și să întăriți rădăcina bolnavă a părului din pielea capului. Acest nou tratament este descris în broșura noastră No. 8. Trimiteți-ne cuponul din stânga încă azi și veți primi gratuit această broșură care vă va sfătui cum să vă salvați părul.

GRATIS

Rog a-mi trimite
imediat interesanta broșură R 8

BON No. 2

de tăiat și de trimis (într-o scrisoare sau lipit pe o carte poștală) către

Laboratorul VOREL, Piatra Neamț

Laboratorul
VOREL
PIATRA NEAMȚ

SĂRBĂTORILE meserie

Printre negustorii de sorcove, stele și brazi

E încă toamna în toi când prin Bujaverca sau Barbă-Rasă încep să se lucreze stele și sorcove. Sunt doi, trei meșteri cu renume, furnizori ai unei bune părți din oraș.

Lache Gândăcarul e întâiul, căci scoate marfă de prima calitate, socotind după trandafirii verzi, albaștri, liliachii și stelele cu pereții trainici și frumos împodobite. „Odaia cea mare” e până'n tavan tixită cu marfă.

— O da D-zeu și s'o vinde toată, mă mai salt și eu din sărăcie... îmi mărturisește el. Și chipul măsliniu, rotund ca o lună s'a luminat deodată de un zâmbet care a scos la iveală albul fosforoscent al dinților. Aștept sărbătorile — adăugă el — cum așteaptă țâncu sânu.

— Altă meserie nu mai faci?

— Asta am moștenit-o din bătrâni, bărbăți, femeii tot sorcovari și stelari. Treburile mergeau pe-atunci.

Portița gardului așezat într-o rână scârțâi ca un scheunat de câine bolnav. O femeie încă tânără cu fața suptă împingea cu greutate o flașnetă.

— De haram s'a dus și ziua de azi... dădu raportul bărbatului ei, fără să se sinchisească de prezența mea. Nimeni nu se mai îndură să scoată un gologan.

Zâmbetul iarăși apărui pe chipul omului, dar deocamdată era crud și batjocoritor.

— Vără „pianu” în șopron... i se adresă el răstit.

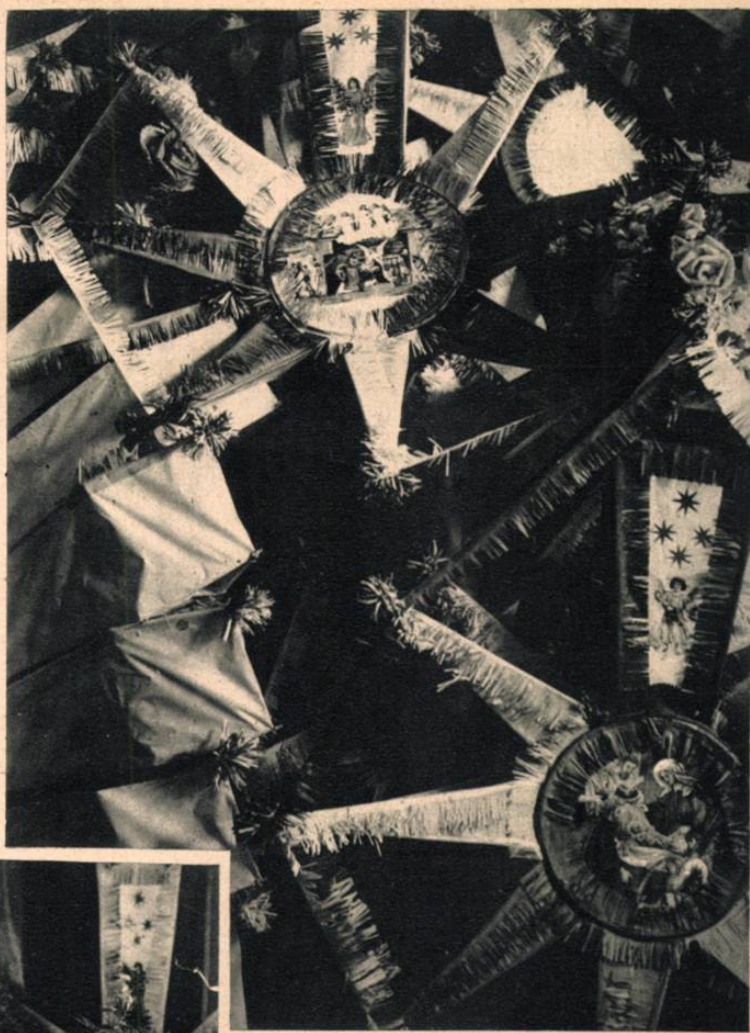
— E nevasta d-tale?

— Ia o „pedeapsă” a lui D-zeu... mormăi el. Am avut și eu noroc la femeie!... Când o cauți tot bolnavă...

— N'ar trebui atunci s'o lași să umble.

— Ce să fac dacă în casă lipsurile se înțeleg zi cu zi. O avea timp să se odihnească destul după sărbători. Mi-oi culca și eu atunci capul liniștit pe pernă.

— Lasă că nici acum nu te prea prăpădești cu firul.

Tradiționalele stele de sărbători

Fabricantul de stele

— Și dacă m'aș plânge de soartă la ce ar folosi? Odată pe an se vând sorcovele și stelele.

O săptămână, două ține atunci sezonul. Se poate câștiga bani buni. Lache Gândăcaru rămase câteva clipe cu ochii fixi agățați de vag. Trăia se vede imaginea roiurilor de țânci nestruniți ai suburbiilor cari aveau să inunde centrul cu marfa lui.

— Numai criza asta să nu-mi facă vr'un bucluc, încheie el.

*

Uliței, o groapă mocirloasă, presărată cu câteva case, îi zice strada Florilor. Le-a plăcut localnicilor numele acesta plin de poezie, ținând se vede să schimbe locul răpănos atât de dușman igienei, cu un mic rai.

În prima casă dela colț locuiește d. Albatros, tipograf. Instalația o are chiar în interiorul locuinței în odaia în care doarme, ia masa și se odihnește împreună cu nevasta și copilul. E o mică mașină sistem Boston, care în preajma sărbătorilor scoate foi de răvașe de plăcintă. D. Albatros e chiar autorul versurilor hazlii, care se introduc în plăcintă, căci îmi mărturisește chiar d-sa că nu mai vrea să plătească „behălele” altora, nici să învie pe cele știute de toți și cari au aparținut vestitului Nicu Metz. El se așează la masă, strânge pumnii în jurul tâmpelor și gândește. Să nu socotiți că se scurge timp îndelungat până când versurile prind consistență. Ași, imediat, cașicum cineva le-ar șopti la ureche. De pildă cele adresate unei fete care cam fuge de măriș:

O poveste ți-ar fi viața,

Dacă ai ști să-i sorbi dulceața...

Foile cu răvașele de plăcintă stau asvârlite una peste alta într'un colț al încăperii și-acolo își are cotlonul, până la ridicarea lor, motanul casei. Și cașicum s'ar fi înțeles cu Lache Gândăcarul de numele căruia

n'a auzit poate în viață, rostește și el cu privirile aprinse:
— Anul Nou mi-e toată salvarea. Vând câteva zeci de mii de foi, am alungat și sărăcia până'n primăvară.

*

S'a umplut de brădet larga piațeta din imediata vecinătate a hălelor Centrale. Munții Muscelului și ai Prahovei și-au dat tributul și'n anul acesta. Flăcări au umplut de chiuituri văile târând în urma lor arborii încă copilandri.

Și sub cerul căptușit parcă cu fuioare de lână pornesc casele grele cu roțile scârțâind. Ce mai tălpi trainice i se așează fiecărui brad cum ajunge la oraș!

— Se vând mulți? am întrebat pe negustor.

— Eu am dat peste câteva sute. Mai bine ca în vremurile cele bune, când chimirul era doldora de parale.

*

Copiii și tineretul mahalalelor se intrunesc seară cu seară. Au bătut la ușă sărbătorile, iar colinzile, cântecele cu steaua, plugușorul, irozii, semănatul, sorcova, trebuiesc știute ca apa.

În odăița mică focul din sobă arde vijelios. Afară a început un vânt înghețat care te pătrunde până la oase, strecurând din tăișul lui pe sub prag și pe la ferestre. Și vocile subțirele încep încet, cu acea duioșie sufletească care dă atâta farmec copilăriei.

Sculați, sculați boeri mari,

Florile dalbe de măr,

Că vă vin colindători etc.

Prin Gura Lupului se întâlnesc flăcări care au să umble cu Vasilca. Sunt tot băeți cu pielea arămie, puși numai pe cântece și glume.

Și povestea Sivei, purceaua grasă, se înșirue domol sfârșind astfel:

C'asa-i legea din bătrâni,
Din bătrâni, din oameni buni.

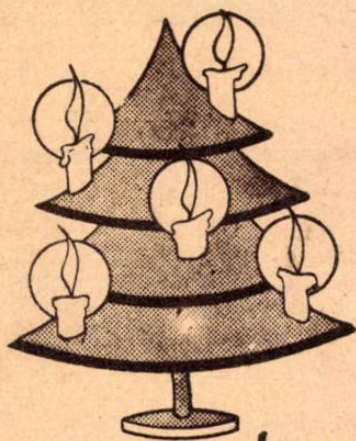
La mulți ani cu sănătate,

Că-i mai bună decât toate,

La boeri ca d-voastră,

Că sunteți propleaua noastră.

MARGARETA NICOLAU

Un cadou
practic și util...

Hesgo
CIORAPUL
DOAMNEI ELEGANTE

45
48
51
54
57

*Printemps
de Paris*

FARMECUL PARISULUI
ESTE INCHIS IN NOUL
PARFUM ȘI PUDRĂ

**PRINTEMPS
DE PARIS**

creațiunile subtile ale
casei BOURJOIS

Lei 330
Lei 200
Lei 60
Lei 90

Flaconul model mare
Flaconul obișnuit
Flaconul pentru poșetă
Pudră

**BOURJOIS
PARIS**

VIZITAȚI
MAGAZINELE
„**MONOPOL**”
ARTĂ MODĂ
SPLENDIDE OBIECTE
PENTRU
CADOURI
BUCUREȘTI
STR. ȘELARI NR. 26 BUL. ELISABETA 1

O REVOLUȚIE ÎN ARTA FOTOGRAFICĂ!

O invenție nouă aduce o schimbare radicală în reproducerea expresiei chipului omenesc. Fotografii care sunt o oglindă fidelă a personalității omului.

Secolul progresului marchează o victorie nouă. De data aceasta, izbânda este a artei și tehnicii fotografice. Inginerul danez, Carl Johan Rixen, din Copenhaga, a inventat un aparat fotografic al cărui obiectiv prinde și reproduce pe o singură placă 48 de fotografii diferite, tot atât de clar, tot atât de fidel ca și cel mai perfecționat aparat de filmat, care redă ochii languroși ai divinei Greta Garbo sau zâmbetul subjugător al Liane Haid.

Însemnătatea acestei invenții constă în faptul că nu cere o atitudine imobilă; persoana care se fotografiază poate vorbi, râde, fuma, într'un cuvânt se poate mișca în voie, aparatul funcționând în tot acest timp. Grație acestei invenții, se pot obține portrete care sunt o imagine vie a personalității omului, portrete care exprimă sensibilitatea sufletului, care redau deopotrivă bucuria ca și melancolia, emoția ca și calmul, zâmbetul ca și lacrimile...

Această nouă invenție, care a produs o adevărată revoluție în domeniul și lumea fotografică, se numește Polyfoto și nu are nimic comun cu încercările făcute până în prezent în această direcțiune. Actualmente studio-urile Polyfoto sunt foarte răspândite și cele mai populare din toate centrele Europei.

Capitala noastră nu rămâne în urmă nici în această direcțiune. Zilele acestea se va deschide și în București un studio, care are reprezentanța exclusivă a aparatului brevetat Polyfoto. Studio-ul portretelor de artă Polyfoto se află în inima Bucureștiului, Calea Victoriei 86, vis-a-vis de Palatul Regal, și este demn de această nouă invenție închinată frumuseții și artei.

**Toată lumea este
acum fotogenică!**

Polyfoto invită pe toți acei cari susțin că nu sunt fotogenici, să facă o încercare, cu atât mai mult cu cât această încercare este prea puțin costisitoare.

48 FOTOGRAFII 60
diferite costă lei

Cele mai reușite fotografii se pot mări în orice mărime. Puteți comanda numai o singură fotografie mărită sau 48 de fotografii diferite; orice mărime, singura deosebire este că cu cât comandați mai multe portrete, cu atât mai ieftin revine costul unui portret.

Ne va face o deosebită plăcere să ne onorați cu vizita Dv., pentru că să avem prilejul să vă arătăm rezultatele obținute. Vă veți convinge imediat că această nouă invenție este într'adevăr senzațională, fără precedent în istoria fotografiei.

Aceste fotografii sunt cu o treime mai mici decât formatul original.

Această fotografie este o mărime a unei fotografii (vezi fotografia cu ceroul) din seria celor 48 de fotografii „POLYFOTO”

polyfoto

S. A.

CALEA VICTORIEI 86 (VIS-A-VIS DE PALATUL REGAL)

TELEFON 3-43-65

POVESTI CINEMATOC

O adevărată mână fermecată a fotografiat animate și variate scene din povestirile lui Grimm, sau acele care au fost scrise de Andersen. Lumea de azi are nevoie de un oglindă care să reflecte lumea aproape reală; operele de artă trebuie să fie un zor pentru a reda prin fotografie un poezie al lumii de basm. Povestirile de Crăciun, vor căpăta o expresie mult mai puternică atunci când vor fi filmate. Fotografiile vor vorbi copiilor mai ușor prinde și înțelege cele pe care scriitorii și sârbașii ale cărții de povești.

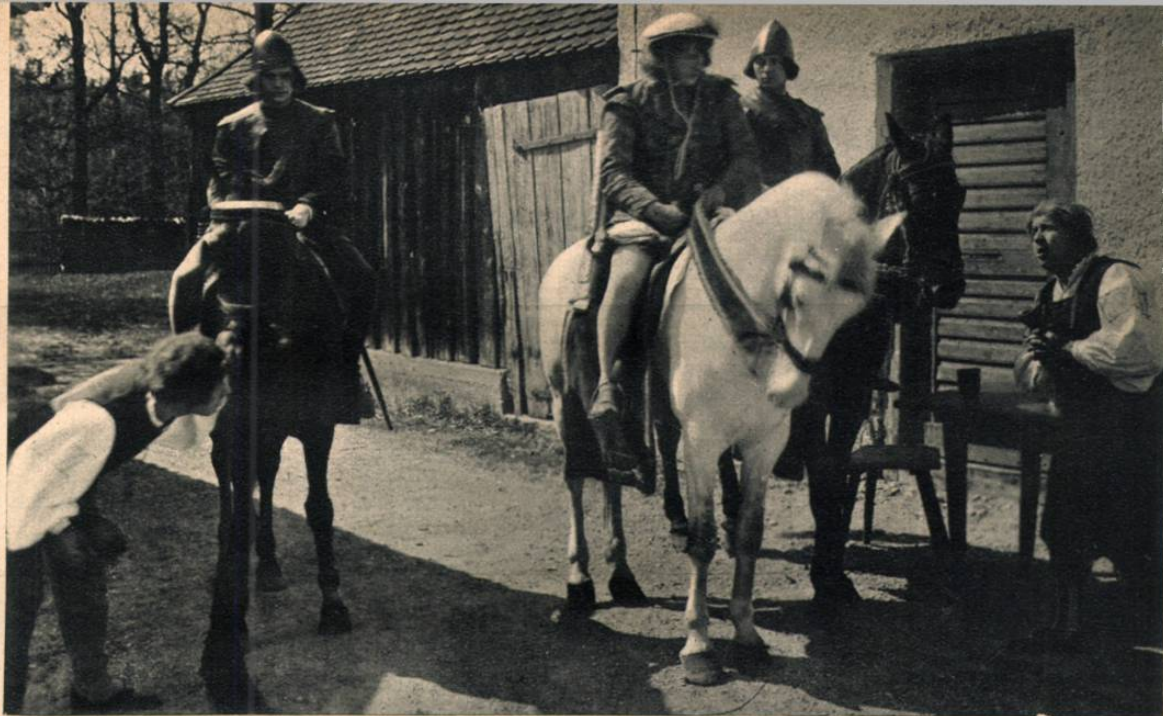
Filmul a găsit astfel un drum către inima mare a copiilor. Povestirile sunt scopul și țelul acestui drum și trebuie să se înfăptuiască: copii.

Bunica pe pânză ca eroină de expresia poveștilor filmate. Bunica este și mai bun de făcut decât să joace trebuie să coase haine, să țese ciorla gospodărie. Bunica înțelege și noastre: tehnică și pozitivism.

Dar copiii, tineretul? Trebuie să fie numai de pasiunea recordurilor

Est odată...

RAFIATE

este aceia care a realizat în aninunatele povești ale fraod'opere de fineță stilistică veste a fost ridicată la ranrii și microfonul lucrează de cuvânt spiritul romantic și prodote în jurul minunatului esie mult mai impresionantă, vor cobori de pe pânza anilor și aceștia vor putea mult trecute, decât din literele ne-

totul nou, un drum care duce — variată, vie, fantastică — Se creiază astfel ceace de devăratele spectacole pentru

poveste? Nu, nu aceasta va fi de astăzi are ceva mai mult pe prințesa din poveste; ea pi și s'o înlocuiască pe mama unoaste și ea, timpul vremii

a, sufletul lor să fie cuprins portive? Nu mai există nimic

Cerșetorului și dansatoarea fatală

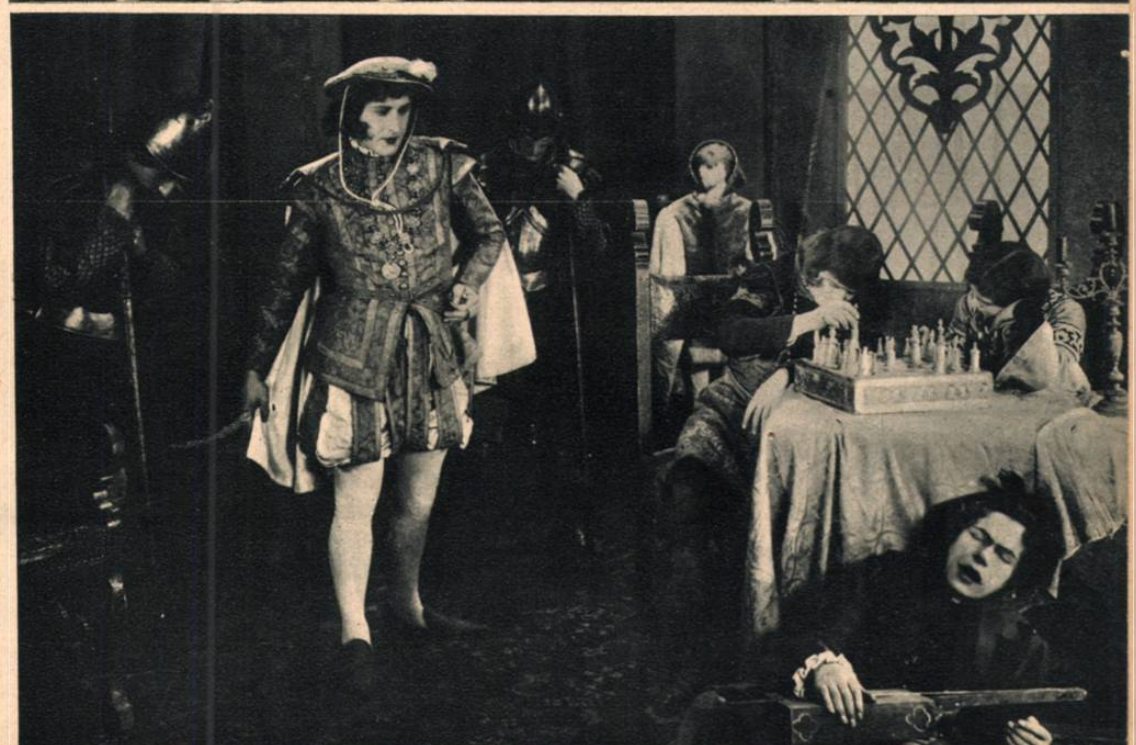
Publicăm în cadrul acestor două pagini câteva fotografii sugestive din filmele poveștilor cinematografiate.

Sunt fotografii minunate din suava povestire „Albă ca zăpada”.

Vedem apoi câteva scene din: „Dornröschen”.

„Cenușereasa” nu lipsește nici ea din alegoria povestirilor cinematografiate.

In general fotografiile publicate sunt edificatoare în privința poeziei care se desprinde din fiecare scenă a filmelor poveștilor cinematografiate.

frumos, nimic înălțător, care să facă să cânte sufletele pe alte tonuri? Cărțile de povești de odinioară, cu concepțiile lor minunate, fantastice, cu frumusețea lor poetică, au fost zvărlite pentru totdeauna la pod? Bunica nu mai are vreme să citească, iar mămică cea tânără mai puțin. Ea are altă treabă, trebuie — un semn al timpurilor moderne — să ajute la câștigarea existenței și seara este prea obosită pentru a împrăști perle nestemate din comoara poeziei pentru copii.

În locul ei va vorbi pânza, subliniind prin fotografii ceea ce altădată se povestea copiilor numai prin vorbe. Fetele și băieții din ziua de azi, care aud vorbindu-se în jurul lor numai despre griji și necazuri, au nevoie mai mult decât oricând de acest divertisment.

Lumea minunată a poveștilor — iată muza de inspirație pentru filme; nu mai este nevoie, ca la celelalte realizări, să alergi după scenarii mereu noi. Într-un „așterne-te masă” se găsește o mult mai fecundă sursă de inspirație, decât în operele scenariștilor rutinați. Clasicii literaturii cinematografice au scris de multe ori fan-tezii atât de abnormale, încât aveai impresia că reflectoarele vor tremura la filmarea unor anumite scene.

Povestea este o țară fermecată. Acolo trăiesc lupi de-ai lui Grimm, adevărate buni bătrâne și balauri cu mai multe capete, care se lasă până în cele din urmă înfrânți de Făt-Frumos. Acolo mai trăiesc regi și regine încoronați pe tronuri de aur. Acolo există un somn de sute de ani și un fiu de rege care își trezește iubita cu o sărutare din visul ei nesfârșit. Idei peste idei! Și cinematograful este făcut doar pentru realizarea unor astfel de iluzii. El cunoaște toate trucurile și mijloacele care trebuiesc întrebuițate pentru întocmirea celui mai minunat bluff. El poate realiza și cel mai fantastic covor fermecat care să se întind pe milioane de kilometri, departe de lume, de viață și de grijile cotidiene.

Dacă spre exemplu un băiat a fost blestemat să se transforme în căprioară, nu trebuie, ca pe scenă, să se lase cortina, sau să se schimbe decorul. În același moment în care a fost exprimată formula vrăjită, se îndeplinește și farmecul. Neverosimilul devine verosimil pentru ochiul spectatorului, capătă culoare și sens. Urișii nu apar în fața obiectivului ca oameni normali instalați pe picioaroange, ci sunt, — întocmai ca în scrieri — de o statură impunătoare, impresionantă, aproape înspăimântătoare — și piticii? Aceștia nu arată ca băieții costumați, ci sunt pitici veritabili cu bărbi lungi și albe, cu fețe prietenoase, care povestesc mereu. Un lup nu va apare niciodată ca un câine, ci ca lup veritabil care mănâncă la dejun fetițele mici și bunicile bătrâne.

„Frumoasa din pădurea adormită” cade într-un somn de sute de ani, „Albă ca zăpada” care pare moartă în sicriul de sticlă, iată atâtea idei ireale pe care ni le oferă poveștile. Poveștile cinematografiate vor îndeplini un rol de covârșitoare importanță culturală în educația copiilor.

ALFRED JOACHIM FISCHER

SCHONBERGER & GRUNSTEIN S. A. (ARAD)

SUCURSALA BUCUREȘTI

STRADA COLȚEI 14

TELEFON: 347/86

MARE DEPOZIT: de Driluri, Plușuri, Ștofe de mobile, Pânză de transparente, Gobelinuri de stil și moderne, Preșuri de cocos și iută, Ștergătoare, Huse și capote de automobile, Furnituri de tapiserie, Sfoară, Funii, Mușamale, Căneapă, Arcuri. Seegras, etc

PREȚURI CONVENABILE

FERIȚI-VĂ INGRIJIȚI-VĂ

respirând emanațiunile antiseptice
ale

PASTILELOR VALDA

care acționează direct prin inhalatiune asupra
CAILOR RESPIRATOARE

răceli, dureri de gât, bronșite, gripe, etc. sunt totdeauna
energie combătute prin energia lor antiseptică volatilă

Aveți totdeauna la îndemână o cutie de
PASTILE VALDA

Fac-simil redus al
cutiei
de vânzare la
toate farmaciile

Noutate! Noutate!

Vă ondulați natural acasă
cu „**ONDULINE**”
Agrafele onduloare

Ce strică anii drege
„**COLORIN**”
In 10 minute
„**COLORIN**”

fără fier care arde părul, simplu
în orice moment. **INDISPENSA-
BILE** oricărei DOAMNE. Econo-
mie de timp. Garnitura completă
L E I 120

este un regenerator spontan care redă
părului ALB sau CARUNT culoa-
rea naturală: castaniu, castaniu-
închis, și negru, etc. Cutia Lei
120. 2 cutii Lei 230.

Trimite în toată țara: „**SAPARF**” Str. Vișinilor 11 bis, Buc. 4

Ciorapi fil. Lei 22

Că măși Lei 119

Gulere tari Lei 19

Ciorapi Lei 14

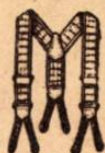
Cravate Lei 19-39

Zenana mătase
metrul Lei 59

Pijamale complete
Lei 198

Bretele Lei 28

Sept Lei 42

Că măși Lei 139

Ciorapi de mătase
Lei 36

**PREȚURI
E F T I N E
DE SĂRBĂTORILA
IMPERIAL**
(LANGA PALATUL REGAL)

Popp & Burescu

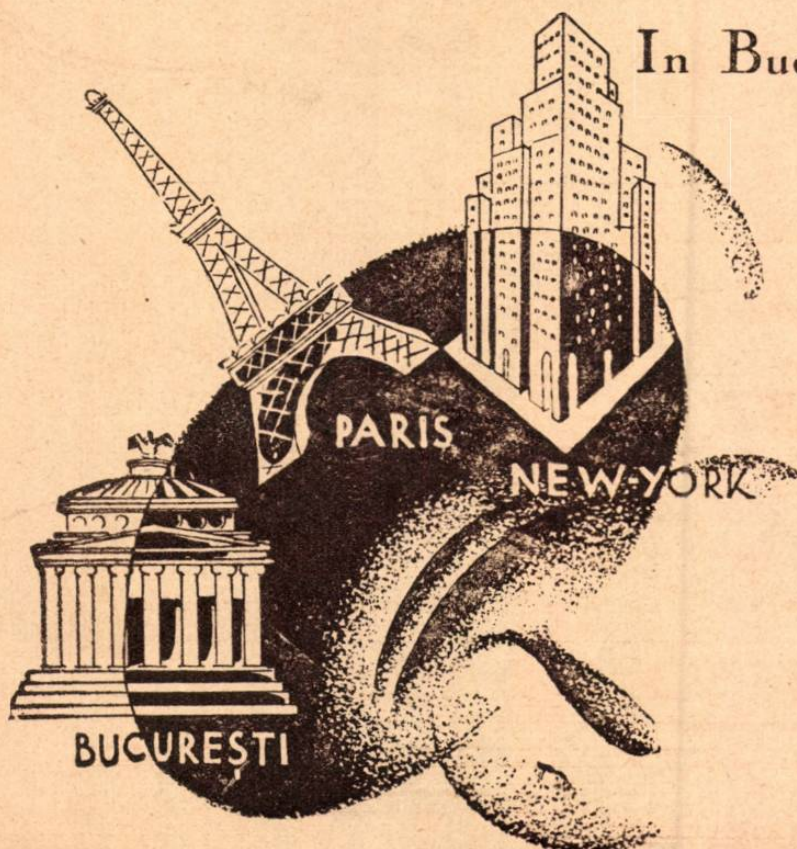
Cu ocazia
Sf. Sărbători
 vinde cu
Mari reduceri de prețuri
 toate articolele de sezon
Moltoane
Catifele
Stofe
Mătăsuri
 etc.

ED TURA „CUGETAREA” A PUS IN VÂNZARE LUCRAREA

EDUCAȚIA SEXUALĂ

de JEAN MARESTAN

E o carte instructivă pe care trebuie s'o citească orice tânăr.

In București, New-York și Paris,

femeile elegante au aceleași gusturi,
 aceleași preferințe!

Nimic nu e mai internațional decât farmecul femeii și femeile cunosc instinctiv lucrurile cari au darul de a le mări farmecul — puterea de subjuga. Pudra Three Flowers Richard Hudnut preferată de elita din New York și din Paris a devenit și în România pudra doamnelor din înalta societate. Această pudră fină și aderentă se vinde în toată gama nuanțelor cerute de varietatea fermecătoare a tenurilor feminine și se poate obține la toate drogheriile selecte.

Pudra+three flowers
RICHARD
HUDNUT

DANSUL MORTII

PENTRU DINTELE
SFANT AL LUI

Buddha

În anul 300 după Christos, așa povestește legenda, s'a îndrăgostit Thyssa fiică de Rege, de fiul Regelui din Candy la Ceylon. Tatăl ei nu a îngăduit însă ca fiica lui să se căsătorească cu moștenitorul tronului unui dușman. Prințesa a fugit din Siam. Ca zestre a luat cu ea dintele sfânt al lui Budha, care era păstrat cu mare religiozitate în templul Wat-Chang. Când soțul ei s'a urcat pe tronul din Candy, a clădit minunatul templu Candy, care este și astăzi încă una din cele mai frumoase opere de arhitectură. Pereții interiori ai templului sunt căptușiți cu aur, argint și sîdef; un gang construit în labirint conduce la locul sfânt unde se află dintele Budhei.

Între Siam și Ceylon este de multe secole o dispută aprigă pentru dintele lui Budha. În ultima vreme, Siam a depus o plângere la autoritățile engleze, căci insula aparține din secolul 18-lea Angliei. Guvernatorul englez din Ceylon a vrut, deoarece Anglia vrea să trăiască în pace cu marele regat al Indochinei, să dea curs cererii ordonând înapoierea dintelui lui Budha.

Preoții templului Candy s'au opus însă din răspuțeri. În Ceylon au avut loc turburări mari, cu vărsări de sânge. Până când guvernatorul a fost silit să-și retragă cuvîntul.

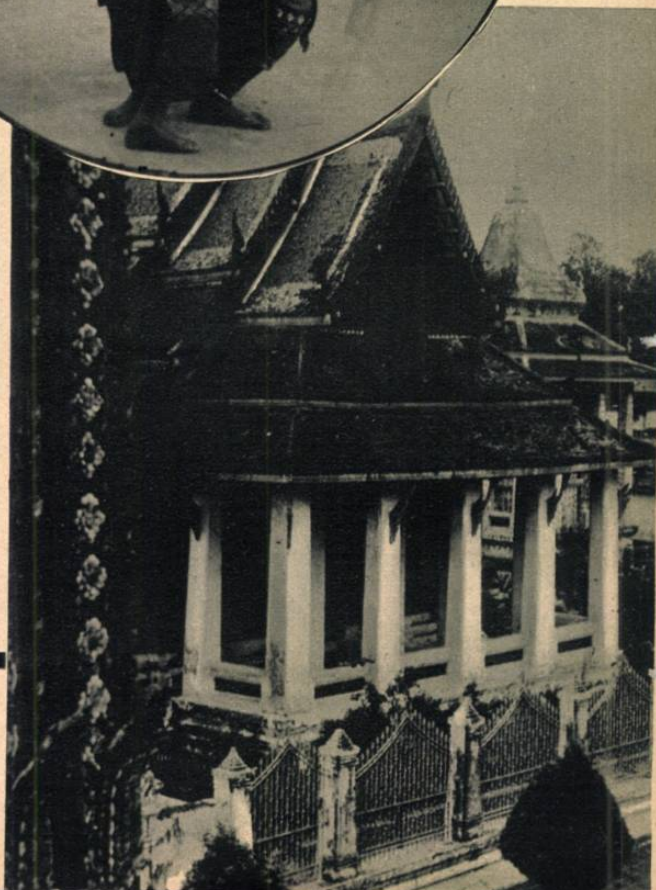

*Dansătoarele templului
din What-Chang poartă
pe cap ornamentele din
aur masiv*

*Doă dintre cele mai
tinere dansatoare*

*Intrarea principală
în templul What-Chang
Curtea interioară a templului
din What-Chang*

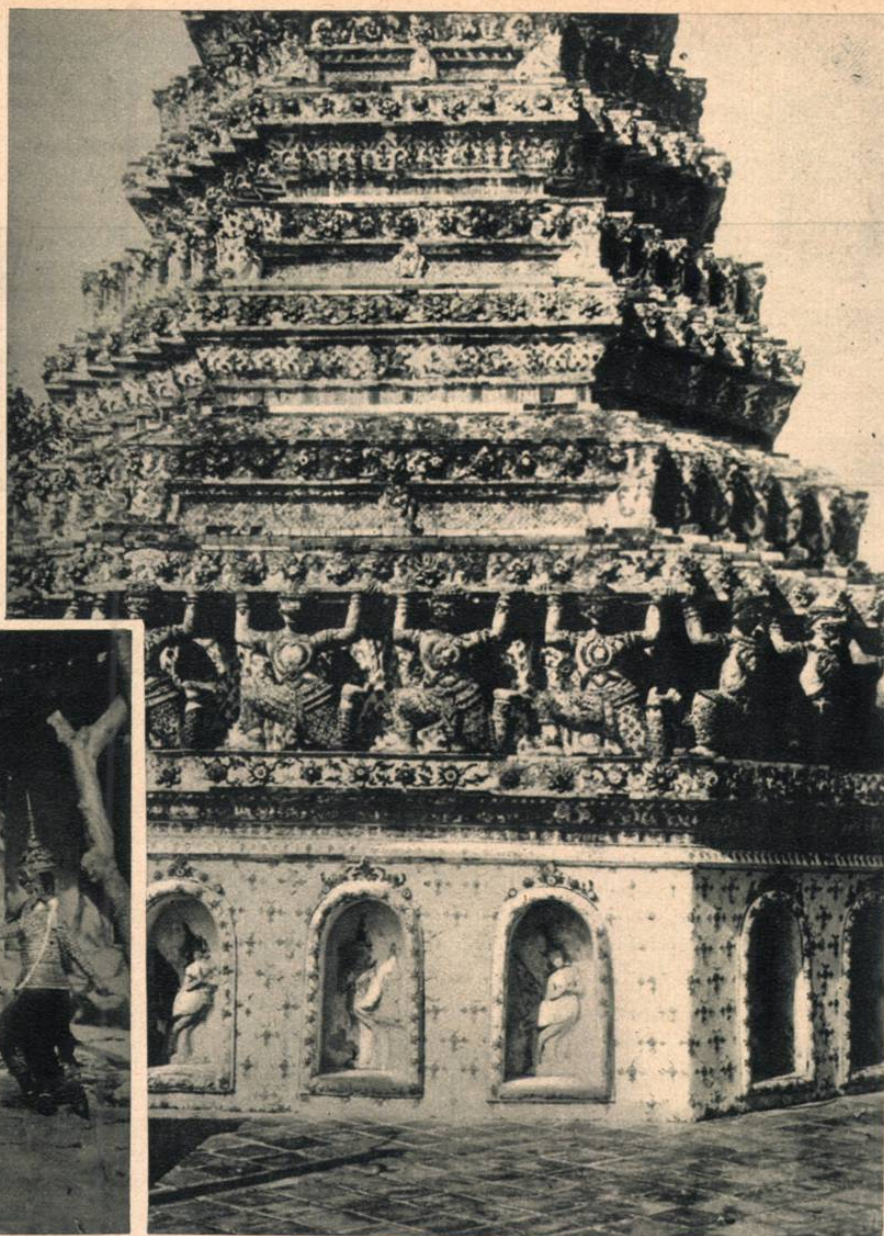

Intre timp, intregul Siam aştepta investmântat de sărbătoare în jurul templului Wat-Chang, înapoerea dintelui Budhei. Preoţii, au dictat o nouă coreografie pentru dansurile de sărbătoare care urmează să fie executate de dansatoare sfinte în Mandaza, holul templului Wat-Chang.

Aceste dansatoare sunt fete foarte tinere, aproape copile, care au fost predate pentru a fi educate dela vârsta de şase, şapte ani preoţilor templului. Numai copiii cei mai frumoşi sunt primiţi pentru a fi dedicaţi Domnului. Viaţa lor scurtă constă în exerciţii continue. Ele trebuie să danseze de multe ori 12 până la 14 ore pe zi, fără întrerupere. Numai în cazuri foarte rare trece un asemenea copil de vârsta de 12 ani. Ajung cele mai dese ori la tuberculoză pulmonară din cauza oboselii exagerate. Cu atât mai impresionant este înhumarea unei dansatoare sfinte de la templul Wat-Chang. Intreaga preoşime merge cu altare argintii, cu steaguri, investmântaţi în mătase albă ornată cu pietre scumpe. La lacul Turam aşteaptă o mulţime de

Costumele dansatoarelor sunt de multe ori extrem de sugestive

Turnul templului. Figurile sunt lucrate toate în aur

peste o mie de suflute cu flori şi coroane. Cădavrul sacrificiului sfânt este aşezat în sunetul cântecelor şi imnurilor bisericeşti, într'un vas îmbrăcat cu flori, în vreme ce dansatoarele sfinte execută dansul morţii în sunetele majestoase ale capelei templului. Vasul este ancorat apoi în mijlocul lacului şi în vreme ce pe ţărm, de jur împrejur se aprind mii de facle, vasul mortuar este incendiat. Dansatoarea sfântă este prefăcută în cenuşă.

În apropiere de Bahglok, capitala regatului Siam, se găseşte vechiul templu Wat-Chang. Le-

genda spune că el a fost construit acum 2500 de ani de regele Tchîn-Pei-Wu, pentru un prieten şi camarad al fondatorului de religie Budha. Când Budha a plecat în pustiu şi-a smuls singur un dinte pe care l-a dăruit ca amintire vecinică lui Tschîn-Pei-Wu.

Şi preoţii templului sfânt mai aşteaptă încă şi astăzi înapoierea dintelui lui Budha, exersând silitori dansurile sfinte ale primirii şi înmormântând cu pompă, dansatoarele chinuite.

B. U.

Turnul templului. Figurile sunt lucrate toate în aur

CERSETORUL nobil

Un urmaș de domn cerșește pe străzi. — O spioană de care s'a îndrăgostit i-a fost fatală.

In chiar plină tinerețe svâcnește adesea ca un fior de spaimă presentimentul că anii grei ai bătrâneții vor fi un dureros calvar. Și cuprinși de un admirabil val de energie ne încordăm puterile la muncă. Dar împrejurări din afară de voia noastră năruiesc pedestalul ridicat cu mândrie.

Gândeam la aceasta stând de vorbă în sonptuosul hall al primăriei de Galben cu o fântână ogârjită, boț cafeniu de carne, învâluit într'un soi de palton împiestrițat de petice. Cunoștința a avut la început ceva brutal. Vădit mi-am ferit vestmintele să nu se atingă de ale lui.

Pe dată s'a tras în lături cu un aer de jenă. Buzele-i tremurau.

Iertați vă rog... a șoptit. Aveți dreptate să vă feriți de un om sloios și în zdrențe. Altădată aș fi făcut și eu la fel...

Am simțit datoria să mă disculp, dar el a rămas dureros din cap în semn de răspuns. Acela a celuiia care-mi adresase cele câteva cuvinte nu putea fi a unui om de rând. Avea inflexiuni și vibrații cari-mi rămăneau strălucitor în ureche.

Așteptați și d-voastră să vorbiți cu d-primar? mi se adresă el din nou.

Da, dar eu aș vrea să rămân la urmă.

Acelaș lucru îl gândeam și eu. Oricât ar fi de nenorocit e așa de trist să te dai în spectacol. Nu credeți c'am fost întotdeauna ruina de astăzi. Când mă întorc înapoi am impresia că mi-am pierdut mințile, căci nu se poate să existe nici o apropiere între omul de altădată și cel de acum.

Ați avut desigur o profesie care...

N'am avut nici o profesie... mă întrerupse el scurt. Am avut în schimb bani, bani mulți, cu cari m'am plimbat și-am petrecut aruncându-i în dreapta și'n stânga. Acum am ajuns să cer... cum era de așteptat.

Am rămas pe gânduri. Pe chip mi se zugrăvia o grimasă de durere.

Mă întrebam de ce omul acesta din altă plămădeală decât cea a individului de rând se lasă doborât de călcăiul mizeriei ajunsă la ultima expresie.

S'ar fi convenit să mă sinucid — mi se adresă el, parcă îmi citise gândurile. Dar e ceva tragic aici. Cu cât intri mai mult în mocirlă, cu atât devii mai laș.

Toți cei din hall am fost introduși în cabinetul directorului. Acesta era reprezentat de ajutorul său, un personaj bine hrănit, care arunca în dreapta și'n stânga priviri crunte. Cum îl zări tovarășul meu voi să se întoarcă spre ușă. Coala de hârtie păturită — cerea de ajutor — o strângea nervos între degetele scheletice.

Dă-mi-o mie — i-am spus — o înaintez eu.

El mi-o întinse pe dată de teamă parcă să nu mă răzgândesc. Mi-am aruncat ochii pe ea. Un scris citeț, cu trăsături elegante mărturisise următoarele:

„Sunt un nenorocit fără adăpost, silit să întind mâna la colț de stradă. Datorită greșelilor mele am ajuns aici. Pentru numele pe care-l port și în memoria alor mei dintre cari patru domni pământeni au slujit cu credință țara, vă rog întindeți o mână de ajutor omului ajuns la cea mai crudă decădere.

Șerban C....

Am avut o scurtă tresărire. Numele îmi amintea un proces scandalos de pe vremuri.

*

Era în timpul neutralității noastre când granița dinspre imperiul Habsburgic ne furniza artiști de varieteu cu duimul, majoritatea elemente periculoase siguranței

statului. Cum coborai strada Câmpineanu în imediată apropiere a Teatrului Național era un local de noapte Casino de Paris. Acolo a cunoscut tânărul Șerban C. pe femeia care avea să-i nimicească viața. Era o făptură de-o frumusețe deosebită. O chema Lutzi și numele-i contrasta ciudat cu finețea trăsăturilor și cultura care o poseda. Parcă colindase mult Aupusul dar lucru ciudat, fata evita să demaște ceva din trecut.

— De unde ești? a întrebat-o Șerban C....

— De la Arad. Tatăl meu a fost multă vreme administratorul unei trupe de operetă. Artiștii de acolo m'au învățat să cânt.

Cerșetorul și dansalourea fatală

— Curios Lutz, tu nu pari o femeie din clasa mijlocie. Am impresia că chipul tău l'am întâlnit acum—nu pot preciza cât timp — la Paris sau Londra.

Fata râdea cu poftă dându-și capul pe spate.

O dragoste puternică părea că s'a trezit în cei doi. Petreceri monstre aveau loc seară cu seară. Se găseau destui bancheri cari să-i împrumute bani tânărului în schimbul moștenirii.

Lutz se introducea tot mai mult în societatea aleasă a Bucureștilor din preajma războiului. Și într-o noapte fata a dispărut, iar peste puțin după această fugă s'au trezit și agenții siguranței cari o căutau nebuni în toate părțile. Era o femeie din nobilimea ungară, una din cele mai vestite spioane, care isbutise să treacă înapoi granița în țara ei cu documente importante.

De atunci viața lui Șerban C. putea fi socotită ca o ruină.

A plecat în căutarea ei, s'a înapoiat stors de puteri și de bani și ca să aibe cu ce să-și ia drumul înapoi a încercat să asasineze pe o rudă bogată prințesă...

Odată cu hula din partea tuturor a venit și desmoștenirea. Din acel moment Șerban C... a fost socotit ca mort.

Unsprezece ani s'au scurs de atunci. Vremea a avut timpul să-și macine ruina. Cersetorul cu paltonul presărat de găuri și petece pare un vis urât tuturor celor cărora le ese în cale și-și amintesc prin vre-o întâmplare de trecutul lui. De povestea lui și-a amintit și reprezentantul primarului dela sectorul de Galben și citindu-i încă odată poeziția a avut generozitatea să-i ade o sumă cu care nenorocitul nu putea avea un șir de zile lipsite de foame și frig.

M. N.

Gratis

primiti CALAUZA ȘTIINTELOR OCULTE, tratând Hipnotism, Spiritism, Telepatie, Fachirism, Magie, știința de a deveni iubit, stimat, fericit. Artă de a reuși în orice afacere. Vindecarea viciilor, boalelor și ticurilor nervoase. Știința de a ceta Trecutul, Prezentul și Viitorul oricui. Oricine poate câștiga 200—500 lei pe zi din practicare, consultații, conferințe. Adresați-vă prin scrisoare la: PROFESORUL C. NICOLAU Strada Caraiman, No. 8, București, Sectorul Postal II.

Tăiați și păstrați acest anunț, nu se știe când vă poate fi de folos.

Proverb

„Sunt prea sărac să cumpăr ești”
E un proverb care nu minte, e aceea de la FILIPESCU
Imi procur încălțăminte.

Parfumuri fine...

Mirosul îmbătător al florilor înrouate captivează pe toți iubitorii de frumos și amatorii de parfumuri sublime.

Și Dv. doamnă, veți captura anturajul când veți emana parfumul apei de colonie „Talon Rouge”.

Un miros persistent, fin și subtil este calitatea acestei ape, neîntrecute până astăzi.

Încercați și nu veți regreta.

TALON ROUGE

APOGEUL GUSTULUI RAFINAT

NOILE SPECIALITĂȚI:

Satynella
Secret des Fleurs
Nid d'Amour
Charme de Femme
Nuit Etoilée

MODA SPORT

SPORTURILE de iarnă, aproape necunoscute la noi până acum câțiva ani, și-au câștigat din ce în ce mai mulți adepți, și azi micul cerc de sportivi s'a lărgit în așa fel, încât a devenit azi o mare comunitate de ferveți ai sportului alb. Carpații noștri, cu linia lor pitorească, luncile și povârnișurile acoperite cu zăpadă, oferă terenuri admirabile pentru sky și bobsleigh. Unde mai înainte, cu venirea frigului, stațiunile climatice se retrăgeau în somnul de iarnă până la vara următoare, acum toate hotelurile profită de acest al doilea sezon important și pregătesc tot confortul cerut de sportivii pasionați.

Un rol foarte important în sporturile de iarnă îl are natural îmbrăcămintea, care trebuie înainte de toate să fie practică, dar care totuși nu vrea să renunțe la o oarecare eleganță și dovadă de gust. Există costumul de sky clasic, bleumarin, după modelul norvegian, adoptat în toată lumea. Singura notă de originalitate și culoare i se dă cu șalul, mănușile și reversurile șosetelor groase de lână, eventual și cu o bonetă chic, care înlocuiește cu succes chipiul-tip norvegian, nu prea seyant unui obraz fin și delicat de femeie. Dar femeile, cărora nu le place o uniformizare, nepotrivită cu personalitatea lor capricioasă, au început să prefere costume, care, cu toate că păstrează caracterul primordial de practic și comod, lasă un loc important fanteziei și gustului lor înăscut.

Vă arătăm mai jos câteva idei originale, care în același timp îndeplinesc toate cerințele sportului. Pantaloni se face totdeauna dintr'un material impermeabilizat, și este în majoritatea cazurilor de culoare neutră, pentru a se potrivi cu tot felul de jachete, bluze și sweatere. Prima figurină din dreapta are pantalonul marron, purtat cu o jachetă de piele beige, căptușită cu lână și încheiată cu nasturi mari de lemn marron; în jurul gâtului se înfășoară un șal vesel, în marron, galben și cărămiziu, care se armonizează cu mănușile groase mousquetaire. Domnul de lângă ea poartă un pantalon dintr'un maron mai deschis cu un pull-over amuzant peste cămașa de flanelă, și deasupra un „wind-breaker”, haină de duvetină, încheiată cu „éclair”, și terminată la talie, gât și mâini printr'o bandă tricotată de lână, care rămâne strânsă de corp și nu lasă să pătrundă vântul. Al treilea desen reprezintă un costum compus dintr'un pantalon negru cu o jachetă verde fără guler, încheiată cu clipsuri de metal. Boneta, șalul și mănușile sunt tricotate din lână neagră.

Din siluetele mai îndepărtate, una poartă o vestă larg răscoită dintr'o blană cu părul scurt, caracul sau chiar miel, peste un sweater de culoare vie. A doua, cu pantalonul bleumarin, o bluză sport de flanelă écossais legată la talie ca o eșarfă, și deasupra o jachetă fantaisie, garnisită pe umeri și jurîmprejurul ei cu bandă îngustă de astrachan.

Acum nu-mi mai rămâne decât a vă dori zăpadă multă, soare, și bună dispoziție, pentru a vă bucura în costumele aceste elegante de sărbători!

„Realitatea Ilustrată“ lansează în România, noul tip al femeii: femeia cu forme pline după modelul artistei americane MAE WEST ultima senzație a Hollywoodului UN CONCURS SENZAȚIONAL PREMIUL I LEI 10.000

Femeile prea svelte, cu trup de băiețandru, fără forme pline, rotunde, au căzut în disgrație. Odată cu Mae West triumfă femeile durdulii, femeile ale căror forme sunt cărnoase, bine accentuate. Spre deosebire de multe alte vedete, Mae West nu ține nici o dietă și nici nu face prea mult sport. Mănâncă tot ce-i place, cât îi cere inima, biftec, cartofi și foarte multă ciocolată, cremă și bonboane. Ea afirmă că aceste alimente gustoase și hrănitoare fac bine formelor ei pline și rotunde și își bate joc de femeile care se chinuesc ținând tot felul de diete și regimuri.

Trupul noului idol din Hollywood are o asemănare foarte mare, e aproape identică, cu faimoasa Venus din Milo. Măsurile coincid cu multă precizie. Mae West este mândră de formele ei rotunde și este de părere că bărbaii le preferă.

Mae West e blondă. Părul ei bate în culoarea platinei. Ochii ei sunt de culoarea castanelor, iar figura ei este albă ca laptele, având la obraji nuanța piersicelor. Deși nu ține dietă, nu face sporturi, nici exerciții de gimnastică, se simte foarte bine, suplă și ușoară. E întotdeauna sănătoasă tun. Nu fumează niciodată, nu poate suferi băuturile alcoolice, în schimb adoră dulciurile. Consumă cantități enorme de ciocolată și frișcă.

Mae West, vedeta blondă cu forme pline, este cu drept cuvânt o femeie-fenomen. Ea a schimbat întreaga concepție a producătorilor de filme din Hollywood. A răsturnat moda. A uimit lumea. Filmul ei „Nu sunt inger“ a făcut adevărate ravagii. Femeile au renunțat la diete, la curele de slăbire, croitoresele au schimbat radical moda feminină. Femeia cu forme pline, curbele pline și excesiv de feminine a triumfat!

Pentru România „Realitatea Ilustrată“ și-a luat sarcina să lanseze tipul femeii cu forme pline.

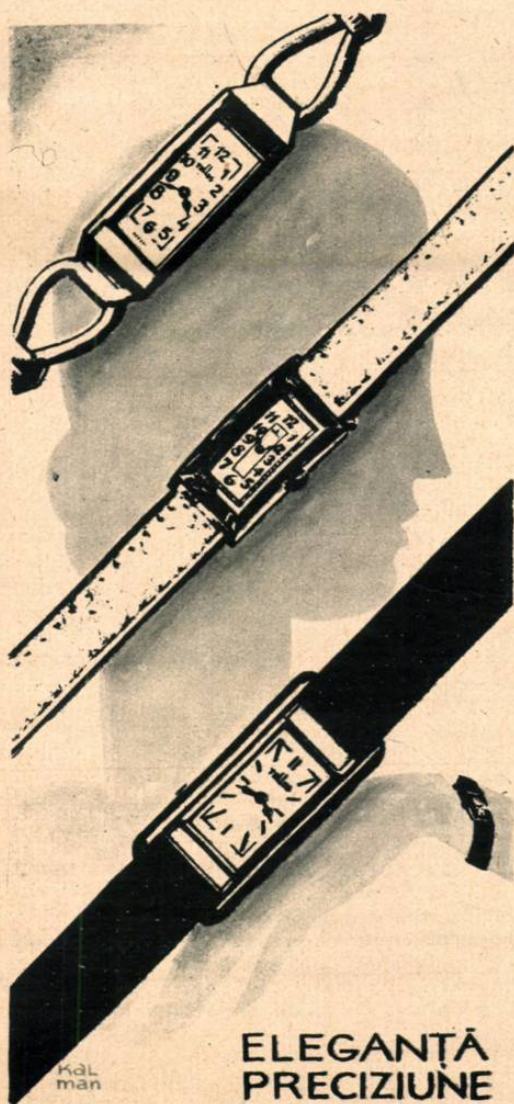
Concursul va avea loc în public, la o dată care se va anunța într-unul din numerele viitoare ale revistei.

Juriul va fi compus din personalități proeminente literare și artistice.

Concurenta ale cărei dimensiuni vor fi cele mai apropiate de cele ale vedetei americane Mae West va primi premiul de 10.000.

Vor fi luate în considerare următoarele dimensiuni: înălțimea, circumferința gâtului, a brațelor, talia, șoldurile și picioarele.

În numărul viitor al revistei vom publica dimensiunile vedetei Mae West pentru ca cititoarele să aibă o orientare. O ușoară orientare poate avea oricine fotografia pe care o publicăm în această pagină.

ELEGANȚĂ
PRECIZIUNE

Nu aveți încă un ceasornic bun ?

În cazul acesta nu cumpărați unul care nu poate ține pasul nici cu ora Europei Centrale, nici cu vreun alt element de reper cronometric.

**CUMPĂRAȚI UN TELLUS
ȘI VEȚI FI SATISFĂCUTI
ZECI DE MII DE OAMENI VĂ
POT ATESTA ACEST LUCRU**

14.000 ceasornice furnizate de fabrica noastră CAILOR FERATE ITALIENE.
6.000 ceasornice furnizate CORPULUI DE GRANICE ÎN ROMANIA.
3.000 ceasornice furnizate personalului CAILOR FERATE ROMANE.

NICI O RECLAMATIE!

La Expoziția Internațională din Barcelona (1929) fabrica noastră expunând, între altele, o copie de pe ceasornicul TELLUS ce se află în posesia M. S. MARELUI VOEVOD MIHAI, a obținut cea mai înaltă distincțiune a juriului, adică:

GRAND PRIX BARCELONA 1929
Livram ceasornice cu diferite insigne, pentru cluburi sportive, promoții școlare etc., etc.

TELLUS

DĂ ORA EXACTĂ

Reprezent. generală
„STANDARD“
București - Bd. Elisabeta 71

Dacă

pământul ar înceta să se mai invâртеască

de RENE THEVENIN

Ce s'ar întâmpla dacă pământul și-ar încetini treptat mișcarea de rotație în orbita sa și dacă ar fi atras în furculă soarelui?

CE-AR fi dacă pământul și-ar înceta zilnică mișcare de revoluție pe axa sa?

Dacă aceasta s'ar produce dintr'odată, ceea ce după astronomii e cu neputință, tot ce e mobil, oameni, animale, clădiri, corăbii și chiar munți ar sbura în spațiu, nimicindu-se mai înainte ca cineva să-și dea seama de ceea ce s'a întâmplat.

Nu comitem însă nimic extravagant dacă ne întrebăm care ar fi consecințele dacă pământul ar ajunge treptat în această stare, deoarece se știe că mișcarea sa e din ce în ce mai lentă, așa că în mod fatal va ajunge într-o zi să înceteze cu desăvârșire. Dar acea zi e atât de îndepărtată încât nu o va apuca niciunul dintre noi și nu va afecta niciunul din planurile pe care omenirea le-ar face acum pentru viitor.

Lumea noastră se rotește într'un vid, unde nu există fricțiuni, dar există în schimbul alte forțe influente, dintre care cea mai mare o constituie nesfârșitele oscilații ale fluxurilor și refluxurilor, de un efect echivalent cu fricțiunile, și care cu vremea vor opri pământul, așa cum s'a oprit și luna.

După cum știe orice copil de școală, ziua planetei noastre ar deveni de douăsprezece luni adică, șase luni de neîntreruptă noapte și șase luni de neîntreruptă zi. Dacă s'ar întâmpla numai atât, ne-am pomeni înaintea unor fenomene cu totul familiare eschimoșilor din cele mai nordice regiuni polare. În fond însă, această singură modificare ar da vieții noastre cu totul alt aspect.

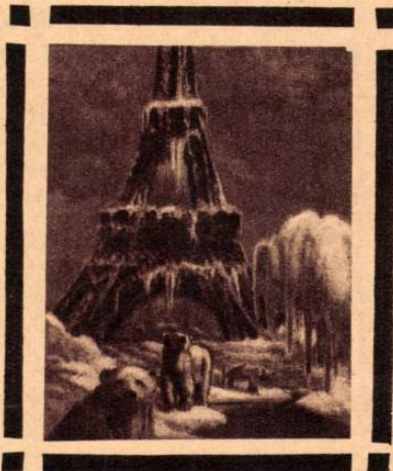
Dar spre a nu fi prea complicată, să presupunem că pământul a stopat la o anumită dată, să spunem echinoxul primăverii, 21 Martie, și să vedem care ar fi situația dacă ne-am afla acolo unde sunt astăzi pădurile Amazonului, în America de Sud, în zori, după o noapte de șase luni.

Care ar fi senzațiile noastre? Foarte penibile dat fiind groaznicul frig ce domină, pentru că șase luni de noapte vor fi înghețat totul în jurul nostru și ne vom trezi în mijlocul unui înfricoșător pustiu de gheață. Vom presupune că într-o perioadă egală cu șase săptămâni de ale noastre am avut timpul și posibilitatea de a ne face o idee asupra dezolatului peisaj în mijlocul căruia trăim, deoarece o lumină palidă ca de amurg a apărut între timp treptat, pe cer.

Dar iată că acum se ivesc

soarele. Va fi la început un punct strălucitor pe linia orizontului. Acest punct va părea multă vreme că rămâne nemișcat, deoarece ochii noștri nu-i vor putea aprecia mișcarea, așa cum nu pot urmări creșterea unui fir de iarbă. Și dacă ne consultăm ceasornicele, presupunând că aceste instrumente au rămas cum sunt astăzi, vom vedea că e nevoie de patruzeci și opt din orele noastre pentru ca întregul disc al soarelui să se ridice deasupra orizontului.

Omul nu va avea însă motive să se bucure de această apariție a soarelui, pentru că nu-i va aduce decât o nouă serie de neplăceri.

După o noapte de șase luni, regiunile polare care se vor întinde pe toată suprafața Europei vor începe să se topească. Ilustrația noastră înfățișează Parisul la revenirea soarelui.

Evoluând pe cerul nostru, atât de lent încât abia de face o distanță egală cu diametrul său în două din zilele noastre soarele, departe de-a ne încălzi, nu va face decât să ne sporească frigul și aceasta pentru că atrage o suflare de vânt înghețat către părțile încălzite ale globului și acest vânt care s'a simțit foarte puțin în cursul îndelungatei nopți, ne va înțepa obraji ca niște ace de oțel.

De comparăm condițiile așezate seamă de faptul că actualele nopți polare, când temperatura scade uneori cu 60 grade sub zero, putem presupune că la răsăritul de care vorbim, pe un pământ care a încetat a se mai roti, termometrul ar marca vreo 150 sau chiar 180 grade sub zero. Nici o plantă și nici un animal cu sângele cald n'ar putea trăi într'un asemenea climat. Toate animalele, inclusiv omul, își vor fi luat precauțiunile la începutul nopții, și vor fi urmat soarele.

Evoluând cu aceeași încetineală, soarele va fi făcut într-o mie de ore abia un sfert din zilnica-i călătorie, și razele sale vor

cădea asupra noastră într'un unghi de vreo 45 de grade.

Avem motive să presupunem că nu vom trage nici un folos din această radiație directă a soarelui, pentru că fără îndoială cefuri groase produse de evaporarea gheții, care-a început să se topească superficial, ar acoperi cerul, anulând efectele căldurii. Situația ar fi acum mai rea chiar decât la începutul zilei, pentru că ne-am pomeni în mijlocul unui ocean de noroiu și ghețuri de topire, care-ar face circulația imposibilă, înghițând totul asemenea nisipurilor mișcătoare, în vreme ce la fiecare pas ni s'ar căsca înainte abisuri și am fi amenințați de formidabile avalanșe. Frigul s'a mai muiat, dar umezeala e ucigătoare. Aceasta va fi momentul cel mai dăunător pentru sănătate.

Abia după o trecere de o mie — o mie două sute de ore, se produce însăfârșit o schimbare remarcabilă. N'am putea spune precis care-ar fi condițiile meteorologice ale acestui moment, pentru că meteorologia face ea adesea profeții greșite pentru actualele fenomene cu atât mai puțin s'ar putea deci pronunța asupra unui viitor atât de îndepărtat. Putem presupune totuși două din cele mai probabile condiții: sau temperatura se va ridica mereu, evaporând apa care-ar forma nouri groși și ploii torențiale, sau acești nouri ar sfârși prin a fi împrăștiați de razele soarelui, și am începe să suferim cumplit de pe urma exageratei sporiri a căldurii, care-ar depăși cu mult arșița pusturilor tropicale de astăzi. Căci trebuie să se tie seamă de faptul că actualele deșerturi primesc radiațiile solare numai douăsprezece ore pe zi, având tot timpul să se răcorească în celelalte douăsprezece ore ale nopții, pe când în epoca zilei de șase luni, razele ce vor cădea vertical pe pământ sute de ore la rând, vor sfârși prin a nimici tot ceea ce ar fi viață pe el. Așa că după ce vor fi fost în pericol să moară de frig, oamenii s'ar găsi în pericolul de a muri de insolație.

Actualele zone temperate din America de Nord, Europa, etc., ar fi mai suportabile și același lucru s'ar întâmpla cu Chile, Capul Bunei Speranțe și Australia Sudică. Soarele ar fi mai puțin arzător. Dar tocmai în aceste locuri n'am putea prevedea fenomenele ce s'ar produce într-o lume deșteptându-se la viață, după o noapte de șase luni.

În asemenea împrejurări, e mai mult decât probabil că viața omenească ar suferi mari transformări. Oamenii, în loc să mai trăiască împrăștiați pe suprafața pământului ca acum, s'ar concentra în zonele cele mai temperate și în loc să rămâie mereu în același punct, s'ar

muta mereu după soare, până când i-ar opri marea în spre Vest. S'ar întoarce atunci la locul de unde porniseră, în capătul oceanului răsăritean, și ar aștepta acolo întoarcerea zilei următoare, scurtând astfel considerabil noaptea excesiv de lungă.

Alte rase s'ar putea adapta condițiilor, pentru a trăi o vreme ca eschimoșii de astăzi. Nimeni n'ar putea trăi însă în regiunea ecuatorului, unde ar domina o căldură incendiară.

Dar de sigur situația ar fi mai rea decât am imaginat-o noi, pentru că presupunem ceva ce n'avem drept să presupunem și anume că înclinația pământului ar rămâne aceeași ca și acum. Această înclinație care determină astăzi sezoanele, ar fi singurul lucru care ne-ar mai aduce infima ușurare a acelei treceri dela zi la noapte, în decurs de șase luni. Dar, înclinația se datorește axei pământului și imediat ce aceasta ar înceta să se mai rotească în jurul său, n'ar mai exista o axă care să determine înclinația. Or, fără această forță, e de așteptat că pământul să prezinte soarelui tocmai ca și luna mereu aceeași parte.

Asta ar însemna că o parte a planetei ar fi cufundată pentru totdeauna într-o noapte imimaginabil de geroasă, în vreme ce în cealaltă ar domni o căldură de furnal. Nici o vietate n'ar mai putea trăi atât într-o parte cât și în cealaltă. S'a calculat că dacă radiațiile calde trimise de soare pământului în decurs de un an, ar fi uniform distribuite ar ajunge să ridice un ocean de apă rece de o sută de kilometri adâncime, dela temperatura gheții până la fierbere. Imaginați-vă acum aceste condiții ipotetice, ținând seama că cele mai mari adâncimi marine întrec deabea câțiva kilometri.

Să vedem acum ce s'ar întâmpla pe suprafața bietului nostru pământ. Dacă America ar fi expusă, fără încetare, razelor unui soare vertical și-ar deveni în scurt timp un deșert de roci și nisipuri arzătoare, la temperatura fierului înroșit, sau chiar la punctul de topire al acestui metal.

Golful Mexic, Marea Caraibilor, etc., ar deveni niște uriașe câldări de apă, fierbând la o temperatură de peste 100 grade centigrade, pentru că această apă fiind sărată, ar avea un punct de fierbere mai ridicat decât cea pură de izvor. Și pe urmă, presiunea atmosferică ar fi probabil sporită de imensa masă de nouri ce s'ar acumula asupra acestei regiuni.

Între regiunea incendiară și cea înghețată ar fi o zonă intermediară, nici caldă și nici rece. Dar omul n'ar putea trăi nici aici, pentru că schimbul care e fatal să se facă între cele două

atmosfere ar determina niște uragane de aer irespirabil de umed și de cald. După câteva secole sau chiar milenii, aceste uragane ar înceta, în primul rând pentru că apa se va fi depus toată sub formă de zăpadă și ghiață din partea întunecată și pentru că în cele din urmă atmosfera însăși se va prefăce aci în aer înghețat.

Această situație ar fi pentru omenire un moment de calm, în comparație cu ceea ce ar urma dacă pământul și-ar înceta călătoria în jurul soarelui. Această călătorie presupune o forță centrifugă ce-l ține mereu la aceeași distanță de soare, anulând forța cu care acest astru îl atrage spre sine. Deci, în momentul în care soarele va înceta să evolueze în jurul pământului, va începe să se rostogolească înspre uriașă lampă solară, parcurgând un drum de 160.000.000 kilometri o distanță care cu un tren rapid s'ar face în 173 de ani. Globul nostru însă își va face călătoria în vre-o 64 de zile și jumătate.

Începând cu viteza de 25 cm. în prima secundă, și-ar dubla mereu viteza până când și-ar atinge ținta, făcând 600 de kilometri pe secundă. În câteva ore atâtea calcule s'ar dovedi greșite, încât astronomii și-ar da seama de dezastru, iar în câteva zile omul de rând va înțelege că n'a fost de-a bună când pământul a început să se încălzească. Prima consecință a ridicării temperaturii ar fi preschimbarea în vapori a unei mari cantități de apă. În atmosfera noastră s'ar forma niște nouri imensi, iar căldura ar fi insuportabilă.

Pe de altă parte, cerul ar deveni negru, prin acumularea nouriilor opaci, cari s'ar condensa curând în groaznice torrente de ploaie. Potopul ar fi însoțit de tot felul de descărcări electrice și fenomene magnetice, cum sunt fulgerele, trăsnetele și alte manifestări de acest gen. Am avea groaznică senzație a unei furtuni formidabile, ne mai cunoscută până'n prezenta, a cărei cauză n'am înțeles-o la început, deoarece ne-am afla sub un cer pe care n'ar mai fi cu putință să vedem vreun corp ceresc.

Modificări ciudate ar avea loc în același timp, și în fluxurile oceanelor. În momentul culminant, când soarele și luna își unesc influențele, aceste fluxuri ar atinge o înălțime ce nu s'a mai pomenit vreodată. Valurile ridicate de violente curente de aer, s'ar arunca pe maluri cu o forță uriașă, inundând mari întinderi de pământ și distrugând orașe și sate întregi.

La capătul primei luni, supraviețuitorii rasei omenești nu vor mai putea trăi în subterane. Nimeni n'ar mai îndrăzni să se aventureze la suprafață, unde căldura ar spori dela o zi la alta și groaznicile fenomene pe care le-am descris s'ar produce cu o violență crescândă. Curând, mărilor ecuatoriale ar începe să fiarbă în clocote, ce-ar atinge înălțimea munților. Aerul ar deveni un fel de substanță electrică, sguduită de descărcări și străbătută de fulgere. Atmosfera ar suferi efectele unei atracții tot mai violente, care-ar îngreuna-o către un punct, în vreme ce în partea opusă a globului ar deveni din ce în ce mai rară. S'ar prea putea ca la un

moment dat atmosfera aceasta să fie sorbită de soare, ca de una din acele pompe care aspiră praf. În vreme ce prin cavele vor mai fi rămas câțiva oameni, cei dela suprafață vor fi pierit cu desăvârșire, în cursul celei de-a cincia și a șasea săptămână.

Când vaporii de apă nu vor mai ajunge să formeze un vâl protector în jurul pământului, atmosfera rarefiată ar lăsa arzătoare raze să treacă cu toată forța lor. Mările ar seca și poate că multe lucruri ciudate ascunse acolo dela începuturile creațiunii vor ieși la iveală, pentru un scurt timp, mai înainte de-a fi prefăcută în cenușă.

În zona toridă corpurile ar începe să se topească. La o temperatură de 112 grade, sulful ar

ieși la suprafață și-ar începe să emane gaze otrăvitoare. Oamenii adăpostiți prin subterane ar fi acum morți și trupurile lor uscate ca mumiile mormintelor egiptene.

De aci, catastrofa va lua, de la un moment la altul, proporții tot mai gigantice. Viața va fi dispărut cu totul în momentul când pământul a ajuns în orbita lui Mercur — adică la vre-o 58.000.000 kilometri de soare.

Pe la 45.000.000 de kilometri dela punctul de unde pământul și-a început rostogolirea, soarele, dac'ar mai exista ochi cari să-l vadă ar apărea de șapte, opt ori mai mare decât acum. Oceanele secate ar fi niște bazine de noroi răcopt, pe fundul cărora epavele de metal ale vaselor naufragiate ar apărea înroși-

te, ca într'un furnal. La acea epocă globul nostru va fi devenit un fel de sferă metalică, cu întreaga suprafață în stare de topire. Atmosfera va fi dispărut. Mai înainte de-a fi atins suprafața soarelui, pământul se va topi și va exploda și când va veni în cele din urmă în contact cu corpul care-l atrage, nu va fi decât o masă de gaze arzând.

Întâlnirea celor două corpuri va da loc unei noi explozii de o căldură, egală cu cea pe care ar da-o o masă arzândă de carbuni, de vre-o mie șase sute de ori cât pământul, sau cu căldura pe care o dă acum soarele în decurs de 95 de ani.

În numărul viitor vom căuta să vedem ce s'ar întâmpla dacă pământul și-ar accelera actualele mișcări.

RT

LUCA P. NICULESCU

De sărbători prețuri noi în TOATE RAIOANELE

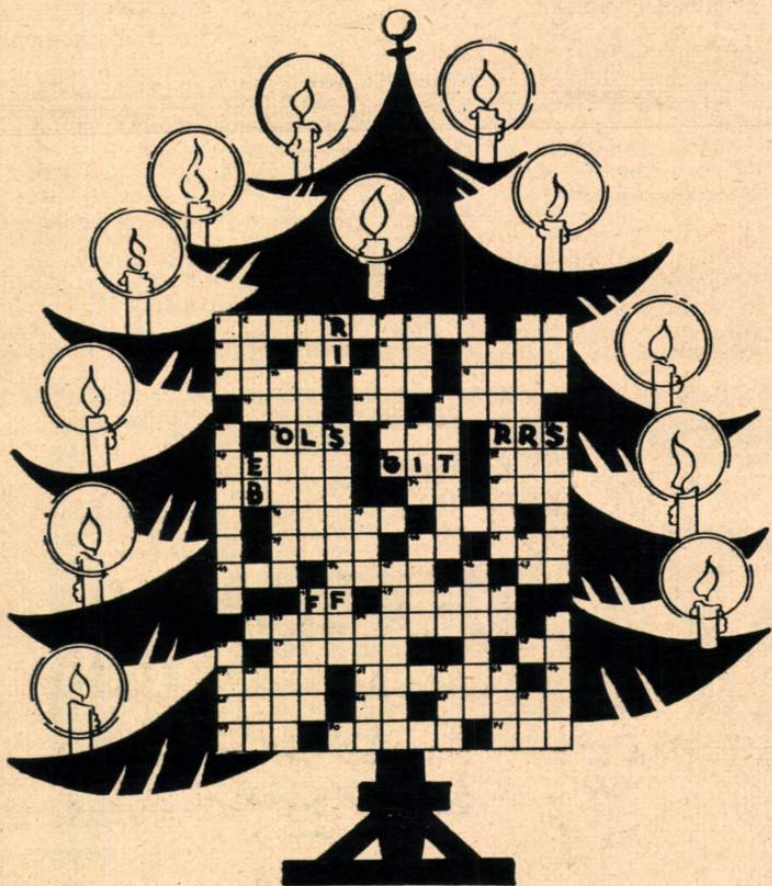
Pretutindenî prețurile au scăzut, noi însă le reducem
înaintea celorlalți și rămâne în tradiția întreprinderii
noastre de a oferi întotdeauna aceleași calități su-
perioare Pentru sărbători am recalculat din nou
prețurile pentru fiecare articol în parte, astfel că
veți profita de reduceri ca nu au fost cunoscute
până azi pe piață

<p>Pânză naturală Lei 15.— mtr.</p> <p>Ștern frances Lei 20.— mtr.</p> <p>Talie „Suisse” 200 cm. Lei 100.— mtr.</p> <p>Paplin pentru igerie Lei 48.— mtr.</p> <p>Pichei Normandie Lei 25.— mtr.</p> <p>Berchet „Groenland” Lei 35.— mtr.</p> <p>Flanel „Sinele” Lei 42.— mtr.</p> <p>Velours imprimă Lei 72.— mtr.</p> <p>Stofe fantezii Lei 42.— mtr.</p>	<p>Crape de Chine. Lei 68.— mtr.</p> <p>Balliste „Schroll” Lei 15.— buc.</p> <p>Ciorapi bărbătești Lei 11.— per.</p> <p>Ciorapi de doamne Lei 16.— per.</p> <p>Chiloși de doamne Lei 25.— per.</p> <p>Cravate moderne Lei 55.— buc.</p> <p>Pulovera moderne Lei 72.— buc.</p> <p>Bascuti franceze Lei 25.— buc.</p> <p>Pături cămilă Lei 315.— buc.</p>
---	--

PaginaJOCURILOR

Din traista lui Moș Crăciun

ORIZONTAL: 1) Nomadul secular cu plute de vată și picioarele de oțel; umblă pe acoperșuri. 8) Eu, când eram în Franța. 10) Ține (darul de Crăciun). 11) Credincioșii lui Moș Crăciun. 12) Fost-a fost de mult o dată! 13) Ca Niculescu în fața lui Camerman (!) 15) Ceeace avea Fatty, dacă n'avea cap și suflet. 17) „Salutare”, Moș Crăciun! 18) Ceeace mama soacră n'o să facă niciodată. 19) Azi la trecut. 20) Nota redactorului. 21) Il dorește orice orfan de Crăciun. 25) Apuc. 29) Dă-o înapoi. 32) D-l Mihalache o să primească o cămașă articulată. 33) Ca să poată ieși „proba” întoarceți-o! 34) ... iubesc, Moș Crăciun. 35) Deși e plăcută și „trăsurica” asta, aș prefera o limuzină! 36) Ca ea o fi rămas d-l Vaida, după pierderea partizanilor. 38) Cum era Xantipa (sărmanul Socrate). 39) Ceeace-și dau și domniile Miniștrii, când sunt la putere. 40) Fier simbolic (!) 41) Ceeace e Moș Crăciun pentru... madame „Moș Crăciun” (!) 43) Cărpă. 44) Azi nu mai există decât „bunici” tinere, deși numele-i bătrân. 47) Notă muzicală. 49) De Crăciun d-l Cuza capătă măcar unul de ciocolată! 52) Astea le primim toți. 57) Tăiat în bucățele mici. 58) Oraș. 59) Și „Moș Crăciun” a început să fie așa sgârțit. 61) Lui Hitler bunul moșneag o să-i dăruiască unul frumos legat! 64) Noroiu. 65) A devia dela drumul drept. 66) „Eterna măsură”... 67) Ome-nească. 69) I se încurcă fiecare. 70) A pierdut nopți albe și a căpătat la 30 de ani chelie! 71) Se spune că'n noaptea Anului Nou se deschide.

VERTICAL: 1) Legendă. 2) Au? 3) Timpul când Moș Cră-

ciun ne lăsa daruri în pantofi. 5) Il va căpăta d. George Brătianu. 6) Zile anumite la Romani 7) „Moș Crăciun” o va căpăta, în dar, dela croitoreasa lui madame „Moș Crăciun”! 8) Obiect de joacă (art.) 9) Pleacă. 14) Măncare. 16) Iar dragul Vaida va primi câteva sticle din astea pentru depozitul d-sale de ... calcar! 17) Cel nou se apropie. 21) Dacă n'o să aibă, în schimb o s'o vizeze d-l Lupu. 22) Servietă de cerșetor. 24) Iată ceva ce n'o să capete nici un senator. 26) M'am dus! 28) D-l Iorga îi va primi în dar ca amintire dela școlari. 37) Trage la masea. 40) Marcă de automobil. 42) Pe el îl va căuta Diogene. 45) O s'o capete de Crăciun d. Titulescu (cântărețul în strune). 46) Origan sau „tulefleur”... 48) Bune pentru nunți și înmormântări. 50) Incepi să răzi. 51) 47 Orizontal. 53) Vârsta palindromică. 54) Guturaiu. 55) Dem. Dobrescu. 56) Aș vrea să mi-i aducă „Moș Crăciun” plini cu bani. 60) Bine înțeles, că d. Argetoianu îl va primi tot în vis (a intrat și el în conversiune). 62) Amu s'a încurcat. 63) Face parte din cotco... (?) 68) — am dus!

SONIA CAMERMAN

Problema II-a: „Enigmă”

Un capriciu într'un cuprins

Impreună au făcut
Un oraș, au prea întins,
Unde, cel ce s'a născut
Azi, a copilărit cuminte...
Cu două mii ani înainte.

CICI POPESCU

Dobriceni

Deslegătorii jocurilor din Realitatea Ilustrată Nr. 358

AU DESLEGAT TOATE JOCURILE:

Liza Silberman, Loco: Constantin M. Constantin, Aiud: Gabor Gh. Buzău; Al. N. Vasilescu-Vasca, Loco; Dobrescu Nicolae, Loco; Patriciu N. Demetrescu, Slatina-Olt; Lazăr Wolnowsky-Ochiuri; O. Vergulescu, Loco: Dimitrie Ardeleanu și Irina Danicico, Pecica-Arad; Nicu N. Dumitrescu, Loco; Emil Stănilă; Turda; Zizel It.-colonel Bellu, Abrud; Tantiu Giurgescu, Loco; Nicu Slavici-Sîlnă Câmpina; Bya Slavici și Ella Cretulescu, Câmpina; Nicu Brebeanu-Nybrey, Câmpina; Hönig Saul-Oedip, Brăila; Alice V. R. Dâmboiu, Cluj; Fănică Oncete și Al. Cristescu, Dănești-Argeș; dr. Emilia F. Drăcea, Baziaș-Banat; Ilie T. Lupița Caracal; Mathilde Ruzel, Dărmănești-Bacău; Valentin Marinescu, Loco; Nămoloiu Azurina, Băneasa; Maria Russu, Sita-Buzăului-Brasov; Ionel I. Andreescu, Fetești-Ia/omita; Lenny Barbieru, Brasov; Daddy dr. Vladimir, Loco; Otto Reiss, Făgăraș; Valer Pop, Făgăraș; Melchisedec oze, Loco; Ellen Nedelcovici Loco; Cornelia M. Gordian, Loco; Constantin Teodor Cauci, Loco: D. Ghetu, Tecuci; Lisette Pilotti, Loco: Paul Davidovici, Vaslui; Gabriel Marinicu, Vaslui; M. Weiss, Focșani; Mihail Stegulescu-Doina, Loco; Boris Stănoiu Rusciuc-Bulgaria; Mircea Poenăreanu, Loco; Boaby Erdős, Gherla-Somes; Dan Titus Lochianu, Gherla-Somes; adn. locot. Munteanu Vasile, Cluj; Servius Tuilius, Loco; Cezar P. Scarlat, Loco; Eftimiu Tina, Iași; Du-duia Margareta din Arad; Anțisor M. Gregorian, Loco; Mesaros Vasile Reteag-Somes; Christofor Dan Samsonic, Iuliana; slt. Ciobanu V. Avram, Sibiu; I. Mitrescu, Lădești-Vâlcea; O. Vergulescu, Loco; Moscu Bril, Loco: Sever Militaru, Loco; Beatrice Marcus, Loco; Miron Indiv. C. a/ova; Stamate Ruffa Cernăuți; Belzebut Iscariotul, Loco; Corvin Mihăilescu, Chișinău; Sevelav Macedonsky Timișoara; Marcel Lazarovici, Ploesti; Constant Demetrescu, Craiova; Mircea Demetrescu, Craiova, slt. Demetru Marinescu, Oradea; Marian Cucu Loco; Andreescu Virgil, Loco; Cărbănicu Valentin, Loco; Sebastian Drăgoescu, Loco; Zoe It.-colonel Bellu, Abrud; Valentin Petcovici; Romanati: Lucia Dumitrescu, Loco; D. C. Maiorescu, Loco; Alice V. R. Dâmboiu Cluj; Agripina Tăros, Loco; Scatiu Marin, Loco; George Lesnea, Cernăuți; Franz Ettinger, Sibiu; Marin Musetescu, Loco; Poldy Schwartz, Satu-Mare; Răsela König, Constanta; Octavian Dobrescu, Loco; Luigi Belmuzzi, Loco; Starck Joseph, Loco; L. Mintzner, Loco.

AU DESLEGAT DOUA JOCURI:

Minerva și Nelly Moldovan, Crănești; Verona Marinescu, Slatina-Olt; Lucretia și Margareta Pallade Turmu-Măgurele; Maria Metax, Loco; Micara B. Ștefănescu, Loco; Suzi Iupceanu Loco; Nutzi Isupceanu, Loco; Rașela Topper, Constanta; I. Crivăț, Loco; Lotty dr. Rubin, Loco; C. Pardos, Loco; Tina Mihăilă, Craiova; Alice V. R. Dâmboiu, Cluj; Sizi Florian Loco; Christescu Pompiliu, Steierdorf-Avina-Ceracac; Taras Revita, Loco; Grisa Grünberg, Leova-Cahul; Marcela Florescu, Iași; Ausch Ernst, Cluj; George Nicolescu-Olt, Caracal; Stan Constantin Câmpina; Mărgăreanu Emil, Turda; Tanti Constantinescu-Vedea Slatina; St. Rădulescu-Bacău, Loc. Nellu Dănescu, Craiova; Lăzărescu Ioan, Loco; Pro'azzo Antonio, Loco; Sofia M. Racovitză, Budești-R.Sărat; Str. Gh. Ștefănescu Pitești; Tudor M. Popescu, Loco; Mircea Păunescu, Loco; T. Ghetu, Temelu; Neisclăit, Loco; Matei Crivineanu, Timișoara; Serezu Soodheim, Constanta; B. Lucig, Craiova; Annel Lebenstern, Chișinău; Nicolae Mi-

titelu, Loco; Eduard Marcus, Loco; Bébé Rădulescu, Arad; Sică Georgescu, Loco; Ionel Clement Schachman, Loco; Nicu N. Dumitrescu Loco; adm. locot. Munteanu Vasile, Cluj.

Numele premiaților

Premiul I, lei 200 în numerar rar d-lui CHRISTOFOR DAN SAMSONIC, Sulina.

Premiul II, un aparat fotografic „Agfa-Box” d-ra MIOARA B. ȘTEFĂNESCU, bul. Dacia 38, Loco.

PREMIUL III, un abonament pe 1 lună la „Realitatea Ilustrată” d. BOABY ERDŐS, Gherla-Somes.

Premiile se vor expedia în baza unei c. p. cu adresa exactă a câștigătorilor. Cei din Capitală se vor prezenta personal să-și ridice premiul.

Câștigătorii sunt rugați să-și trimeată și fotografiile.

RED.

POȘTA JOCURILOR

Raoul Christescu. „Afrodita” are o temă banalizată. Este de altfel, frumos lucrată și deaceea o reținem. Enigmele simple. Așteptăm altceva.

Victorița D. și Petrică D. Enigme?! Nu merge sau merge... oblong (!) la coș.

Paul Davidovici. Nu merge nici la voi nici în revistă!

Sergiu Grigorescu. Enigma a mai fost. Cărțile de vizită le vom trece revistei „Rebus”.

Ionel Borangic. Am dat scrisoarea dv. secției turism a „Realității”. Șarada se reține.

Valeriu Pop. 1) Oricâte cupoane. 2) Nu s'a răspuns la poșta jocurilor? 3) E de preferat în două plicuri diferite, puse într'un al treilea, care să fie trimis pe adresa unei reviste.

Ce „zice” stomacul Dv.

Dacă stomacul Dv. „zice” ceva, înseamnă că este mai mult sau mai puțin deranjat, căci nu trebuie să vă „simțiți” stomacul.

Dacă simțiți că acest organ există, prin unul din simptomele următoare, este că aveți nevoie de MAGNESIA BISURATA. Gaze, acrieli, răgâieli, bila care se urcă, o respirație „indiscretă” migrene, insomnie, toate aceste simptome ușoare, cari dispar în puțin timp, pot, dacă sunt neglijate, deveni cronice și să necesite lungi îngrijiri. O jumătate linguriță cu Magnesia Bisurata în puțină apă și vă va ușura imediat și vă va permite de a mânca după cum doriți fără teamă de dureri digestive.

De vânzare la toate farmaciile și drogueriile cu prețul de lei 75. Flaconul mic, sau format mare economic lei 110.

DOAMNELORI Pentru Ingrijirea Tenului D-voastră, consultați specialistă diplomată din Paris și Viena, la Coaforul François, strada Edgard Quinet 7. Vopsitul părului și Ondulațiuni permanente, ireproșabile.

UN RĂSPUNS POTRIVIT

Când Eugen d'Albert — celebrul autor al operei „Tiefland”, și totdeodată un remarcabil pianist — era încă pe la începuturile carierei sale, avea de suferit multe neajunsuri de pe urma unui critic berlinez.

Acesta, un oarecare doctor X, era în plus și un autor de comedii.

La o serată, în lumea bună, amfitrionul a comis greșala de a-i invita pe amândoi. Muzicianul s'a prezentat într-o atitudine potrivită. Criticul însă nu. În momentul, în care artistul compozitor se așezase tocmai la pian și începu să cânte una din compozițiile proprii, criticul îndrăzni să râdă.

Atunci, d'Albert se ridică și în fața auditoriului, care asculta cu răsuflarea întreruptă, strigă:

„Domnule doctor, vă rog să nu râdeți de muzica mea. Nici eu nu râd de comediiile dv.”

LA FOST ODATA

Franz Liszt, ajuns în culmea gloriei sale, așa cum rareori ajunge un artist în viață, a fost invitat de Țarul Rusiei să execute la pian compozițiile sale, înaintea Curții Imperiale din Petersburg.

Liszt sosește, cântă și în mijlocul unei bucați se întrerupe brusc.

Un rege străin se distra în timpul concertului, stând de vorbă cu un mare duce asupra ultimei vânători.

„Dece nu continuați să cântați”, izbucni enervat maestrul de ceremonie, contrariat de această scenă.

„Când Majestățile vorbesc” — răspunse Liszt liniștit — „supușii trebuie să tacă”.

Monarhul vizat zâmbi, căscă jenat și încetă definitiv de a mai vorbi.

Concertul continuă apoi. Dar la sfârșitul primei bucați, Liszt primi o scrisoare voluminoasă, care cuprindea onorariul regesc convenit de 10.000 de ruble, precum și invitația de a părăsi cât mai discret cercul auditorilor.

Acesta era răspunsul țarului. Dar și Liszt mai avea un cuvânt de spus:

„Și cel din urmă a fost și cel mai bun”.

Un lacheu îi ajuta lui Liszt să-și îmbrace paltonul în garderobă. Artistul scoase din buzunarul vestei cele 10.000 de ruble și le oferi cu vârful degetelor lacheului, ca bacșiș...

LA ANTICAR

— Domnule, spune clientul simandicos, aș vrea să cumpăr un lucru mai de preț. Este un dar însemnat pe care vreau să-l fac acum cu prilejul sărbătorilor.

Colecționarul de antichități își plimbă clientul prin tot magazinul și se opri în fața unui vas:

— Luați vasul acesta... este o piesă care datează de acum 2000 de ani!

— Ce domnule, îți bați joc de mine?

— Vai de mine, se poate, dar vă pot dovedi...

— Cum o să-mi dovedești Domnule? În ce am suntem noi acum?

— În 1933, răspunse anticarul cu nedumerire.

— Păi atunci dacă suntem abia în 1933 cum vrei ca vasul să fie de 2000 de ani?

PRETENȚIOS

La un magazin de librărie se prezintă un domn, cerând un glob pământesc pentru studiul geografiei.

Vănzătorul: — Cât de mare să fie globul?

Clientul: — De, știu eu, cam... în mărime naturală.

IN PERSOANA

— „Și zici că nuvela e originală? E scrisă într'adevăr de d-ta?”

— „Da, desigur, domnule redactor.”

— Dumnezeule, n'aș fi crezut niciodată să trăiesc ziua în care să cunosc în persoană pe Maupassant.”

NORMA SIGURA

Cerșetorul se'ntoarce disperat spre ușă, după ce încercase zadarnic să indușeze pe bogătaș.

— „Stai! Îi spuse acesta,

vreau să-ți mai dau o șansă. Dacă ghicești care din cei doi ochi ai mei este artificial, atunci te ajut. Hai, spune-mi, cel drept sau cel stâng?”

— „Cel drept, răspunse cerșetorul, fără șovăială”.

— „Exact, cum ai ghicit?”

— „Când am povestit mizeria mea am văzut în ochiul dv. drept o lacrimă de milă”.

Realitatea Ilustrată

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Apare săptămânal. 10 lei exempl.

6 luni . . . . . Lei 200

3 luni . . . . . Lei 100

1 an . . . . . Lei 400

Specialitățile noastre sunt indispensabile oricărei bune gospodine.

- Conserve de carne și legume**
  - Costițe de purcel pe fasole
  - Limbă cu sos tomat cu măsline
  - Mușchi cu sos de vin
  - Epure cu măsline
- Conserve de pește**
  - Zacusca cutii rotunde 250 gr.
  - Marinată de nișetru 400 gr.
- Conserve de post**
  - Pâtăgele vinete împănate
  - Pâtăgele roșii umplute
  - Ghiveci călugăresc
  - Ardei umpluți cu orez
- Conserve de legume**
  - Mazăre boabe regale
  - Fasole verde
  - Sparanghel
  - Dovleci
  - Vinete
  - Bulion
  - Bame

Conservele GRIVITA

Aveți invitați la masă...

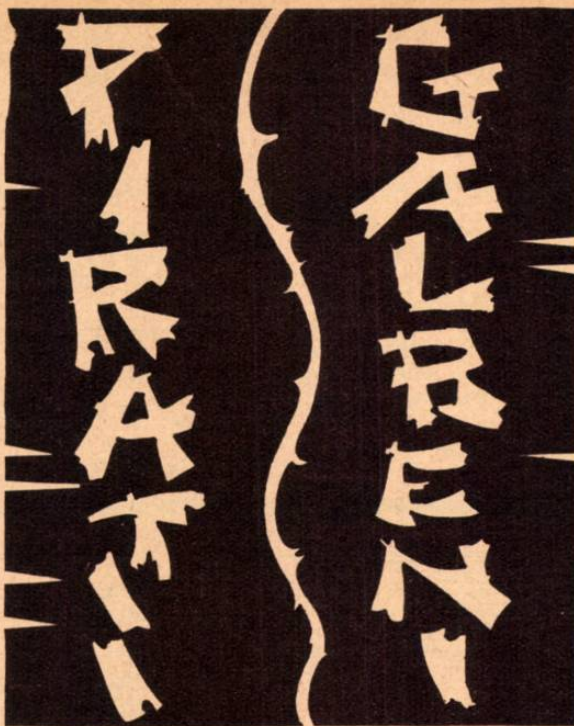
În câteva minute puteți prepara cele mai delicioase mâncăruri grație conservelor „Grivita”. Mâncându-le veți avea impresia că sunt serviți cu legumele cele mai proaspete de sezon, cu carnea cea mai fragdă, cu compoturile cele mai alese.

Nu există magazin de coloniale bine asortat fără Conserve „GRIVITA”.

Cum operează bandiții chinezi. Ei sunt executați în piața publică în văzul mulțimii.

BANDITISMUL și pirateria sunt două... profesii mult căutate în China. Bandiții și pirații, la drept vorbind, urmăresc același scop comun: răpirea indivizilor cu stare pentru ca apoi să poată obține răscumpărări prețioase de pe urma liberării lor. Acești răscolitori ai mărilor, mai sunt favorizați și de conformațiunea accidentată a coastelor mării Galbene care abundă în insulețe, stânci, ascunzișuri și bazine fortificate de natură. Din când în când, autoritățile europene și japoneze organizează adevărate expediții de exterminare a răufăcătorilor și, aceste vânători se încheie mai totdeauna printr'un spectacol public, pe vreuna din piețe, cu exhibiția a treizeci sau patruzeci de capete ce se leagă în vânt, iar apoi sunt expuse populației, drept „lecție” în niște cuști macabre. Lecție? Dacă chinezii ar avea teamă de moarte! Dimpotrivă, ei se duc la supliciul extrem cu o nepăsare de necrezut pentru noi occidentali.

imbarcară pe piroscaful japonez *Osciun Maru*, care avea pe bord o mie de refugiați, cu destinația Dairen. Nimeni nu și-ar fi închipuit că cei douăzeci și patru de nobili, cari vorbeau limbile chineză, japoneză, engleză și franceză erau de fapt niște pirați sângeroși. Dar când vaporul ajunse la înălțimea unui loc vestit pentru cuiburile de jefuitori, onești burghezi scoaseră armele, împresurară ofiterii și echipagiul și, legându-i pe toți, i-au aruncat în magazinele din fundul vasului. După aceia, pirații conduși de un tânăr elegant — pe semne căpetenia lor — începură să percheziționeze bagajele refugiaților, adunând o pradă bogată de bijuterii și bani. Când apoi se ivi la orizont un fum suspect, ei încetară jaful, făcând un semnal și numai decât fură ajunși de o corabie care-i luă pe bord. La venirea canonierei, nu mai era nimic de făcut!...

Flota engleză și cea niponică și-au dat mâna ca să coopereze laolaltă pentru stăpînirea pirateriei. Astfel, cu prilejul ultimei apariții a hoților de mare, două vase au capturat în apropiere de coasta Pan Scian piroscaful englez *Nanciang*, făcând prizonieri trei englezi despre cari am vorbit mai sus. Corăbiile japoneze au izbutit să descopere numai decât că răufăcătorii și ostatecii se aflau într'un ascunziș unde li era cu neputință de pătruns, adică în regiunea mlăștinoasă din Panshan. Atunci se deslănțui o ofensivă în toată regula în cursul căreia căzură douăzeci de pirați, iar șapte dintre corăbiile bandei au fost incendiate. Totuși, câțiva delincvenți au reușit să scape împreună cu ostatecii lor, dar în cele din urmă, fiind descoperiți, și-au ispășit nelegiuirea în piața din New-Chang...

Refugiul piraților galbeni

Ultima ispravă a piraților s'a petrecut pe fluviul Liao, cu prilejul căreia au căzut în mâinile poliției autorii răpirei englezilor Blue, Johnson și Hargrave. Delicvenții au fost judecați în public, pe piața din New-Chang.

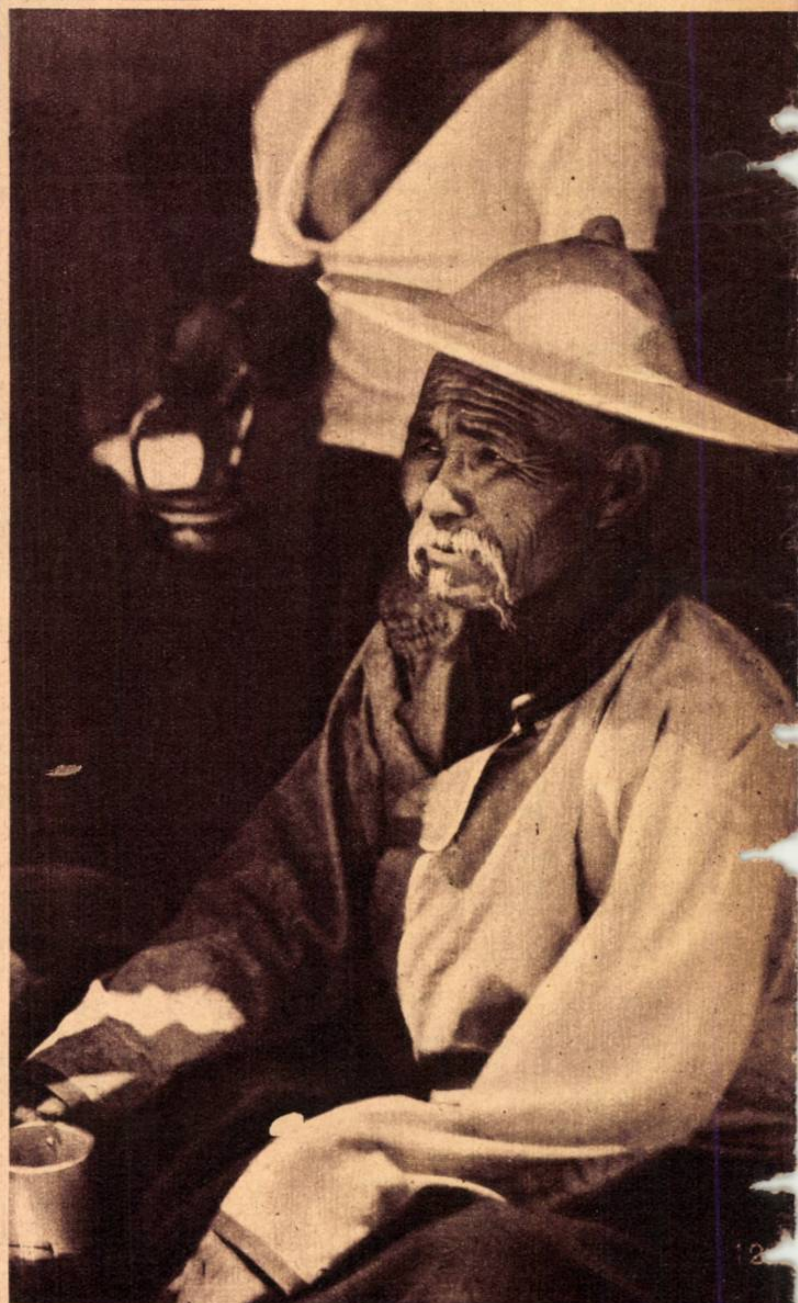
Una din isprăvile cele mai aventuroase ale piraților galbeni a fost capturarea piroscafului norvegian *Prominent*, care abia eșise din rada portului Hong-Kong și se îndrepta spre Saigon. De obicei, sistemul piraților chinezi este acela de a se strecura pe bordul vapoarelor și să apară în momentul prielnic spre a pune mâna pe prada știută, cu orice preț. De rândul acela, *clandestinii galbeni*, în număr de 14, de cum se văzură ajunși în preajma insulelor Paracel, năvăliră cu armele în mâini, punând stăpânire pe vapor și jefuindu-l, în vreme ce câțiva dintr'înșii îndreptau prora spre Golful de Brias, unde li era ascunzătoarea. Comandantul lui *Prominent*, avusese vreme să lanseze câteva mesagii cari fură interceptate de un vapor britanic ce porni într'ajutor și, în Baia de Brias, descărcă trei lovituri de tun pe urmele piraților, tocmai când aceștia debarcau. Dar ajutoarele venite trebuiră să-și interupă focul, de oarece în șalupa țintită se afla și comandantul împreună cu secundul, luați ca ostateci. O canonieră sosită în grabă dela Hong-Kong debarcă

chiar în mijlocul golfului, dar toate cercetările întreprinse au fost zadarnice: pirații dispăruseră în chip misterios. Găsiră numai prizonieri legați de un copac, pe țarm, și răniți...

Într'o altă zi, în golful Pecili, douăzeci și patru de călători, cu înfățișarea unor burghezi pașnici, se

Prin locuri neumblate

Unul din cei mai temuți pirați

Înșirând toate aceste acte de piraterie, să nu se creadă, cumva, că ele sunt conduse numai de oameni din rasa galbenă. În multe cazuri, comanda unor asemenea îndeletniciri mârșave este în mâna aventurierilor albi, lipsiți de orice scrupule. De pildă, vaporul chinez *Chen Gan* a fost capturat în largul mării Taku, de către o bandă condusă de trei germani și un suedez, cari totuși au căzut repede în mâinile poliției, deoarece corabia lor se împotmolise lângă Dairen. Aceștia masacrase întreg echipajul lui *Chen Gan*, între cari și pe soția căpitanului, iar corpurile le aruncase în mare.

Când vapoarele de călători au nenorocul să eșueze în vre-o zonă aproape pustie, sunt asaltate ca din pământ, de cete de jefuitori cari năvălesc asupra-le însetați de pradă și sânge. Un astfel de sfârșit a avut un vapor englez împotmolit lângă Macas. În cursul jafului, au fost asasinați doi englezi și numeroși marinari de culoare.

Cea mai proaspătă tâlhărie a piraților galbeni, a fost atacul dat piroscifului francez *Comandante Henri Rivière*, între Hong-Kong și Hoi-How. Pirații prădară pasagerii, răbindu-l pe comandant, luară ca ostateci șase chinezi bogați și apoi debarcară nestingheriți la punctul Chi-Lang.

Firește, isprava aceasta e preludiul unei noi ofensive, după care pirați chinezi vor reapare, numeroși ca furnicile, porniți cu mai multă râvnă să-și continue jafurile, răscolitori neobișniți ai mărilor ispititoare...

G. R.

EAU SALLES

REDĂ PĂRULUI ALB SAU CĂRUNT
CULOAREA DE MAI ÎNAINTE

Pentru nuanțe închise } INSTANTANEE
CEREȚI CUTIA

Pentru nuanțe deschise } PROGRESSIVE
CEREȚI CUTIA

SUCESUL

ASIGURAT PRIN 80 de ANI de ÎNTREBUINȚARE
ÎN FRANȚA

Reputație mondială

Cel mai frumos dar de
„Anul Nou“:

un abonament la

„REALITATEA ILUSTRATĂ“
revista pentru toți

Doamnă,

Veniți la noi, și vă veți convinge Doam.
nă, că în toate raioanele noastre puteți găsi
cele mai fermecătoare și practice cadouri.
Întâlde-auna complect asortat cu ulli-
mele noutăți: Pânzeturi, chiffoane, stoffe,
mălășuri, creioane, perdele de rețea, stori,
covoare, preșuri, dantele, ciorapi, articole
de mercerie etc. - într'un cuvânt tot ce pre-
tinde gospodăria, reputația magazinului
nostru este cea mai bună garanție că, ca-
litățile și prețurile sunt neîntrecute.
Deci și Dv. Doamnă puteți acorda
încrederea Dv. magazinului nostru
de mare confiență:

**LA VULTURUL DE MARE
CU PESTELE ÎN GHIARE**

Theodor Atanasiu & Co

STR. BAZAÇA 1

STR. CAROL 76 · 78 · 80 · 82

STR. HALELOR 2

CITIȚI „ADEVERUL LITERAR“

Barbările MULTIMII

Cum sunt linșați oamenii în Statele Unite

LEGEA judecătorului Lynch trăiește iarăși un oribil sfert de oră de celebritate. Populația, întărită de dese și sângeroasele isprăvi ale „Kidnapping-ilor”, precum și de nepuțința poliției, a căutat — așa afirmă Guvernatorul Californiei — să dea o lecție răpitorilor și magistraturei indolente.

La San José, în California, doi bandiți cari răpiseră și asasinaseră pe tânărul milionar Broocke Hart, au fost scoși cu forța din închisoare, de către o întreagă populație infuriată, torturați, spânzurați și apoi arși. Nemernicii în cauză, nu erau însă bandiți de meserie. Ne având ocupație, într-o bună zi l-au răpit pe băiat, sperând astfel să capete o sumă însemnată, drept răscumpărare, dar temându-se ca tânărul să nu fugă și să-i denunțe, l-au asasinat cu cea mai mare răceală și cruzime.

Scena impresionantă a crimei a fost chiar filmată de către un editor mexican, cu colaborarea poliției care a reconstituit această dramă cumplită având ca protagoniști chiar pe cei doi bandiți. Lumea, aflând că ei mărturisesc fără nici o sfială sau remușcare nelegiuirea făptuită, a rupt cordoanele poliștilor, a pus stăpânire pe cei doi vinovați și, desbrăcându-i la

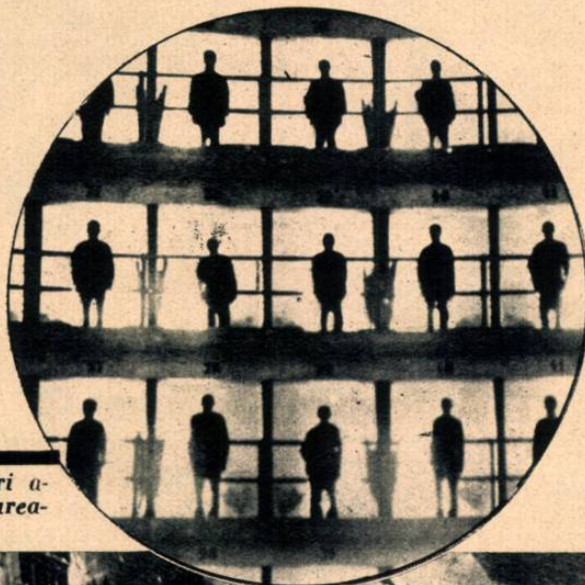
Legea lui Lynch a avut întâiele ei aplicări către sfârșitul războiului de succesiune, când albi — mai cu seamă cei din Sud — nu puteau să ierte negrilor liberarea lor din sclavie și-i priveau pe foștii sclavi cu multă dușmănie și dispreț. Această ură de rasă, a costat dela 1882 până la 1927 cinci mii de victime torturate, ciopârțite sau arse. Exact până la 1927, au fost linșate numai în Statele Unite, 4950 de persoane, dintre cari 3513 de rasă neagră. Nouăzeci și două din victime erau femei, iar șaisprezece albe.

Technica linșării a fost până astăzi descrisă în de-ajuns de ziare și ceremoniile variază prea puțin una dela alta. Baza, este totdeauna funia spânzurătoare improvizată ad-hoc, sau focul. Toate acestea erau încă de conceput în vremurile de demult; dar dacă ne gândim că în ultimii cincisprezece ani, mai precis dela 1918 până la 1933, au fost linșate în Statele Unite peste 50 de persoane, dintre cari vreo patruzeci de albi (niște bieți emigranți polonezi, mexicani, etc.) — ne îngrozim.

Recrudescența linșajului după războiu, izvorește mai cu seamă dintr-o cauză economică, deoarece negrii de la Sud au început să se îndrepte spre Nord, unde industriile duc lipsa mâinei de lucru albă.

În scurgerea a zece ani din urmă, America de Nord numără peste un milion de negri imigrați...

H. G. W.

Vedere asupra unei închisori americane. În umbră se conturează siluetele deținuților

Mulțimea repezindu-se să linșeze pe deținuți.

piele, i-a supus la cele mai grozave chinuri, după care, stropindu-i cu gaz, i-a spânzurat de un copac unde au ars ca două făclii...

Neprevăderea de a pedepsi pe autorii linșării dela San José, a dat în curând roadele ei triste. În noaptea următoare, la San José del Missouri, mulțimea luând cu asalt închisoarea locală, îl scotea pe negrul Lloyd Warner, un tânăr în vârstă de nouăsprezece ani, acuzat de violență împotriva unei femei albe, căruia i s'a rezervat aceiași soartă ca și celor doi bandiți.

Această continuă înmulțire a actelor de linșaj a stârnit o campanie inversunată în presă, care s'a grăbit să condamne cu toată energia asemenea sisteme neomenești și medievale. La rândul ei, și poliția ca să dea exemplu a abătut o adevărată stare de asediu asupra orașului Princess Anne, pentru a-i prinde pe vinovații asupra linșării ce avusese loc în luna trecută. Totuși, patru acuzați au fost achitați și puși în libertate, din lipsa de dovezi, iar publicul i-a dus acasă în triumf, în vreme ce unii mai întărâtați, îl căutau peste tot locul pe avocatul care făcuse ancheta cu intenția nu tocmai curată... de a-l sărbători.

În răstimp, președintele Roosevelt a dat dispozițiuni strașnice împotriva tuturor acelor cari se dedau la acte de linșaj, precum și a acelor cari îi încurajează, ordonând chiar să se redeschidă unele procese.

Într-adevăr, la Greenville, lumea care încerca să libereze pe autorii linșării unui negru bătrân, de șaptezeci și trei de ani, a fost respinsă în mod sângeros de către trupele polițienești.

Un roman de succes

„CALEA VACAREȘTI” — puternicul roman al scriitorului I. PELTZ — apărut în editura „Cultura Națională” obține un răsunător succes de librărie.

Cartea, în două volume complete, impresionează până la lacrimi; personagiile sunt frământate de pasiuni și drame neîntâlnite aiurea, dragostea, viața și moartea în „CALEA VACAREȘTI” au găsit în autor pe cel mai potrivit dintre scriitorii noștri să le evoce.

Romanul se citește cu un interes care crește dela pagină la pagină.

POUDRE LAXATIVE DE VICHY du D' Souligoux

Laxativă, agreabilă, ușoară de luat, dă rezultate sigure. O linguriță luată în jumătate de pahar de apă seara la culcare, provoacă dimineața la sculare, fără colici nici diaree, efectul așteptat.

Cereți numai flaconul în ambalaj original

Devânzare la toate farmaciile și drogeriile
1, Quai Aulagnier — ASNIÈRES — PARIS

CITIȚI „MAGAZINUL”

Dragoste

in

IN FRANȚA

DRAGOSTEA și principiile morale legate de ea, sunt în Franța altfel decât în Anglia sau America? Anglo-Saxonii au nutrit multă vreme această părere.

Atitudinea francezului față de dragoste, displacea contemporanilor Reginei Victoria. Pe la 1880, romanul francez, cu scoarțele galbene, era în ochii lor una din porțile iadului, iar englezul dela 1900 pronunța încă cuvântul „Montmartre” cu un naiv și ciudat amestec de invidie și dezaprobare. Această dezaprobare, natural, îi irita pe francezi și mulți dintre ei credeau că nu era decât o ipocrizie. Erau însă greșiți, cum greșiți erau și englezii crezându-i pe francezi atât de impuri și de desfrânați. Adevărul e că dorințele oamenilor sunt aproape aceleași în toate timpurile și în toate locurile și că în medii de egală civilizație, bărbații și femeile încearcă să-și satisfacă instinctele aproape în același mod.

Diferența esențială rezidă în *atitudinea spiritului față de trup*. Aceste reacții rămân aproape neschimbate; ceea ce variază mult e însă ideea pe care omul și-o face despre ele. În unele țări și în unele epoci, divorțul dintre acțiune și gândire e aproape complet. Astfel a fost cazul puritanului.

Puritanul nu era un ipocrit. El n'a vrut să se cunoască și nu s'a cunoscut. A refuzat gândurile neplăcute în subconștient și, de bună credință, le-a pierdut din vedere, întocmai ca acel domn Gladstone, care plimbându-se într-o Duminică cu trăsura, spunea prietenului său că e păcat să întrebuințezi vre-un vehicul în această zi de odihnă.

Puritanul și-a asumat cu plăcere misiunea de păzitor al fratelui său și mai cu seamă, de păzitor al fraților săi străini. Francezul pe de altă parte, n'a păzit pe nimeni, nici chiar propria-i inimă. Fiind în primul rând realist, el s'a mulțumit cu dănsul așa cum era. În cărțile sale, de la Balzac la Flaubert, de la Zola la Maupassant, francezul a descris diferite atitudini așa cum le-a văzut, fără să învaluiască faptele în așa negură sentimentală și poetică pe care Dickens o revarsă asupra tuturor personajilor sale.

Astfel, scriitorii francezi au ajuns să fie considerați cinici în țările anglo-saxone și poate că erau. Dar cinismul are o parte bună prin faptul că despoaie păcatul de prestigiul misterului. Prohibiția a creat mult mai mulți bețivi, decât vechile cântece „de chef”. E mult mai sănătos să vorbești deschis despre dragoste, decât să vizezi la ea în secret cu un penibil sentiment de culpabilitate.

Mai mult, chiar în țările anglo-saxone acest sentiment de vină, această prohibiție sexuală, e pentru mulți ceva perimat. Freud a eliberat mii de persoane, pe care această stare de lucruri le înnebuna, dându-le posibilitatea să discute asupra celor mai penibile chestiuni, într'un limbaj savant și grav. El a creat astfel, din acest punct de vedere, o apropiere între latini și anglo-saxoni; influența sa a fost mai mare în țările protestante decât în cele catolice, pentru că în acestea din urmă, rolul psihanalistului îl joacă de mult duhovnicul.

Astăzi, în imensa grupă a națiunilor ce se împărtășesc de ceea ce se numește „civilizație occidentală” oamenii, cu toate diferențele de climat, tradiție și rasă, sunt la fel în mai toate elementele lor esențiale. Dacă traducem o poveste de dragoste scrisă de un romanțier englez de după război (spre exemplu Rosamund Lehmann sau Margaret Kennedy) tinerele franțuzoaice care o citesc nu mai au impresia că li se vorbește despre locuitorii altei planete. Dimpotrivă, ele își vor găsi aci propriile lor emoții, propriile lor necazuri și bucurii.

Din punctul de vedere al dragostei, generațiile diferă mult mai mult decât națiunile. Generația care a atins adolescența între 1914 și 1925 își are caracteristicile sale proprii, indiferent

ale singuri tovarășul, și numai dau prea mare importanță sfatului unei generații, ale cărei greșeli le-au văzut. Dăta, altădată baza căsătoriei franceze, face loc frumuseții, prieteniei înnoate prin sporturi. E aceasta un bine? Este un rău? Puțin importă. E un fapt — sunt inevitabilele urmări ale unei transformări sociale.

Adăugați acum la cauzele economice contagiunea exemplului venite din alte țări. Cinematograful, romanele traduse și revistele ilustrate au dus imaginea vieții americane chiar în cele mai mici orașe ale lumii. Imitația este o mare forță.

Amorul la cei din Constantinopol, Alexandria, Colonia Capului, sau din Bayonne, e mult transformată de filmele Hollywoodului și de romanele Parisului. Lumea politică nu pare să găsească pe această planetă unitatea la care aspiră; lumea morală însă, fără s'o caute, tinde către o oarecare uniformitate.

Dar printre atâtea asemănări, rămân totuși, câteva diferențe. Să încercăm a le determina. Din ce punct de vedere surprinde încă tradiția franceză a dragostei, pe un anglo-saxon?

Un englez sau un american este, cred, surprins de locul pe care francezul îl dă dragostei, în discuțiile și în preocupările sale. Autorul acestui articol își aduce tocmai aminte că a scris odată un roman, în care eroul, de o gelozie morbidă, pe femeia pe care o iubea, nu mai vorbit de altceva decât de patima sa; o analiza, o descria, își puna tot felul de întrebări și tortura chiar pe femei cu interminabile întrebări.

Impresia cititorilor francezi a fost în genere că romanul conținea mult adevăr. Reacția cititorilor englezi n'a fost însă tocmai favorabilă. „Oare eroul cela nu s'ar mai putea gândi și la altceva?” au obiectat ei. „Nu are vre-un sport, vre-o ocupație sau ocazia de-a face o călătorie?” Cam același lucru au spus și americanii: „Dar nu e îndeajuns de preocupat de afacerile sale pentru a uita această morbidă idee?” Ii irita grozav faptul că un om putea da atâta loc în viața sa unei pasiuni, în legătură cu dragostea.

Inseamnă aceasta că pasiunile sunt mai viguroase în Franța decât în Anglia? Dimpotrivă, Stendhal susținea că Anglia e cu mult mai pătimășă decât Franța și cred că avea dreptate.

de țara în care trăiește. Luați spre exemplu personajii ca cele ale lui André Gide din „Les monnaieurs”, un roman francez; ca ale lui Thomas Mann din „Montagne Magique” un roman german; sau ca ale lui Moravia din „Indiferenții”, un roman italian, și comparați-le cu personajii ca ale englezului Aldous Huxley, sau ale americanului Ernest Hemingway și veți vedea că toate au pentru dragoste același limbaj.

Știu prea bine că aceste romane nu descriu decât niște minorități intelectuale, dar e de remarcat faptul că aceste minorități din diferite țări, sunt identice. Un tânăr englez din 1930 seamănă mai mult, prin ideile pe care le are despre dragoste, cu un francez din aceeași perioadă, decât cu un englez de pe vremea lui Dickens, sau chiar a lui Hardy.

Care sunt cauzele acestei internaționale nivelări de atitudini? Aceasta se explică în primul rând prin identitatea situațiilor economice. Înainte de război, moralistii englezi vorbeau cu mirare și dezaprobare, de ceea ce în Franța se numește un „mariage de raison”, care era adesea o căsătorie pentru bani, aranjată de către părinți și nu din inițiativa tinerei perechi. Observ că aceste căsătorii erau foarte frecvente în burghezimea franceză și luau de obiceiul întorsături destul de fericite. Tinerețea, instinctul și viața în comun, făceau minuni. Dar acum, cert e că fără a fi dispărut completamente, „mariage-ul de raison” tinde să fie înlocuit în Franța — cum de mult a fost înlocuit în țările anglo-saxone — de către libera alegere a două ființe, pe care întâmplarea le-a făcut să se întâlnească.

De ce această evoluție? În mare parte pentru că ideea de-a forma, de-a pune în siguranță o avere și de-a prevedea viitorul financiar al unei perechi, este una care, chiar în Franța, această țară prudentă și econoamă, a încetat a mai fi curentă, în 1933. Am văzut atâtea fluctuații, atâtea prăbușiri, încât vechea noastră înțelepciune e cu totul dezorientată.

Tinerii duc acum o viață cu mult mai liberă decât înainte; ajung să se cunoască mai ușor; își

Chiar în vremea reginei Victoria, dragostea, chiar cea „vinovată”, juca în Anglia un rol tot atât de mare ca și în Franța. Dacă vă îndoiiți, citiți memoriile epocii, sau, pentru perioada următoare, romanul „The Edwardians” de Victoria Sackville-West.

O doamnă bătrână, din epoca edwardiană îmi spunea următoarele:

„Diferența constă în aceea că noi trăiam poate viața eroinelor lui Maupassant, dar vorbiam foarte puțin despre ea. Eram discrete; dumneavoastră francezii trăiați în piață.

În piață? Nu... Dar într'un salon unde fiecare simțimânt era imediat revelat, cântărit și discutat. Trebuie să vă amintiți că secole de-a rândul francezii au avut obiceiul de-a se aduna pentru a vorbi despre tot ceea ce le umplea viața și în special despre dragoste. Curtea lui Ludovic al XIV-lea, desrădăcinând nobilimea franceză din viața sa de țară și reunind-o în trândăvia Versailles-ului a silit-o oarecum să reia tradiția „curtărilor” în dragoste, să cultive discuțiile și galanteriile. S'ar putea spune că francezului îi place să vorbească despre dragoste, chiar atunci când n'o simte și că englezului nu-i place să vorbească de ea, nici chiar atunci când îl domină.

Această tradiție e ceea ce încă înzestă unora din descendenții puritanilor ideea că francezii diferă mult de ei. Sunt greșiți. Am certitudinea că dac'am putea urmări lucrurile așa cum se petrec, am vedea că la Paris, Londra sau New-York, ele decurg cam în același fel (bineînțeles, sub numiri diferite). Dintr'o sută de oameni de afaceri francezi, câți fac dragoste cu secretarele lor? Imi închipui că tot atâția cât și în America. Libertatea cu care francezul vorbește despre aceste chestiuni creează impresia că adulterul e mai frecvent la Paris decât la Londra; dar din dosarele divorțurilor nu reiese așa ceva.

Adevărul e că în fiecare țară aventurile scandaloase sunt privilegiul unei mici minorități. Există în Paris douăzeci-treizeci de perechi care duc o existență furtunoasă și fac un șgomot mai mare decât ar putea face toate milioanele de familii

